

Atmiņas kā kvēlojošas ogles
Pie kurām sirdi sildām tad,
Kad liesmas jau dzisušas ...

Sena atziņa

ATMIŅU TAKĀS- MŪSU OTRAJĀS MĀJĀS

Skan atmiņas kā skolas zvanu mēles
Un pagājušo gadu lapas šķir.
Šīs atmiņas no jaunības un kvēles
Kā talismans vēl mūsu plusā ir.
Tās neļauj pagurt, darba nastu ceļot,
Tās neļauj atpūšoties nosirmot.

V. Oša





Māra Ābola
Tautas izglītības nodaļas galvenā grāmatvede
1967.- 2009.

Nebija neviena kam prasīt padomu...

Limbažu rajona Tautas izglītības nodaļā sāku strādāt 1967.gada 3.maijā (rajonu atjaunoja 1967.gada janvārī) par ekonomisti-plānotāju. Tā kā šis amats jaunajā rajonā bija vienīgais par izglītības iestādēm, tad darba sākums bija ļoti smags. Nebija neviens kam prasīt padomu, bet izglītības ministrijā un Finanšu ministrijā bija jāsniedz pārskati un aprēķini. Septembra mēnesī saliku visu skolu tarifkāciju mapes somā un braucu uz Finanšu ministriju mācīties kā jā sagatavo tarifkāciju kopsavilkumi. Toreiz bija asaras un satraukums, toties, darbu iemācījos pamatīgi visos sīkumos un niansēs. Vēlāk viss bija saprotams.

Tarifkāciju laikā darbs bija grūts, jo nebija nekādas skaitļojamās tehnikas, vienīgi skaitāmie kauliņi. Skolu direktori tarifkāciju sarakstus rakstīja ar roku, nemaz nebija tik viegli visus rokrakstus un ciparus atšifrēt, lai varētu sagatavot kopsavilkumus. Reizēm vajadzēja izmantot pat nakts stundas.

Mācību gadu sākumos un beigās skolām bija jāsniedz pārskati par skolēnu skaitu, kustību, sekmēm u.c. dažādiem rādītājiem. Atceroties pirmo rudeni, gribas pasmaidīt par savu naivumu. Pārskatu viens eksemplārs bija jāiesniedz Izglītības ministrijā. Savācu pārskatus no skolu direktoriem un aizvedu uz ministriju, bet tur šos pārskatus pārbaudīja un ar sarkanu zīmuli salabotus atmeta atpakaļ pārrakstīšanai. Man nebija ienācis prātā, ka izglītoti cilvēki var kļūdaini un pavirši aizpildīt pārskatus. Turpmāk, protams, katrs pārskats pie iesniegšanas tika rūpīgi pārbaudīts, dažs direktors sēdēja, kaut visu dienu. Tāds bija pirmais gads.

Manos darba pienākumos vēl ietilpa izglītības iestāžu plāna projektu un budžeta projektu sastādīšana, budžeta izpildes kontrole atskaišu sastādīšana.

Izglītības iestāžu uzturēšanas izdevumus plānoja pēc noteiktiem normatīviem katrai izdevumu pozīcijai. Skolām tika sastādīta 1 kopēja izdevumu tāme, katrai skolai tika dots tāmju izraksts par iestādei apstiprinātiem uzturēšanas izdevumiem.

No 1972.-1991. gadam strādāja otrs ekonomists, kurš nodarbojās tikai ar atskaišu sastādīšanu. Man palika darbs pamatā ar budžetu un plāniem. Pa šo laiku pakāpeniski darbu atviegloja skaitļojamās tehnikas ienākšana: sākumā pusautomāti, tad dažāda izmēra kalkulatori.

Ar 1992.gadu izglītības iestāžu uzturēšanas izdevumus finansēja no pašvaldību budžetiem

un grāmatvedības uzskaitē notika katrā pašvaldībā.

No valsts mērķdotācijas finansēja tikai izglītības iestāžu pedagogu darba samaksu un valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, vēlāk arī mācību literatūras iegādi skolām. Šai laikā mans galvenais darbs bija mērķdotāciju sadale iestādēm un izpildes kontrole, tarifikāciju pārbaude, atskaišu sastādīšana. Pēdējos gados darbu ļoti atviegloja dators.

2009.gadā Limbažu rajons beidza pastāvēt-izveidojās novads. Savas darba gaitas beidzu 2009.gada 31.decembrī. tad arī likvidēja Limbažu rajona Izglītības pārvaldi.

Tad nu tā sanāca, ka nostrādāju Tautas izglītības nodaļā, Skolu valdē un Izglītības pārvaldē vienā un tai pašā darbā (tikai mainoties amata nosaukumiem) visu atjaunotā Limbažu rajona pastāvēšanas laiku.

Daudz uzrakstīju par darbu, bet mans galvenais ieguvums šajos daudzajos gados ir tas, ka satiku kopā ar daudziem jaukiem, sirsnīgiem, gudriem un interesantiem kolēģiem, skolu direktoriem un citiem izglītības iestāžu vadītājiem.

Visu daudzo gadu garumā tika organizēti arī dažādi pasākumi, piemēram, sveikšanas nozīmīgajās dzīves jubilejās. Ilgus gadus jauka tradīcija bija Jaungada eglītes sarīkojums TIN kopā ar skolu direktoriem un citiem izglītības iestāžu vadītājiem.

Māra Ābola





Žanis Andžej
Liepupes vidusskolas direktors
Skolu direktoru MA un IN padomes vadītājs
1999.- 2009.

Neliels atmiņu ieskats Limbažu rajona skolu direktoru
Metodiskās apvienības
un Izglītības nodaļas padomes darbā

90-tajos gados pie Limbažu rajona Izglītības nodaļas noorganizēja rajona skolu mācību priekšmetu Metodiskās apvienības, par kuru vadītājiem kļuva pieredzējušākie skolotāji. Tāpat tika organizētas klašu audzinātāju, direktoru vietnieku un direktoru metodiskās apvienības. Šī procesa galvenie mērķi bija:

- apzināt rajona skolotāju labāko darba pieredzi,
- veicināt skolotāju tālākizglītības procesu,
- organizēt mācību olimpiādes, konkursus u.c. pasākumus.

Metodisko apvienību vadītāji sadarbībā ar IN veica patiesi lietderīgu darbu skolotāju un skolu mācību darba pilnveidošanā un attīstīšanā.

Sākotnēji skolu direktoru Metodiskās apvienības darbu līdz 1998.gadam vadīja Limbažu 1.vidusskolas direktors Modris Jirgensons.

Sadarbībā ar IN skolu vadītāju darbs kļuva interesantāks un radošāks. Darbu pārdomāti plānoja – skolu direktori kopīgās sanāksmēs tikās 1x mēnesī. Tika pārrunātas jaunākās aktualitātes, plānots skolu darbs kopīgu pasākumu organizēšanā rajonā, uzaicināti atbildīgie rajona vadības darbinieki, lektori par aktuāliem skolvadības jautājumiem. Skolu direktori šajās sanāksmēs dalījās savā darba pieredzē, atsaucību guva organizētās skolu vadītāju pieredzes ekskursijas uz citu rajonu skolām, kā uz Bausku, Smilteni, Vecpiebalgu u.c.

Pēc M. Jirgensona pāriešanas citā darbā par apvienības vadītāju ievēlēja mani.

Sekojošā laikā IZM ieteikumiem, tika izveidota Izglītības nodaļas un skolu direktoru padome, kuras sastāvā ietilpa skolu direktori un Izglītības nodaļas darbinieki. Darbs kļuva sarežģītāks un atbildīgāks. Saglabājās iepriekšējie skolu vadītāju apvienības galvenie darbības virzieni, taču klāt nāca jauni darba uzdevumi:

- padomē katru gadu apsprieda un apstiprināja Izglītības nodaļas budžeta plānu iesniegšanai rajona padomē,
- padomes kompetencē bija apstiprināt izglītības iestāžu darba algu fondu, vakances un to izlietojumu,
- padome akceptēja darba kvalitātes piemaksas skolu direktoriem,

- izvērtēja rajona mācību priekšmetu Metodisko apvienību darbu,
- tika apspriesti un apstiprināti rajona Izglītības iestāžu un Izglītības nodaļas galvenie metodiskā darba virzieni,
- paplašinātās padomes sēdēs tika izvērtētas rajona skolu interešu izglītības pulciņu programmas un iedalīts finansējums šo pulciņu darbam,
- padomes sēdēs un direktoru sanāksmēs tika apspriesti skolu vadītāju un Arodbiedrības aktuāli sadarbības jautājumi,
- izveidota rajona skolu skolotāju un direktoru datu bāze,
- izstrādāja priekšlikumus un sagatavoja ziņojumus IZM aktuālos skolu darba jautājumos,
- sniedza metodisku atbalstu skolu direktoriem, gatavojoties atestācijai. Rezultātā lielākās daļas direktoru darbu atestācijas komisija novērtēja ļoti atzinīgi un 7 mūsu rajona skolu direktori ieguva direktora – eksperta statusu,
- u.c. jautājumi.

Šajā laikā iedibinājām jaunas darba formas visu skolu vadītāju labākās pieredzes popularizēšanā. Tā vidusskolu direktori vairāku gadu laikā pabija visās rajona vidējās izglītības mācību iestādēs. Savukārt pamatskolu direktori apmeklēja lielāko daļu pamatskolu. Šie pasākumi ne tikai deva iespēju iepazīt darbu kolēģu vadītajās skolās un gūt pieredzi, bet arī saliedēja skolu direktoru kolektīvu kopumā.

Šis laika periods (1999. – 2009.) mūsu rajonā bija raksturīgs ar koleģiālu ciešu sadarbības un atbalsta saišu nostiprināšanos starp skolu vadītājiem ↔ Izglītības nodaļu ↔ Rajona un vietējām pašvaldībām. Vislielākajā mērā par izveidojušos laikmetīgo un progresīvo sadarbību jāpateicas IN vadītājam G. Mežapuķem un viņa komandai – V.Jirgensonei, M. Ābolai u.c.

Šajā laikā ar padomes atbalstu tika aizsākta vēl viena jauna un jauka tradīcija – gada nogalēs tika organizētas un plašu atsaucību guva skolu direktoru un pašvaldību vadītāju Ziemassvētku eglītes. Ar pateicību atceros Vidrižu, Lādezera, Ozolmuižas pamatskolās, Limbažu 1.vidusskolā notikušos pasākumus. Paldies šo skolu un pašvaldību vadītājiem.

Pateicoties Cēsu rajona Izglītības valsts inspektora M.Krieviņa iniciatīvai, mācību gada noslēgumos tika organizētas Vidzemes izglītības iestāžu vadītāju konferences, faktiski saviesīgi pasākumi, kuros aktīvi piedalījās arī lielākā daļa mūsu rajona direktoru. Viens šāds pasākums notika arī mūsu rajonā – Salacgrīvas vidusskolā. Vērtējums „šodienas acīm” – tā bija lieliska jaunu kontaktu nostiprināšana un kopīga relaksācija mācību gada noslēgumā.

Visādā ziņā izzinošas un interesantas bija izglītības iestāžu vadītāju un IN darbinieku ekskursijas uz Lietuvas skolām Ukmerges un Klaipēdas novados, kā arī Igaunijā, viesojoties pie

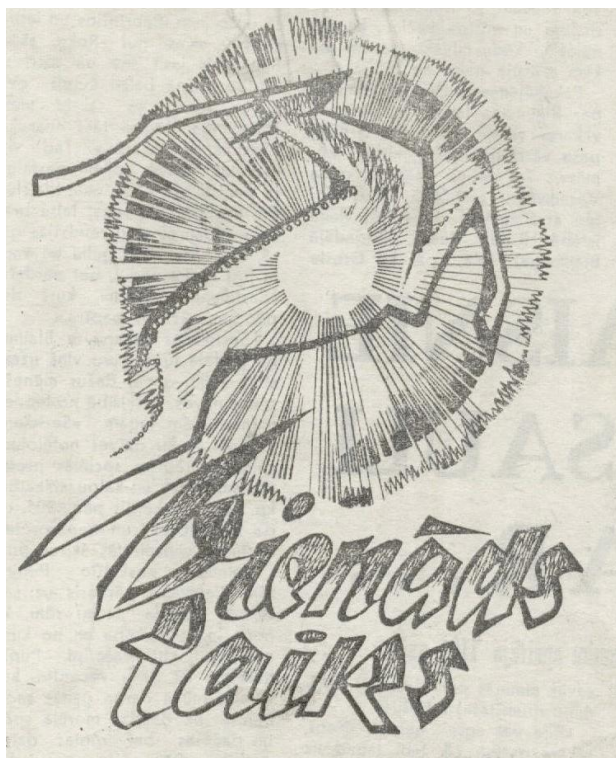
kolēģiem Hedemestē un Tallinā.

Beidzot īsumā raksturoto ieskatu skolu direktoru un IN padomes darbā, vēlos pateikties par atsaucību, atbalstu un aktīvu līdzdarbošanos kolēģiem T.Plitnieci, I.Lūdiņai, A.Zakulim, Z.Ozolam, J.Krastiņam, L.Gūtmanei, I.Ādamsonei, I.Skujai, E.Ādmīdiņam, Izglītības nodaļas vadītājām G.Mežapuķem, vietniecei un metodiķei V.Jirgensonei, ekonomistei M.Ābolai u.c., kas noteikti veicināja Limbažu rajona skolu attīstību un sasniegumu izaugsmi.

Pēc teritoriālās reformas 2009. gadā, kad Limbažu rajons tika sadalīts vairākos novados, tagad var secināt, ka darbs ar skolu direktoriem un skolotājiem padomēs un Metodiskajās apvienībās tiek pēctecīgi turpināts, protams, ņemot vērā, katra jaunizveidotā novada specifiku.

Ž.Andže

Liepupes vidusskolas direktors,
Bijušā Limbažu rajona skolu direktoru MA
un Izglītības nodaļas padomes vadītājs.





JAUSMA ANDROPE – SKRĪVELE
Skolu inspektore, pārzine, skolotāja
1953. -1979.

Man jau nebija „Vajadzīgie papīri”

Limbažu rajona Tautas Izglītības nodaļā (T I N) sāku strādāt 1958. g. rudenī. Biju nostrādājusi Liepupes vidusskolā 5 gadus. Darba pieredze neliela, tādēļ tūlīt rudenī mani aizsūtīja uz skolu inspektoru kursiem. Veselu mēnesi izglītojos pa Rīgu, tad atgriezos Limbažos.

T I N vadītāja bija Bārzdiņa Elfrīda. Viņa bija ļoti enerģiska, vienkārša, pret padotajiem faktiska. Mani darba biedri bija Miķelsons V.- otrs skolu inspektors un Birkmanis Ē.- metodiskā kabineta vadītājs. Pirmajā darba gadā reizēm jutos kā ekskursants, jo bija jāiepazīstas ar rajona ceļiem un skolām. Grūts bija transporta jautājums. T I N īpašumā bija divi motocikli. Ar tiem tad arī pārvietojamies. Tie mums ne vienreiz vien sagādāja nepatīkšanas.

Atmiņā palicis kāds nepatīkams gadījums, kad man kā T I N pārstāvei bija pirmo reizi mūžā jāiet uz tiesu, lai atbrīvotu no darba Rozēnu pamatskolas skolotāju Peiču, kurš bija ‘iekaustījis’ kādu zēnu, kurš pielīdis pie ģeneratora kas ražoja skolai elektrību. Kurš te vainīgs...?

Vēl raibu raibas atmiņas palikušas no skolēnu lielajiem dziesmu un deju svētkiem Rīgā 1959.g.vasarā, kur man bija jābūt kā T I N pārstāvei. Vēl šodien lielu cieņu izjūtu pret tiem cilvēkiem, kas tur piedalās, kas organizē un vada. Tas ir milzīgs darbs!

Pēc divu gadu nostrādāšanas T I N sapratu, ka man šis darbs tā īsti nepatīk. Radās iespēja, darbu mainīt. Vakarskolā vajadzēja fizikas skolotāju. Bārdiņa tika aizcelta (pa partijas līniju) darbā uz Dobeles T I N par vadītāju. Viņas vietā stājas Brolišs J. Šajā laikā pie vakarskolas nodibinājās neklātienes nodaļa (ar Izglītības Ministrijas rīkojumu) un Brolišs mani iecēla par tās vadītāju. Tā īsti nevarēju sadzīvot arī ar „ partkomu” jo man jau nebija „ vajadzīgie papīri”.

Raibais brauciens

Sacīju jau, ka liela problēma bija kā nokļūt līdz skolām. abi Izglītības nodaļai piederošie mazie motocikli bija krietni nobraukti. Braucēji jau vienmēr bija, bet nebija remontētāji.

Vienu reizi, izrevidējuši Korģenes skolu, abi ar savu kolēģi, Vili Miķelsonu, palikām pa nakti manu vecāku mājā Korģenē. Otrā rītā dodamies uz Rozēnu skolu. Tiekam pāri Salacas tiltam un vēl dažus kilometrus tālāk, kad mans motocikls atsakās kalpot. Vilis sāk to remontēt. Tā kā viņš bija ar labu humora izjūtu, tādēļ sāka dziedāt: „Nu ir visām skumjām un bēdām gals...”

Tajā brīdī mums garām brauc pajūgs ar piena kannām. Kučieris mūs uzrunā: „Nu jau gan bēdām ir gals, ka tālāk netiekat...” Beidzot braucamais saremontēts un mēs dodamies tālāk. Tā kā esam mazliet aizkavējušies, es palielinu ātrumu. Es braucu pa priekšu, bet nezināju, kur jānogriežas no galvenā ceļa uz skolu. Tā aizskrēju kādu puskilometru garām skolas ceļgalam. Vilim bija mani jānoķer un jānobremzē. Beidzot jau skolā nokļuvām. Bet ar to mums šīs dienas ķibeles nebeidzas.

Braucot uz mājām, uz Limbažiem, netālu no Staiceles nonākam pie uzraksta: „Ceļa remonts...” Apbraucamais ceļš ar lielu, vairāku km garu līkumu. Apskatāmies un nolemjam, ka mēs tomēr brauksim pa remontējamo ceļu, jo mūsu mazie motocikli taču tiek cauri visur. Tagad Vilis brauc pirmais. Es sekoju. Vienā mirklī redzu, ka viņa braucamā pakalējais ritenis iegrimst vienā bedrē līdz rumbai. Protams, viņš izķepurojas. Man jau cits nekas neatlika, ka sekot. Pie tam, man bija mazs braukšanas stāžs. Laikam jau aiztaisīju acis, kad braucu tai māla pelķei cauri ... Kad bijām šo ceļa posmu beiguši, tad sameklējām vienu grāvi ar ūdeni. Nomazgājam savus braucamos un arī savus zābakus. Vakarā bijām Limbažos.

Dancis ap spirtu

Izglītības nodaļai bija jāsaņem spirts Rīgā Mācību līdzekļu veikalā. To tālāk sadalīja rajona skolu ķīmijas skolotājiem. Kaut ko jau atstāja arī nodaļai, lai no finansu nodaļas izspiestu kādu lieku rublīti.

Tā vienu reizi šo spirtu Rīgā no Mācību līdzekļu veikala izņēmu es. Vakarā ar vilcienu atbraucu uz Limbažiem. Tā kā man vakarskolā bija pēdējās stundas, tad ar visu kannu devos uz skolu. Droši vien vairāk par 10 litriem nebija, citādi jau nespētu panest. Īsti neatceros. Tā kā skola atradās blakus Izglītības nodaļai, nodomāju kannu pa nakti atstāt skolā un no rīta aiznest uz nodaļu. Bet tā gadās tikai vienreiz mūžā, ka šajā vakarā pazūd vakarskolas atslēgas. Skolas direktore Sērmūksle uzlikusi atslēgu saišķi skolotāju istabā uz galda un gadījies tā, ka visi aizgājuši uz stundām. Telpa palikusi tukša. Labi, ka savu kannu biju nolikusi tā, ka atslēgu ņemējam nedūrās acīs. Jampadracis bija liels. Es arī pusnaktī negribēju iet cauri pilsētai uz dzīvokli ar visu kannu.

Kannu aiznesu pāri ielai uz direktores māju. Tā es biju nodrošinājies. Neatceros, kas un cik palika pa nakti skolā. Otrā dienā nomainīja atslēgas. Vēlāk laikam bija arī kaut kādi tiesas darbi.

Ekskursija jānopelna

Mazpilsētā Limbažos pusdienas laikā visi iestāžu darbinieki, pa lielākai daļai, satikās ēdnīcā „Lauvas”. Tā vienreiz pie mana galdiņa piesēžas arī partijas komitejas sekretārs Troiņikovs. Sākās sarunas. Noskaidrojās, ka viņš mācās partijas skolā un viņam vajag konsultāciju fizikā. No fizikas viņš nekā nesaprotot. Nepatīkot. Uz manu jautājumu, kāpēc viņš gājis uz tādu skolu, atbilde bija godīga: „Tāpēc, ka tur maksā labu stipendiju.” Es sapratu, ka es šo uzdevumu veikt nevarēšu veikt, tādēļ locījos visādi un atsacījos. Es atļāvos nekalpot augstai varai. Aizmirsu, ka ir tāds ierocis, ko sauc par „bumerangu”.

Limbažu rajons bija pievienots Valmierai un es biju Limbažu neklātienes nodaļas vadītāja. Arodbiedrības vadītāja piedāvāja man ceļa zīmi ekskursijai uz Rumāniju- Bulgāriju. Kāds ekskursijas dalībnieks bija pēdējā brīdī atteicies. Līdz izbraukšanai palikušas tikai pāris dienas. Es piekritu. Man vajadzēja sagādāt no Izglītības nodaļas raksturojumu ar piekrišanu, kuru jāapstiprina partijas komitejai. Izglītības nodaļas filiāle vēl bija Limbažos. No tās es dabūju dokumentu, kurā pēdējais teikums bija, ka viņa neceļ iebildumus, ka es braucu šajā ekskursijā. Ar to dokumentu es braucu uz Valmieru, uz partijas komiteju pēc apstiprinājuma. Tur man bija jāiet pie Troiņikova. Tas neapstiprināja...

Paskaidrojums šāds. Izglītības nodaļai vajadzēja ieteikt braukt, bet nevis necelt iebildumus. Nezinu, kas notiktu, jo dienu skaits atļautu man šo danci veikt vēl vienu reizi. Apkopojot savas latviešu valodas zināšanas, es visu to varu nosaukt par „bumerangu”.

Jausma Andrope- Skrīvele



Taisa Aruma
Nopelniem bagātā kultūras darbiniece
deju kolektīvu virsvadītāja

Es tikai tā dzīvot māku-
Lēkt stāvus straujā atvarā

Tā trāpīgi ar šīm dzejas rindām mūsu rajona pirmo Nopelniem bagāto kultūras darbinieci Taisu Arumu raksturoja rajona TDP izpildkomitejas priekšsēdētāja vietnieks Uldis Sisenis, kad viņa piektdien pēcpusdienā tikko bija atgriezusies no Rīgas, no LPSR Augstākās Padomes Prezidija un viņu Pionieru un skolēnu namā sagaidīja deju skolotājas pašreizējie un bijušie audzēkņi, kolēģi, draugi un līdzjutēji.

Jā, Taisu Arumu patiesi raksturo milzīga uzņēmība, liels organizatores talants, neatlaidība, brīžiem pat nežēlība gan attiecībā pret saviem audzēkņiem, gan sevi pašu. Bet bez šī sīvuma, kas viņai piemīt, laikam būtu bijis neiespējami sasniegt tik daudz.

Esam jau pieraduši, ka Taisas Arumas audzēkņi Pionieru nama „Varavīksnes” dejotāji no republikas Skolēnu dziesmu un deju svētkiem atgriežas kā laureāti, izņēmums nebija arī šovasar. Esam daudz priecājušies par viņas izloloto Tautas deju ansambli „Katvari”, kam Taisa arvien meklē iespējas iziet plašākos „ūdeņos”, pilnveidoties. Taisa Aruma uzņēmusies arī grūtos skolēnu deju kolektīvu virsvadītājas pienākumus mūsu rajonā un visu deju kolektīvu virsvadību pie mūsu kaimiņiem- Valkas rajonā. Un vai iespējams saskaitīt, cik bērniem viņa pa šiem 17 gadiem, kopš ir saistīta ar Pionieru namu, iemācījusi dejas prasmi?

Vairāki Taisas Arumas audzēkņi nu paši kļuvuši par deju kolektīvu vadītājiem. Bet sākums bija pirms vairāk nekā 26 gadiem, kad Taisa Aruma apņēma mācīt dejot Lēdurgas jauniešus- savus vienaudžus. Mācīja un mācījās pati. Un mācās vēl šobrīd – no pieredzējušākiem kolēģiem, no citiem Tautas deju ansambļiem, arī no savām kļūdām. Un ir pārliecināta, ka goda nosaukums būtu dalāms daudzas daļās, jo viss, kas sasniegts, ir panākts kopīgi.

Vēlam nepagurt!

I.Daiņa



Edvīns Aspers

1964.- 1998.

Ozolu arodvidusskolas direktors

Autobiogrāfijas atmiņas

Esmu dzimis 1936. gada 13. aprīlī Valmieras apriņķa Naukšēnu pagastā „Vidustēcēnos” zemnieka ģimenē, ceturtais bērns un vienīgais dēls. Vecākiem piederēja jaunsaimniecība 20,4 ha, kas nodrošināja ģimenei iztiku, darbaudzināšanu un paplašināto atražošanu.

Vēsture ir acu priekšā.

1949. gada 25. marta rītā kravas mašīnu kolonna pie Naukšēniem, klusa sačukstēšanās skolā, pirmie pazīstamie zemnieki ar smagu soli aiz mantu varama, tukša blakussēdētāja vieta solā, asaras skolotājas acīs, kura palikusi bez vīra un apbrīnojamais kaimiņu saimnieka optimisms papildītajā mašīnu kolonna, kaut gan, maizes cepums pēc zināmiem kļūdzeniem aiz durvīm bija palicis krāsni.

„Brīvprātīgā” kolektivizācija.

Drosmīgākajam kaimiņmāju saimniekam, vecpuišim, „brīvprātību” ar parakstu apliecināt palīdzēja partorga pistoles stobrs. Tēvs, jaunībā būdams rakstvedis, sāka strādāt par grāmatvedi, māte slauca govīs. Būdams godprātīgs cilvēks, tēvs nepārdzīvoja saimniecības atsavināšanu un kopējās saimniecības likstas, saslima un zaudēja darba spējas. Vēl šodien nespēju aptvert mātes fizisko un garīgo spēku šajos apstākļos rast iespēju izskolot Rīgas augstskolās visus četrus bērnus. 1946. gada augustā iestāties Rūjienas vidusskolā aizbraucu ar kādreiz tēva saimniecībā esošo labības pļāvēju, gaidīja hektāru liels miežu lauks. Direktore nobijās no mazā pļāvēja un atrada skolotāju-zemnieku. Interese par tehniku bija no tēva mājām. 1953. gada vasarā kolhoza govīs ganīdams izlasīju Hruščova runu un izšķīros pat mācībām lauksaimniecības mehanizācijas fakultātē.

1958. gada augustā ar inženiera-mehāniķa diplomu kabatā dodos un dzimto pagastu-Naukšēnu speciālo PTS, kur pirmie bērnu namu audzēkņi ieguva vidējo izglītību un traktorista tiesības. No 1964. gada līdz 1998. gadam direktors Ozols. Vadmotīvs celtniecība, tehniskā jaunrade, skolas izaugsme. Pirmie objekti-mācību darbnīca (1966.g.) un laboratoriju korpuss (1969.g.) un projekta pasūtīšana skolas kompleksam. 1968. gadā piedāvājums komandējumam uz Brazavilas Kongo, bet domstarpības ar LKP Valmieras RK vēlēšanu sakarā iespēju izslēdza. 1969. gadā piedāvājums komandējumam uz Mongolijas Tautas republiku, kuru pieņēmu. Atmiņā – 103 stundu ilga brauciens ar vilcienu uz Ulan- Batoru, jauna mācību centra atklāšana 70 km no galvaspilsētas un pasniedzēju darbs pie pirmo lopkopības fermu mehanizatoru sagatavošanas Mongolijā. Atziņa-izprasts dialektiskais materiālisms, ka matērija ir primāra un apziņa – sekundāra jeb cilvēka

esamību nosaka daba. Ja nepilni 2 miljonu iedzīvotāju rīcībā ir ap 20 miljoni mājlopu, kuri visu gadu uzturas un atražo sevi brīvā dabā, tad cilvēks pamatoti ir pieticīgs un bezrūpīgs. Nepazīst egoismu un greisirdību.

1971. gadā atgriezies no komandējuma, kompleksa projektēšana tuvojas nobeigumam un līdz 1973. gadam velkas cīņa 'būt vai nebūt' skolai Ozolos. 1973. gada skaistā vasaras vakarā pēc jauno arāju sacensībām, laivā, Ozolu ezera vidū, tā laika 'funkcionārs' Anatolijs Koraļovs, skatot rietošās saules apmirdzēto Ozolu panorāmu, saka izšķirošos vārdus: „ Jā, šeit cilvēkiem ir jādzīvo”. Un 1974. gada janvārī sākas skolas kompleksa celtniecība ar tāmes izmaksu virs 1 milj. rubļ. Sekmīga būvdarbu izpilde ļauj ar 1975. gada 1. Septembri skolā uzsākt 3 – gadīgo grupu apmācību, turpinās 18 dzīv. mājas celtniecība, bet 1976.gadā tieku uzaicināts komandējumā uz Ugandu, kur atrados līdz 1979. gadam.

Lauksaimniecības koledža mācu mehanizatorus un remontatslēdzniekus. Iespaidi-eksotiskā augu un dzīvnieku valsts un masu nabadzība ar ANO rezolūciju garantētās neatkarības apstākļos. Neatkarības vārdā ir padzīti britu un indiešu kolonizatori, ārsti, skolotāji. Indusa Modvanī ap 1000 ha lielā cukurniedru plantācija Viktorijas ezera krastā ar apūdeņošanu, šaursliežu dzelzceļu, cukurfabriku, strādnieku ciematu un lepno Modvanī māju nīkuļo bez saimnieka. 1980. gadā Ozols sāk būvēt jauno mācību korpusu, 1981.gada septembrī direktoru nosūta uz 10 mēn. Franču valodas kursiem Ļeņingradā un no 1982.- 85.gadam komandējumā Alžīrijā. Alžīrijas otrā lielākajā pilsētā Orānā Vidusjūras krastā mācu metālkonstrukciju montētājus un rasētājus. Gūstot peļņu no naftas eksporta, Alžīrijā ceļ pilsētas, dzīvokļus, ceļus, rūpnīcas un lauksaimniecības uzņēmums, gatavo nacionālos kadrus. Prātīgi saimnieko savā zemē. Dzīves līmenis augsts. Mācību procesā izmanto moderno pavairošanas tehniku, pasaules tirgū pērk kvalitatīvākas preces un tehnoloģiju. Islāma ticība nosaka augstas tikumiskās un morālās īpašības. Ir ko pamācīties no arābiem. 1981. gadā tiek pasūtīts projekts 36 – dzīv. mājai ar saimniecības ēkām. Un 1988. gadā 36 – dzīv. māju nodod ekspluatācijā. Pensionāri saņem labiekārtotus 1 – istabu , daudzbērnu ģimenes 3 un 4- istabu dzīvokļus. Atsevišķu labiekārtotu dzīvokli saņem katrs skolā un apkalpojošā sfērā strādājošais. 24 kūtiņas īsā brīdī piepildās ar personīgiem un nomas teliņiem un sivēntiņiem- reāls atspazas maz atalgotām ģimenēm un produkcija – pilsētniekiem. Atzinīgi gan audzēkņu, gan iedzīvotāju galdā vērtē arī svaigos konditorejas izstrādājumus no pils pagrabā iekārtotā ceha.

Kamdēļ stāstu par sevi, skolu?

Bieži jautā, kamdēļ esmu atteicies no darba piedāvājumiem Limbažos, Rīgā. Cienu uzticību un mērķtiecību. Ozolu izaugsme, neskatoties un „ ceļojumiem” ir bijis nepārtraukts process, un nebija iespējams skolu atstāt bez mokošās nepadarītā darba sajūtas.

Ozolmuižā, 02.10.2012

Edvins Aspers



Asja Bērziņa
Lāņu pamatskolas
mācību pārzine 1962.- 1979.
direktore 1979.- 1985.
skolotāja 1985.- 1996.
Atmiņas par Lāņu skolu

Par gaisotni

Lāņu barona fon Fegezaka medību pils – skola (no 1940.g.), jūras un priežu sila ieskauda, ģeogrāfiski samērā attālināta no apdzīvotām vietām. Vāciskais nosaukums ŠTILFRĪDA – miera vieta, taču ar rosīgu skolotāju, skolēnu un vecāku darbošanos. Skola – otrās mājas. Vidējais skolēnu skaits – ap 100, un puse no viņiem dzīvoja plašajā un labiekārtotajā internātā (42 vietas).

Par jauno mācību procesā

Laikā, kad izglītības ministrija aicināja skolas pāriet uz kabinetu sistēmu, tas man visnotaļ likās svarīgi, saskatot pozitīvo šai kustībā. Praktiski tas nozīmēja, ka gada laikā pārgājām uz kabinetu sistēmu, nodrošinot gandrīz visas telpas ar jaunām mēbelēm un aprīkojumu. Bet kā? Ar neatlaidīgu klauvēšanu pie valsts iestāžu vadītāju kabinetu durvīm, ar pašaizliedzīgu skolotāju darbu un personīgiem ziedojumiem. Bijām vieni no pirmajiem šajā jomā Limbažu rajonā.

Vēlāk gādājām arī par personāla labsajūtu – paši izbūvējām bēniņos atpūtas istabu skolotājiem. Mērķtiecīgi strādājot, drīz vien iekārtojām internāta ēkā zēniem plašāku darbmācības kabinetu un pilnīgi no jauna - meitenēm.

Par optimismu

Skolā valdošā ģimeniskā vide un kvalitatīvais internāts nereti bija iemesls, kāpēc daudzi vecāki izvēlējās savus problēmbērnus uzticēt mūsu skolai. Daudzpusīgās ārpusstundu nodarbības, sports, talkas, sarīkojumi, pārgājieni, ekskursijas, kā arī skolotāju īpaši iejūtīgā pedagoģiskā pieeja ikvienam audzēknim patiešām radīja labvēlīgu fonu personības pozitīvai attīstībai. Atmosfērā laikā nenovērtējamu ieguldījumu vairāku gadu garumā deva mācītājas Vairas Bitēnas vadītās ticības mācības stundas un individuālās sarunas ar audzēkņiem. Īpaši priecina kādreizējo galīgo neveiksmnieku izaugsme. Vairums no visiem sarežģītajiem audzēkņiem ir atraduši pareizo vietu dzīvē, daudzi beiguši arī augstskolas.

Par talkām

Liels notikums skolas dzīvē bija pirmā sporta laukuma iekārtošana jūrmalas mežā uz kāpas. Šo darbu meistarīgi vadīja skolas direktors Alberts Indāns, iesaistot skolotājus, skolēnus un viņu vecākus. Tas bija smags, primitīvs darbs ar lāpstām, zirgspēku, ruļļiem un ecēšām. Tāpat bija jāliek lietā personiskie sakari tehnikas piesaistei, jo oficiāli nekas tāds nebija atļauts. Ap to pašu laiku tapa arī lielais skolas ābeļdārzs, kas ar augļiem nodrošināja skolas kopgaldus visus tās pastāvēšanas gadus.

Otro reizi ŠTILFRĪDA labiekārtošanas vilni piedzīvoja atmosfērā laikā, kad pozitīvu ierosmi deva skolotāju un skolēnu darbs kopā ar dzejnieka Imanta Ziedoņa dabas kopšanas un atjaunošanas grupu. Tā tika kopts ne tikai Lāņu parks, bet arī urga, piejūras mežs, kāpu zona, pludmale. Skolas apkārtnē ieguva koptāku, dekoratīvāku ainavu ar jauniem rožu

dēstiem, ceriņiem, liepiņām. eglītēm, kastaņām.

Pēc pašu iniciatīvas vairākus gadus organizējām Brīdagas un Kuiķules kapu sakopšanas talkas.

Par dejošanu un dziedāšanu

Lai arī skolēnu skaits bija neliels, taču pašdarbības pulciņu skaits bija ievērojams. Visa vecuma tautisko deju kolektīvi, modernās dejas un folklorā, vokālie un instrumentālie ansambļi, koris, teātra pulciņš utt.. Pulciņu vadītāji ar aizrautīgu darbu un interesantu repertuāru prata piesaistīt skolēnus, un gandarījums bija gan bērniem, gan vecākiem, gan skolai. Bija jau arī pa rūgtam brīžam. Visbiežāk sitienus saņēmām par tautas tērpiem. Kaut arī obligātais repertuārs vienmēr tika apgūts labā līmenī – kur ņemt kvalitatīvus tērpus? Mazai skolai nav finansiālo iespēju. Toties ir pašreizējā kolektīvu vadītāji, kas meklē iespējas tērpus aizņemties, sarunāt, izlīdzēt u. tml., lai tikai bērniem neliegtu prieku piedalīties skatēs. Tā, piemēram, starptautiskajos bērnu un jauniešu folkloras svētkos „Pulkā eimu, pulkā teku” mūsu skolas daudzskaitlīgais folkloras kolektīvs vairākus gadus piedalījās ar katru gadu citur lienētiem tautiskajiem tērpiem. Bet vai tāpēc prieks bija mazāks?

Par sadzīves ainām

Izsens īpašu vietu skolas vēsturē ieņem tā sauktie vecāku vakari. Tas nozīmē: reizi gadā (parasti martā) vecāki un skolas atbalstītāji tika lūgti uz balli ar klātiem galdiem un dzīvo mūziku. Šie vakari, kā likums, bija tematiski – ar vieslektoriem, priekšlasījumiem, aktieriem, mūziķiem, interesantiem cilvēkiem. Rosīgie vecāku komitejas priekšsēdētāji Gerasims Kārsts, Uldis Bērziņš un Jānis Kalniņš gadu gaitā bija dzīvā saikne starp vecākiem un skolotājiem arī šo vakaru sagatavošanā. Un tā tapa gan kopīgi teātru uzvedumi, gan koncerti, gan izsoles un modes skates. Tie bija brīnišķīgi atpūtas vakari līdz rīta gaismai.

Ar šāda veida pasākumu organizēšanu kļuvām populāri rajonā un uzņēmām ne vienu vien TIN viesu delegāciju, kā arī rīkojām rajona mēroga pasākumus skolotājiem.

Par Latviju

Valdemāram Jānim Klēviņam skolas vadīšana iekrita laikā, kad Latvijā sākās tautas masveida kustība uz patriotisma un nacionālās pašapziņas vīļņa. Viņš ar savu saimi – skolotājiem un skolēniem – bija iekšā it visā. Aģitējām, balsojām, parakstījāmies, uzstājāmies gan „par”, gan „pret”, kā kuro reizi prasīja situācija. Pirmie savā reģionā mītiņā Ainažu jūrskolā pacēlām Latvijas karogu – meiteņu darbmācības stundās šūtu. Bijām Tautas Frontes aktīvisti un visi kopā stāvējām Baltijas ceļā; Barikāžu dienās sargājām TV Zaķusalā, Ministru Kabinetu un Augstāko Padomi – pa naktīm, uz maiņām, nepārtraucot mācību darbu un rādot jaunajai paaudzei, kā top vēsture.

Dievs, svētī Latviju!

1996. gada 20. februārī tehnisku iemeslu dēļ Lāņu skola beidz pastāvēt. Mācības turpinās Svētcimā, skolas vajadzībām pielāgotajā bijušajā padomju saimniecības „Salacgrīva” kantorī. Ar 1996./1997. m.g. skola tiek pārdēvēta par Svētcima pamatskolu, bet slēgta 2006. gadā.

Asja Bērziņa



Māra Bērzinā

**Izglītības nodaļas metodiķe
1978.- 1985.**

Atmiņas par darbu TIN

No 1978. gada augusta līdz 1985.gada 1.jūlijam strādāju Limbažu rajona TIN par Profesionālās orientācijas kabineta vadītāju. Darbu man ieteica kabineta metodiķe- Biruta Saknīte, ar kuru iepazinās šoferu- amatieru kursu nodarbībās.

Jaunajā darba vietā iedzīvojot ātri, ko veicināja metodiķe Biruta-ļoti inteliģenta, sirsnīga kundze. Atsaucīgi mani uzņēma arī metodiķis Ēriks Birkmanis, inspektore Anna Laura (mana bijusī skolotāja), TIN vadītājs- V. Miķelsons, ekonomiste Māra Ābola, pirmsskolu iestāžu inspektore I. Zaķe u.c.

Manos darba pienākumos ietilpa skolēnu iepazīstināšana ar rajonā nepieciešamajām profesijām, mācību iestādēm, kurās tās apgūstamas. Katra mācību gada sākumā no Izglītības Ministrijas saņēmām plānus 8. klašu skolēnu novirzīšanai tālākas vidējās izglītības apgūšanai- vidusskolās, vidējās speciālajās un profesionāli tehniskajās mācību iestādēs. No PTV un tehnikumiem īpaši tika akcentētas celtniecības un lauksaimniecības mācību iestādes. Vidusskolu absolventiem rekomendētas tika studijas pedagoģiskajās augstskolās, LLA. Sadarbība ar vispārīzglītojošo skolu pedagogiem tika izzinātas skolēnu intereses, spējas, veselība, lai apgūtu izvēlēto profesiju. Savukārt profesionālo vidusskolu, tehnikumu, augstskolu vadība organizēja atvērto durvju dienas, kurās centralizēti, kabineta darbinieku vadībā, ieradās interesenti no rajona skolām. Katru gadu braucām uz Latvijas Lauksaimniecības Akadēmiju, vairāk kārt apmeklējām Liepājas un Daugavpils Pedagoģiskos Institūtos, Smiltenes, Mālpils, Priekuļu lauksaimniecības tehnikumu u.c. Atvērto durvju dienas plaši tika apmeklētas Limbažu 18. PPTCV, Ozolu LPTV.

Populārs bija konkurss "MĒS, TAVI SAIMNIEKI, ZEME!", kuram lauksaimniecības speciālistu vadībā, gatavojās visu skolu skolēni. Konkurss notika Ozolu LPTV. Rajona komanda regulāri piedalījās jauno celtnieku konkursos Rīgā. Atsaucīga šajā pasākumā bija Salacgrīvas vidusskola.

Sadarbība ar rajona iestāžu, saimniecību, skolu administrāciju, tikšanās ar skolēniem, pedagogiem, bija kabineta darbinieku ikdiena.

Ļoti nozīmīga bija nodaļas darbinieku savstarpējā komunikācija, ko veicināja dažādi kopīgie pasākumi- dažādu svētku svinēšana (no darba brīvajā laikā), nozīmīgu un arī ikdienas jubileju atzīmēšana. Nevar neatzīmēt teātru apmeklējumus Rīgā, ko organizēja saimniecības

daļas vadītājs Aldonis Grīnbergs. Praktiski visas jaunākās izrādes interesenti varēja noskatīties Dailes, Drāmas, Operetes, Jaunatnes teātros.

Kādu laiku biju TIN arodbiedrības vadītāja. Toreiz populāra bija rajona IK nodaļu spartakiāde, kuras kurators bija U. Sisenis. Jākomplektē bija ne tikai sportotāju komandas, bet arī jāparūpējas par līdzjutēju devumu. Un tā abas ar galveno grāmatvedi V. Ozolu manā dzīvoklī cepām pīrākus sportistiem. Morālais atbalsts savējiem tika nodrošināts augstā līmenī.

Ļoti sirsnīgi, labestīgi un vienlaicīgi arī prasīgi kolēģi- tā raksturotu vadītāju Jāni Studeru, galveno grāmatvedi V. Ozolu, ekonomisti M. Ābolu u.c. Ar vissiltākajām atmiņām atcerēšos jau toreiz aizsaulē aizvadītos- vienmēr optimistisko inspektoru V. Miķelsonu un erudīto, kluso, vienmēr smaidošo Ēriku Birkmani.

Veiksmīga sadarbība izveidojās ar TIN kolēģēm Birutu Saknīti un Dainu Bārdu arī nākošajā darba vietā Katvaru speciālajā skolā.

Darbs TIN bija nozīmīgs manas personības pilnveidē, jo katru mēnesi Rīgā Republikas profesionālās orientācijas metodiskais kabinets organizēja seminārus, ekskursijas, kurās bija iespēja tikt ar citu rajonu, republiku (Igaunijas, Lietuvas) attiecīgo nozaru speciālistiem, iepazīt labāko republikas skolu pieredzi, pat ražošanas uzņēmumus.

Māra Bērziņa





Ēriks Birkmanis
Tautas izglītības nodaļas metodīķis
1947.- 1988.

Viss cilvēka mūžs ir darba pienākumu pildīšana

Viņš dzimis 1917. gada 26. septembrī un bērnība saistās ar Liepupes „Stūrīšiem”. 1925. gadā Ēriks uzsāk mācības Stienē, tad seko viens gads Salacgrīvā, bet pamatskolu viņš beidz Limbažos.

Ērika Birkmaņa jaunības stāstā īpašs ir Limbažu ģimnāzijas 17. izlaidums 1938. gadā, klases audzinātāja Liene Bērziņa, par kuru ik gadus sabiedrību detalizēti informē avīze „Limbažu vēstnesis”. (1938. gada 17. jūnijs, Nr. 24)

Svinīgajos aktos ģimnāzijās piedalījās ministru kabineta locekļi un Izglītības ministrijas sūtītie pārstāvji, kas audzēkņiem izdalīja valdības veltī- grāmatu „ Tev mūžam dzīvot, Latvija.”

Par uzcītību un centību skolas darbā, audzēknis Ēriks Birkmanis saņēma arī velti no Limbažu pilsētas valdes.

Ģimnāzijas direktors A. Jansons atvadoties no saviem bijušajiem audzēkņiem, deva tiem līdzīgu turpmākajā dzīvē vēlējumus, uzsverot, ka krietns darbs, ticība sev un saviem spēkiem un tautas un tēvzemes mīlestība, lai ir katra dzīves pamats. Audzēkņu vārdā Ēriks Birkmanis pateicās visiem apsveicējiem.

Rīgas pilī uzaicināto abiturientu vidū pie valsts prezidenta Dr. Kārļa Ulmaņa bija arī no Limbažu valsts ģimnāzijas bijušajiem Ē. Birkmanis.

Ēriks Birkmanis pēc Limbažu ģimnāzijas absolvēšanas ir Latvijas armijas dienestā Daugavpils 8. kājnieku pulkā Valmierā, tur iegūst leitnanta pakāpi. Vēstures asajos griežos viņam izdodas izbēgt no latviešu virsnieku traģiskā likteņa Litenes nometnē. 1940.gadā viņš ir sarkanās armijas kareivis.

Vācu okupācijas laikā 1942. gadā, Ēriks Birkmanis uzsāk studijas LU Filoloģijas fakultātē. 1944. gadā tiek mobilizēts vācu armijas 15. divīzijā, bet no leģionāru likteņa šī paša gada rudenī vairs neizdevās izbēgt- divus gadus viņš ir gūstā internēto nometnē Kirovā. Ar savu dzīvesbiedri Emmu Runci Ēriks ir kopā tikai no 1946. gada.

Ēriks Birkmanis tajā laikā strādā par skolotāju Limbažos, vēstures griežu ietekmētās biogrāfijas dēļ viņam vairakkārt nākas mainīt darba vietas, periodiski viņš tiek gan pieņemts

izglītības darbā, gan no tā atlaists. Ē. Birkmanis ir skolotājs Limbažu pagasta skolā, inspektors Izglītības nodaļā, atkal vadītājs, pedagogs Limbažu vakara vidusskolā, bet par Limbažu rajona Izglītības nodaļas metodiskā darba vadītāju gan viņš strādā līdz pat aiziešanai pensijā- līdz 1988. gadam.

Paralēli darbam Ēriks Birkmanis neklātienē iegūst augstāko izglītību- viņš saņem izcilnieka diplomu.

Ērika Birkmaņa mūžs liecina, ka erudītas personības mērķtiecīgu darbu nevar atstāt bez ievērības pat vadošā vara: viņš ir visu republikas skolotāju kongresu delegāts, Izglītības ministrijas iecienīts lektors, viņam piešķirts gan Latvijas, gan PSRS izglītības darba teicamnieka goda nosaukums.

Emmas un Ērika Birkmaņu pēckara pašu spēkiem uzceltā māja ir bijusi kā garīguma, skaistuma un savstarpējās saskaņas un atbalsta saliņa svešas varas pret dabiskā bangojuma apstākļos. Te iekopts dārzs, te risinātas filozofiskas sarunas par dzīves mūžīgajām vērtībām, te pārrunāti kopīgie ceļojumi. Te ir arī Birkmaņa plašā mājas bibliotēka un Ērika darba kabinets, kur pie rakstāmgalda tapušas lekcijas skolotājiem, pētījumi par Limbažu novada skolu, baznīcu, muižu, pašpārvaldes un saimnieciskās dzīves vēsturi, te tapis „Novada mācības” manuskripts. Te ir arī Ērika vijole, kura atgādina Birkmaņa ģimnāzijas gadus, kad Ēriks spēlēja vijoli un klarneti, piedalījās teātra uzvedumos, arī to, ka Ēriks divas vijoles ir izgatavojis pats.

Emmas un Ērika Birkmaņu darbu un mūžu Limbažos var uzlūkot kā tiltu starp paaudzēm.

17. izlaiduma absolvents Ēriks Birkmanis 1990. gadā uzraksta Limbažu vidusskolas vēsturi, kas ir būtisks devums skolas darba 70 gadu atcerei un pagaidām vienīgais plašāk pieejamais skolas vēstures izziņas avots.

Limbažu rajona Izglītības nodaļas darbība visā tās pastāvēšanas laikā bija cieši saistīta ar viņa metodisko darbību, metodiskā kabineta vadību un skolu darbinieku metodisko ievirzi. Varētu teikt, ka Ēriks bija vesela izglītības nodaļa.

1991. gada 9. septembrī Ēriks devās aizsaules ceļos mums atstājot savu mūža devumu 74 gados un 17 dienās.

J. Studers
Daļējs izraksts no Limbažu 1. vidusskolas grāmatas

Skolotāj,

tu mūsu dzīvē pirmo taku cērt!

Kas paveikts pirmajā mācību pusgadā, kādi ir galvenie uzdevumi skolām un vecākiem līdz mācību gada beigām?

Iepriekšējā mācību gada pirmo pusī rajona skolas pabeidza ar 90,6 procentu sekmību, bet šogad — ar 90,92, tas nozīmē, ka nesekmīgi 504 skolēni. Tātad ievērojamu izmaiņu nav. Visumā spēkā palicis nesamērīgais sekmības līmenis pa klašu grupām: vismazāk nesekmīgo pirmās četras klases, visvairāk — no 5.—8. klasei.

Minētie dati tomēr nepavisam neliecina par kādam likumsakarībām, jo ir skolas, kurās rezultāti daudz labāki. Piemēram, Dantes astoņgadīgajā skolā no 135 audzēkņiem nesekmīgi tikai 2 (2,2 procenti), Liepupes astoņgadīgajā skolā — no 83 — 3 (3,6 procenti). Limbažu 1. vidusskolā no 972 skolēniem nesekmīgi 6,6 procenti. Trešajās klasēs nevienam no 88 bērniem uz liecības nav diņnieku. Ja Limbažu 1. vidusskolā 1.—4. klases no 417 skolēniem nesekmīgi 16, tad Puikules astoņgadīgajā skolā — no 77 — 15. Salacgrivas vidusskolā nesekmības procents — 12,8.

Līdzīgus piemērus varētu uzskaitīt vēl, bet ar minētajiem vien pietiek, lai pārliecinātos, ka nesekmību nenosaka kādi īpaši apstākļi un ka to var ievērojami samazināt.

Kas ir šie 504 nesekmīgie skolēni? Kādi ir viņu nesekmības galvenie cēloņi?

Diezgan bieži dzirdam no skolotājiem, dažreiz arī no vecākiem, ka bērni vienkārši negrib mācīties. To apstiprina arī liela viduvējība zināšanās: visparastākā atzīme ir «3». Nevelēšanās mācīties, protams, ir nesekmības izsaucēja, tomēr būtībā tas ir daudzū iepriekšēju audzināšanas trūkumu un nepilnību sekas. Sākums meklējams kā skolā, tā ģimenē. Mācīšanās ir grūts darbs, un visbiežāk to nevēlas veikt tie, kuri kā skolā, tā mājās savā laikā nav pieradināti strādāt, pārvarēt grūtības, būt patstāvīgiem. Ne dzīvē, ne skolā viss ir interesants, patīkams. Vai neesam aizmirsuši, ka griba un spējas attīstās un norūdās grūtībās, ka pienākuma apziņu pazīst tikai tie, kas pieraduši grūtības uzveikt un par sevi atbildēt? Ir daudz piemēru, kas liecina, ka ne vienmēr rīkojamies saskaņā ar šīm patiesībām.

Bieži sekmīgi mācīties traucē kavejumi, it īpaši neattaisnotie vai šķietami attaisnotie. Gada laikā to sakrājas tik daudz, ka vairs nav

iespējams sekot mācībām. Katra diena skolā dod ko jaunu, nepieciešamu, zināšanas viena ar otru ir ciešā sakarā, tādēļ jāapgūst viss. Ne vienmēr vecāki un audzinātāji novērtē, cik nepieciešami nekavēt ne stundu.

Katrā skolā var atrast dažus nedisCIPLINĒTUS bērnus, kas negrib pakļauties kārtības un uzvedības noteikumiem. Ne vienmēr šādos gadījumos skola saņem pietiekamu atbalstu no vecākiem. Tie vai nu vienaldzīgi, vai nepareizās attieksmēs pret skolas prasībām. Tāpēc nav brīnums, ka gandrīz neviens no nedisCIPLINĒtajiem, izlaistajiem sko-



Tas palīdzēs uzlabot sekmes un novērst otrgadību.

Ko darīt ar slinkiem, nedisCIPLINĒtajiem un neuzvedīgajiem skolēniem, mācību kavētājiem? Viņi veido nesekmīgo lielāko daļu. Ir skolas, piemēram, Dantes astoņgadīgā, kur skolēni par tādām nemaz nevar kļūt, jo

Mācību pusgads aizvadīts

lēniem nav sekmīgs.

Beidzot paliek pavisam neliels skaits skolēnu, kam lielas grūtības mācīties sagādā veselības stāvoklis. Dažkārt — zināma garīga atpalicība. Taču šādu iemeslu dēļ rajonā nesekmīgi nedaudz skolēnu.

MĀCĪT UN MĀCĪTIES

Skaidrs, ka vispirms visas neveiksmes un sasniegumi saistās ar skolu. Kā rāda labāko skolu paraugs, darbs nedod cerētos rezultātus, ja skolotājs stāsta, izklāsta, paskaidro, uzdod, bet audzēkņi tikai klausītāju lomā. Viņi ceļšas stāstīto iegaumēt, pēc tam pabeidzot mācīšanos mājās no grāmatām. Bez skolēnu aktivitātes, bez patstāvīgā darba šo uzdevumu nav iespējams sekmīgi atrisināt. Tas nozīmē, ka skolēni jāiemāca mācīties, lai viņi prastu iegaumēt, izprast vielas saturu, veikt dažādus citus skolas uzdevumus. Ar to mēs visumā nodarbojamies par maz. Tikpat nepieciešami reizē ar mācību vielas apguvi attīstīt skolēna garīgās spējas, it īpaši domāšanu. Mācības stundās jāorganizē tā, lai bērniem būtu jānovēro, jāanalizē, lai veidotos pareizi jēdzieni. Atdarinot gatavus paraugus, iemācoties no galvas grāmatu saturu, neviens nav iemācījis domāt, kļuvis par izgilitu cilvēku.

Tātad — strādāt tā, lai attīstītu skolēnu garīgās spējas, IEMĀCĪT skolēnus mācīties, veidot viņos pārlicību, ka izgilitoties nepieciešams.

tur novērsti apstākļi, kas tādu izaudzina. Nav iespējams izaugt par slinki, ja jau sākumā klases audzinātāja vadībā godīgi strādāt un uzvesties prasa pionieru padome, kolektīvs, klases vecāku komiteja, skolotāji, vecāki, apkārtējā sabiedrība, ja visā skolā vienotas prasības un stingras tradīcijas. Nelaiمة ta, ka ne vienmēr visi šie spēki organizēti: klasē kolektīva nav, aktīvs neapmācīts un nevarīgs, vecāku komiteja vienaldzīga, vecāki — vai nu aplam izprot savus audzināšanas pienākumus, vai neliekas par bērnu ne zinīs. Viņi uzskata, ka rūpēties par bērniem ir tikai skolas un skolotāju pienākums — tā ērtāk pašiem dzīvot.

Tikai vienotiem spēkiem, saskatot bērnu nākošo pilsoni, kam jādzīvo pilnvērtīgi, jābūt laimīgam personīgajā dzīvē un derīgam sabiedrībai, iespējams veidot un virzīt cilvēka raksturu, un tas jā dara jau no bērnības. Kamēr tā nebūs, nav ko cerēt, ka ievērojami uzlabosies mācību un audzināšanas rezultāti.

Mācību gads šopavasar beigsies citādi nekā iepriekš. Sākot ar 5. klasi, atjaunoti pārceļšanas eksāmeni: 5. klasē vārdos, bet 6., 7., 9. un 10. klasē — vārdos un rakstos. Kurš priekšmetos būs eksāmeni, uz zināšām pavasarī, tāpēc nopietni jā-mācās visiem.

E. Birkmanis,

rajona tautas izglītības nodaļas metodiskā kabineta vadītājs

PILNVEIDOSIM SKOLAS

VADĪBAS DARBU

Prasmei zinātniski pareizi vadīt kolektīvu sevišķi liela nozīme ir skolā, kur skolotāji, audzēkņi, skolēnu organizācijas, vecāki un vecāku aktīvs, sabiedrība ir savstarpēji cieši saistīti, aut gan pedagogiskajā procesā katrs veic noteiktas funkcijas. Vadības process kopumā notiek pēc vienotas programmas. Tās uzdevumus nosaka partijas un valdības lēmumi, vadošo izglītības iestāžu nolikumi, pavēles, mācību un audzināšanas programmas. Tās jāieviešo kā skolotājiem, tā skolēniem. Nedrīkstam tiem atzīmēt skolas darba īpatnību, ka ikviens izpildītājs reizē ir arī aktīvās vadības sistēmas loceklis. Piemēram, skolēnu mācību un viņš pats mācās. Arī skolotāji un audzinātāji pilnveido savas zināšanas, darba prasmi. Neizraisot, nestimulējot šādu aktivitāti, nav iespējams sekmīgi realizēt skolai izvirzītos uzdevumus. Saprotams, ka vadības programmai visos gadījumos jābūt pietiekami konkrētai un skaidrai.

Otrs vadības cikla posms ir organizēšana. Šinī posmā tiek izaudzīti visi sistēmas locekļi — skolotāji, audzinātāji, jaunatnes organizāciju un vecāku aktīvs. Pēc tam sistēmas locekļus iepazīstina ar viņu uzdevumiem, darba metodēm, nodrošina nepieciešamo materiālo bāzi, labvēlīgus darba apstākļus.

Trešais vadības cikla posms ir kontrole. Tās mērķis ir nodrošināt, kā sistēmas locekļi realizē savus uzdevumus, iegūt informāciju par skolas darba norisi. Ja kontroles metodes ir nepilnīgas, trūkst sistēmas un nav skaidri tās mērķi, vadība vairs nav mērķtiecīga.

Vadības informācijas avots ir arī uzskaitē. No kontroles uzskaitē atskiras ar to, ka dod pārskatu, palīdz novērtēt rezultātus. Parastākie uzskaites veidi ir atpazīšana, kontroldarbi zināšanu, māku un iemaņu noskaidrošanai, intervija, zināmu

pārskatu par audzināšanas rezultātiem dod arī atbildes uz aktu jautājumiem. Uzskaitē parāda, kas padarīts, kādi trūkumi novērojami. Lai spriestu par mācību darba rezultātiem, nepietiek uzskaitīt tikai atzīmes, jāiegūst arī ziņas, kādi programmas jautājumi nav apgūti, kādas mākas un iemaņas nav izveidotas.

Vadības cikls noslēdzas ar koriģēšanu. Pēc kontroles un uzskaites darbu analīzes kļūst skaidrs, kas darāms, lai trūkumus novērstu, kādi jauni uzdevumi jānod skolas sistēmas locekļiem.

Daļa Limbažu rajona skolu direktoru ir guvuši zināmu pieredzi darba zinātniskās vadības jautājumos. Tas sakāms arī par Duntē astongadīgās skolas direktoru I. Stūderu un viņa vietnieci mācību darbā A. Dekteri. Pedejo trīs gadu laikā no 140 skolēniem nesekmīgi bijuši tikai viens vai divi, galvenokārt palēninātas garīgās attīstības dēļ. Audzēkņu zināšanas, mākas un iemaņas visumā atbilst programmas prasībām. Ievērojami palielināties skolēnu apzinīgums un sabiedriskā aktivitāte. Duntē astongadīgā skola jau otro gadu pēc kārtas uzvarējusi socialistiskajā sacensībā, gatavojoties jaunajam mācību gadam. Labus rezultātus gūt palīdz pareizi akcentētie galvenie uzdevumi, kuru īstenošanā iesaista visus kolektīva locekļus. Piemēram, šajā mācību gadā Duntē astongadīgās skolas pedagogu kolektīvs cīnās par visu skolēnu sekmību, neattaisnotu kavējumu novēršanu, stundas efektivitātes celšanu, apzinīgu darba disciplīnas veidošanu. Lielu uzmanību veltī arī tam, lai iemācītu audzēkņus mācīties, ieaudzīnātu viņiem leģitīmas raksturs īpašības, nostiprinātu un pilnveidotu skolēnu pašpārvaldi. Loti lielu uzmanību skolā pievērš darbam ar vecākiem. Vecāki sistemātiski tiek informēti par bērnu sekmēm un uzvedību. Vecāku komitejas locekļi piedalās arī mācību rezultātu analīzē

veiktajās pedagogiskās padomes sēdēs. Bez tam skolā darbojas pedagogijas fakultātes filiāle, skolotāji lasa lekcijas vecāku darba vietās un klubos. Tā rezultātā vairs tikpat kā nav neatrisinātu kavējumu.

Sekmības celšanā daudz palīdz arī internāts un divas pagarinātās dienas grupas, kas kopā aptver ap divām trešdaļām skolēnu. Priekšmetu skolotāji un klašu audzinātāji regulāri informē internāta un pagarinātās dienas grupu audzinātājus par trūkumiem skolēnu zināšanās, sniedz konsultācijas mazāk sekmīgajiem skolēniem.

Skolotājiem mācību un audzināšanas darbā daudz palīdz pionieri un komjaunatnes organizācijas, kas pareizas pedagogiskās vadības rezultātā ieguvušas skolā autoritāti. Nesekmīgos un nedisciplinētos skolēnus pozitīvi ietekmē pionieri vienības padomes locekļu apmeklējumi mājās.

Labi tiek veikti arī pārejie organizēšanas posma uzdevumi: kvalifikācijas celšana, materiālās bāzes pilnveidošana un darba apstākļu uzlabošana. Ievērojamu vietu kvalifikācijas celšanas sistēmā ieņem pašizglītība. Katrs skolotājs izvēlēties individuālu metodisku tematu, kas pakārtoti skolas galvenajiem tematiem.

Skolas direktors uzsācis sīkāk iepazīties ar vadības cikla pirmo posmu. Pedagogi savukārt pēti skolēnu atmiņas attīstīšanu, mācu un iemaņu veidošanu, patstāvīgā darba prasmi audzināšanu un citus tematus, kas palīdzēs celt stundu efektivitāti. Daži skolotāji izvēlējušies tematus par audzināšanu stundā. Labākās pieredzes apgūšanai izstrādāti atklāto stundu un savstarpējās hospitācijas plāni, kur norādīti atklāto stundu metodiskie temati: patstāvīgais darbs stundās, pareiza stundu organizēšana un vadīšana, didaktisko materiālu izmantošana.

Pedagogu darbu sekmē arī laba mācību materiālā bāze: teicami iekārtotais metodiskais kabinets, mācību kabinets un kabinetklases fizikā, ķīmijā, ģeogrāfijā, bioloģijā, vēsturē un literatūrā, kas gadu no gada tiek papildināti ar inventāru, mācību un uzskaites līdzekļiem.

Skolas vadība pareizi izpratusi arī iekšējās kontroles un rezultātu uzskaites lomu. Tiek kontrolēta mācību programmu izpilde, noskaidrots, kā skolotāji māca atsevišķus priekšmetus, kā uzsākts darbs pēc jaunajām programmām ģeogrāfijā un bioloģijā, kas tiek darīts mācību stundas efektivitātes celšanā. Skolas vadība sistemātiski pārbauda arī zināšanu, māku un iemaņu uzskaites formas un to lietderību, patstāvīgo darbu stundās, mācību stundu izmantošanu audzināšanas nolūkos, leģitīmo rakstura iezīmju ieaudzīnāšanu skolēnos.

Plānojot kontroli un uzskaiti, skolas vadība paredz, kad un kādā līmenī apspriedīs tās rezultātus, kuru apspriešanai un analīzei tiek izmantotas dažādas statistikas tabulas. Šādas tabulas sastādītas par lasīšanas, rakstīšanas māku uzskaiti, kontroldarbiem, programmu realizēšanu.

Kontroles un uzskaites rezultātus apspriež pedagogiskās padomes sēdēs klašu audzinātāju un priekšmetu skolotāju metodiskajās komisijās, pie skolas vadības un pieņem lēmumus trūkumu novēršanai.

Tomēr skolas vadības pilnveidošanā vēl daudz jādarā, kaut vai attiecībā uz pašas sistēmas locekļu savstarpējām attiecībām un funkcionālu rezultātu uzskaites un kontroles paņēmieni izstrādāšanu.

E. Birkmanis,

Limbažu rajona TĪN metodiskā kabineta vadītāja



Jānis Brīniņš
Padomju saimniecības „Liepupe” direktors
Liepupes vidusskolas pirmsākums

Jaunas skolas nepieciešamība Liepupē bija ļoti liela, bet šīs ieceres realizācija ieilga vairākus gadu garumā. Ar katru gadu pieauga veco Tūjas, Duntē un Liepupes skolu izmaksas. Sevišķi kritiskā stāvoklī atradās Duntē skola.

Šajā laikā man nācās vadīt Liepupes padomes saimniecību, kurai septiņdesmito gadu sākumā pievienoja divus kolhozus. Līdz ar to Liepupes ciemā izveidojās viena saimniecība, kurai bija jāuzņemas šefība par trim skolām.

Lauksaimniecībā septiņdesmitie gadi bija stagnācijas periods, lauksaimniecības produkcijas realizācijas cenas nepieauga proporcionāli ražošanas izmaksām, līdz ar to samazinājās peļņa, no kuras tika finansēta izglītība, kultūra un sports. Iespēju robežās saimniecība centās palīdzēt skolām sagatavoties kārtējam mācību gadam, trūcīgo ģimeņu bērniem nodrošināt brīvpusdienas, ekskursijas labākajām klasēm skolas brīvlaikā piešķirt bezmaksas transportu. Skola, savukārt, deva savu ieguldījumu lauksaimnieciskajā ražošanā, piedaloties ražas novākšanas talkās, vēlākajos gados veidojot ražošanas vienības un uzņemoties atbildību par atsevišķām fermām un citiem objektiem. Neatsveramu palīdzību saimniecībai skola deva kultūras dzīves organizēšanā un atbalstīšanā, vadot pašdarbības kolektīvus un tajos piedaloties.

Jaunas skolas celtniecības jautājums jūtamī tika virzīts uz atrisinājumu pēc tam, kad Limbažu rajona izglītības nodaļa sāka vadīt bijušais Duntē skolas direktors Jānis Studers. Gan saimniecības, gan izglītības nodaļas vēlme būvēt jauno Liepupes vidusskolu bija apdzīvotā vieta Jelgavkrasti, bet Izglītības ministrija tam nepiekrita, jo gribēja ekonomēt, siltuma un ūdens apgādi skolai nodrošinot ar esošajiem saimniecības resursiem- katlumāju un citām sistēmām. Lai skola taptu, bijām spiesti piekrist ministrijas kategoriskajām prasībām. Skolas būvlaukuma atbrīvošanai, saimniecībai nācās nojaukt kokzāģētavu un galdniecību. Vēlākajos gados izrādījās, ka tā bija liela kļūda, jo katlumāja nespēja nodrošināt jauno objektu ar siltumu. Jelgavkrasti tika atzīti par ciema centru, kur skolai būtu īstā vieta. Skolas celtniecības gaitā saimniecībai nācās daudz palīdzēt ar tehniku, gan arī materiāli, bet tās jau bija pārejošas grūtības un gala rezultāts deva gandarījumu jaunajai liepupiešu paaudzei.

Jānis Brīniņš, Duntē pamatskolas un Liepupes vidusskolas absolvents



Vita Brakša
Izglītības nodaļas kadru inspektore
1984.- 1991.
Atmiņas par darbu kadru daļā

Strādāju bijušajā Limbažu rajona Tautas izglītības nodaļā (TIN) par kadru inspektori sākot no 1984. gada jūnija līdz 1991. gada augustam. It kā jau liekas, ka tas laiks ir diezgan ilgs, taču bija arī pārtraukumi, kad atrados bērnu kopšanas atvaļinājumā.

Par to laiku gan laikam neko daudz nevarēšu pastāstīt, taču tas bija savā veidā interesants laiks.

Tajā laikā kadru inspektoram bija jāatbild par visu Limbažu rajona skolu darbinieku personu lietām, kuras tika glabātas lielā skapī un darba grāmatiņām, kuras glabājās kadru daļas seifā. Pēc skolu direktoru un izglītības nodaļas vadītāja akcepta tika rakstīti rīkojumi par darbinieku pieņemšanu vai atbrīvošanu no darba, par atvaļinājumu piešķiršanu. Rīkojumus rakstīju ar rakstāmmašīnu trīs eksemplāros (caur koppelīru). Viens rīkojums (pirmais eksemplārs) tika ievietots rīkojuma vākos, otrs darbinieku personas lietā, bet trešais- skolas pastā. Pēc tam bija jāizdara attiecīgie ieraksti darbinieka darba grāmatiņā, ja tas tika pieņemts vai atbrīvots no darba. Ierakstus darba grāmatiņā rakstīju divās valodās- latviešu un krievu.

Ja kāds darbinieks devās pensijā, tad rīkojuma kopija bija jāaiznes arī uz Sociālo nodaļu, kas tajā laikā atradās Limbažu centrā.

Šajā kabinetā mēs atradāmies trīs darbinieki: es- kadru inspektore, Limbažu rajona izglītības arodbiedrības priekšsēdētāja – Edīte Kaimiņa, grāmatu metodiķe- Aija Sedliņa. Aijas vietā, kad viņa devās bērna kopšanas atvaļinājumā gan bija vēl kāds cits, taču to es vairs tik labi neatceros, jo drīz vien jau arī es gāju bērnu kopšanas atvaļinājumā. Manā vietā šajā laikā strādāja Inese Senkēviča.

Ar mums kopā nodaļā bija ļoti jauki cilvēki: Ēriks Birkmanis, Māra Ābola, Ausma Miķelsone, Ārija Grundule, Vilma Ambroza, Anna Laura, Valentīna Strazdiņa, protams, arī pats TIN vadītājs Jānis Studers u.c.

Vita Brakša



**Pēteris Daugins
Limbažu rajona
Lauksaimniecības pārvaldes vadītājs
1967.- 1983.**

**Limbažu rajona galvenā tautsaimniecības nozare-
lauksaimniecība**

20. gs. 60.- 80. gados Limbažu rajons pārdzīvoja vairākas reorganizācijas: vairākkārtīgi esot patstāvīgs rajons, kā arī pievienots Valmieras rajona teritorijai. Dabīgi, ka tas atstāja zināmu iespaidu gan teritorijas, gan tautsaimniecības attīstībā.

Pēdējās reorganizācijas rezultātā 1967. gadā izveidojās Limbažu rajons, no Valmieras atdaloties. Braslavu, Brīvzemnieku, Alojās, Staiceles, Ainažu, Salacgrīvas, Korģenes, Pāles, Katvaru, Ārciema, Limbažu, Umurgas, Liepupes ciemu teritorijām, kā arī no Rīgas rajona pievienoja Skultes, Lēdurgas, Bīriņu un Vidrižu teritorijas.

Lauksaimnieciskā ražošana bija ļoti sadrumstalota. Par piemēru varu minēt, ka 1967. gadā rajona teritorijā bija 21 kolektīvā saimniecība (kolhozi) un 11 valsts saimniecības (sovhozi). Visas saimniecības vairāk vai mazāk bija ekonomiski ļoti vājas- iemelsis Padomju savienībā nebija izstrādāts un nedarbojās lauku attīstības ekonomiskā politika. Tā rezultātā, lielākā daļa valsts saimniecību strādāja ar zaudējumiem. Otrs svarīgais attīstības traucēklis bija piederība Valmieras rajonam. Limbažu rajona teritorija bija Valmieras nomale, tāpēc kapitālieguldījumu apjoms ļoti niecīgs. Tas galvenokārt attiecās uz celtniecības un meliorācijas, kā arī uz lauku infrastruktūras attīstību.

Ar 1970. gadu mainoties daļēji lauku attīstības politikai, mainījās arī dzīve laukos. Padomju laikos daudzi pasākumi notika kampaņveidīgi, bieži vien pat ekonomiski nepārdomāti. Kā būtiskāko jāmin lauku saimniecību apvienošanu, ciematu veidošanu, lauku viensētu likvidēšanu, iedzīvotāju pārvietošanu no viensētām uz ciematiem. Pie rajonu lauksaimniecības pārvaldēm (kurai bija pakļauti kolhozi un padomju saimniecības) tika izveidoti atbildīgi dienesti, kuri nodarbojās ar viensētu likvidēšanu un ciematu veidošanu. Visu šo pasākumu rezultātā palika 9 (no 21) kolhozi un 10 (no 11) valsts saimniecību. Vai bija kāda ekonomiska augšupeja? Jāsaka, ka ļoti minimāli, drīzāk otrādi. Tā kā saimniecību skaits samazinājās, it kā kapitālieguldījumi palielinājās. Bet! Apvienojot saimniecības, vājākās pievienoja spēcīgākām. Gala rezultātā ekonomiskā izaugsme nenotika, saimniecības nīkuļoja. Meliorācijas objektos labas mūra ēkas tika nojauktas un noraktas zemē. Tā tika nolikvidētas ļoti daudzas kapitālas viensētas gandrīz katrā ciema padomes teritorijā.

Limbažu rajona lauksaimniecības uzņēmumi pastāvēja uz tīru laiksaimniecisko ražošanu. Labāk gāja tām saimniecībām, kurās koncentrējās atsevišķas nozares: Alojā liellopu nobarošana, Ainažos zvērkopība, Limbažos olu ražošana, Liepupē zvērkopība, Umurgā, Salacgrīvā- cūkkopība.

Padomju laukos strauji ekonomiski izauga tās saimniecības, kurās tika atbalstīta palīgražošana. Limbažu rajona saimniecību vadītāji, īpaši neatbalstīja palīgražošanu, jo tā prasīja papildus enerģiju, arī zināšanu risku. Tāpēc arī saimniecību ekonomika palika republikas vidējā līmenī: un īsti atsperoties saimniecības nespēja pēc lielās kolhozu un valsts saimniecību apvienošanas.

Lauksaimniecības kadri, izglītība un kultūra

1963. gadā pabeidzu Latvijas Lauksaimniecības Akadēmijas mehanizācijas fakultāti un tā paša augustā sāku strādāt padomju saimniecībā „Aloja” kā galvenais inženieris. Jau strādājot saimniecībā ļoti izjutām speciālistu, īpaši mehanizatoru trūkumu.

1970. gadā mani pārcēla darbā uz Limbažu rajona Lauksaimniecības pārvaldi par pārvaldes priekšnieka vietnieku.

Arī lauksaimniecības kadru jautājums rajona saimniecībās, pēc apvienošanas bija ļoti nopietns. Kā zināms, šajā laikā lielāko daļu speciālistu sūtīja darbā uz Latgali. Toreiz kopā ar pārvaldes priekšnieku Gunāru Krievkalnu domājām kā ieinteresēt skolēnus mācīties lauksaimniecības profesijas. Gunārs Krievkalns atcerējās, reiz ticies ar bijušo Limbažu rajona tautas izglītības nodaļas vadītāju Pētersonu, kurš ieteicis rīkot konkursus skolēnu vidū par lauksaimniecības tēmām, tādējādi ieinteresējot jauniešus par lauksaimniecības tēmām. Par cik viss jautājums tika pacelts, man likās ļoti vilinošs un interesants- ķēros klāt. Visā pilnībā atradu atbalstu lauksaimniecības pārvaldes speciālistu vidū. Īpaši jāatzīmē Jānis Rubīns, Anna Rubīna, Erna Skujiņa, Anna Branka, Inta Rantiņa, Andris Ārganis, Rita Kreice. Izstrādājām konkursa noteikumus, sacensību kārtību, apbalvošanu. Tālāk bija pats galvenais- pārliecināt rajona izglītības nodaļu, īpaši skolu vadību un bioloģijas skolotājus. Uzdevums tika dots saimniecību speciālistiem apmācīt, praktiski sniegt palīdzību skolēnu grupiņām, kuri piedalīsies konkursā. Nolēmām, ka konkurss notiks zem devīzes „*Mēs tavi saimnieki zeme!*” Nebija sākumā viegli gan skolotājiem, gan lauksaimniecības speciālistiem. Tā bija papildus slodze par ko nemaksāja. Konkurss notika vidusskolu grupā un astoņgadīgo skolu grupā.

Ar toreizējo TIN vadītāju Vilhelmu Miķelsonu vienojāmies, ka no viņa iestādes puses šajā pasākumā darbosies Astrīda Šica.

Tālāk vajadzēja izdomāt, kurā vietā notiks finālkonkurss. Lai celtu profesionālās izglītības lomu astoņgadīgo skolu vidū, tika vienprātīgi nolemts šim nolūkam izmantot Ozolu lauku profesionāltechnisko vidusskolu. Kā jau minēju, konkurss sākotnēji notika pa zonām: Salacgrīvas, Alojās, Limbažu, Liepupes zonu uzvarētāji tikās finālā Ozolos, parasti martā mēnesī, lai nekavētu eksāmenu laiku skolēniem.

Iesākums bija samērā sekmīgs. Astrīda Šicu, reizēm arī ar Vili Miķelsonu apbraukāju visas astoņgadīgās skolas un vidusskolas, tikāties ar direktoriem un bioloģijas skolotājiem, arī ar audzēkņiem, tālāk ar saimniecību vadītājiem, speciālistiem. Skolas bija ļoti atsaucīgas. Lielākās problēmas bija Salacgrīvas vidusskolā, jo tur jau darbojās jūrniecības pulciņš, ļoti apmeklēti un augstā līmenī. Tomēr pateicoties bioloģijas skolotājam Jānim Užānam, darbs ļoti sekmējās, salacgrīvieši bija draudzīgi. Par cik Limbažu rajons ir tīri lauksaimniecisks, arī skolās valdīja lauku gars. Skolēni jau ikdienā bija saistīti ar kolhozu un sovhozu dzīvi. Vasaras brīvdienās lielākā daļa bērnu atrada darbu savās saimniecībās, vai nu dārzniecībā vai lauku brigādē, gan mājlopu fermās.

Īpaši intensīvs darbs bija siena sagatavošanas periodā lopbarībai. Tāpat pavasara, rudens talkas, ražas novākšanā, akmeņu novākšanā, biešu novākšanā u.c. Viss tas palīdzēja konkursa dalībniekiem labi un praktiski sagatavoties konkursam. Nav noslēpums, ka konkursa mērķis bija: ieinteresēt skolēnus uz lauksaimniecībām profesijām un gala mērķis- mācīties lauksaimniecībai profesionālās skolās, tehnikumos un LLA. Tas jau bija īstāk, jo esošā vide, darba apstākļi, sadzīves apstākļi ne katreiz bija tie pievilcīgākie un nekāda aģitācija nelīdzēja. Tad kopā ar LLA vadību pieņēmām revolucionāru lēmumu: studēt jebkurā lauksaimniecības mācību iestādē ar kolhoza vai sovhoza norīkojumu un paaugstināt stipendiju. Ar saimniecību stipendijām un norīkojumiem LLA tika uzņemti ārpus konkursa. Tāpat tika stimulēti jaunieši LLA neklātienēs nodaļā. Kopīgi ar LLA mācību spēkiem Limbažu rajonā izveidoja LLA neklātienēs nodaļu, kas atvieglāja mācību procesu, jo varēja vieglāk apvienot darbu ar mācībām. Visi šie pasākumi sekmēja lauksaimniecības speciālistu sagatavošanu un ienākšanu ražošanā rajona kolhozos un padomju saimniecībās, arī citās nozarēs.

Lai koncentrētu lauksaimniecisko ražošanu, samazinātu birokrātisko aparātu, visi uzņēmumi, kas bija saistīti ar lauksaimniecību tika apvienoti vienā kompleksā: Limbažu agrorūpnieciskajā apvienībā. Tie izveidojās 1980. gada aprīlī un tajā bez kolhoziem un padomju saimniecībām „, iestājās arī Latvijas Lauktechnikas Limbažu apvienība, SCO (Starpkolhozu celtniecības organizācijas) Limbažu nodaļa, 17. PMK (meliorācijas un ūdenssaimniecības apvienotā kolona), Santehnikas un kanalizācijas montāžas pārvalde. Līdz

ar to palielinājās vajadzība pēc speciālistiem un šefību pār skolām uzņēmās arī šīs iestādes ar savām stipendijām un norīkojumiem sūtīja astoņgadīgo skolu un vidusskolu absolventus.

Kā jau minēju, saimniecības izjuta lauku mehanizatoru trūkumu, īpaši traktoristu-mašīnistu. Pateicoties rajona atbalstam, liela nozīme tika veltīta Ozolu lauku profesionāli tehniskai vidusskolai. Laika posmā no 1975.- 1990. gada ciemats Ozolos pilnīgi pārvērtās: cēla dzīvojamās mājas pasniedzējiem un meistariem, komfortablas kopmītnes audzēkņiem, jaunas modernas laboratorijas, mācību klases, iekārtota moderna govju kūts audzēkņu apmācībai, iegādāta moderna tehnika.

Rajona vadība, visi lauksaimnieki uzskatīja, ka Ozolu profesionāli tehniskā vidusskola ir mūsējā, lai gan pakļauta Profesionālās izglītības ministrijai.

Bez profesionālās izglītības apgūšanas iespējām šai mācību iestādei bija arī liela audzināšanas un reklāmas loma. Pateicoties skolas meistarū un pasniedzēju enerģiskajam darbam pie skolas darbojās arāju meistarības skola. Ar meistarū palīdzību tika organizēti saimniecību mehanizatori pareizā augsnes apstrādē, pamatā aršanā. Katru gadu rajonā notika arāju sacensības.

Arī pašā skolā bija izcili arāji, kuri izcīnīja vairakkārt Latvijas labākā arāja balvu un pārstāvēja Latviju pasaulē ar atzīstamām sekmēm vēl pēc 1990. gada.

Lai uzlabotu skolas audzinātāju un pasniedzēju sadzīves apstākļus, Ozolos izveidoja sākumskolu.

Atgriežoties pie konkursa „*Mēs tavi saimnieki zeme!*”, ar gandarījumu varu teikt, ka jūtu ļoti lielu saimniecību un skolu sadarbību, arī skolotāju aizrautīgu darbu. Tas īpaši bija jūtams kā skolotāji sirsnīgi juta līdzī saviem audzēkņiem. Skolās darbojās jauno naturālistu pulciņi, pie skolām izveidoja mazdārziņus, daudzas skolas papildināja savas ēdnīcas ar skolēnu izaudzētajiem dārzeņiem. Dārziņi bija jākopj arī vasaras brīvlaikā. Bērni savu izaudzēto demonstrēja arī konkursu gaitā- skatēs.

Lai neaizvainotu kādu no skolotājiem, nenosaukšu nevienu skolotāju, kuri aktīvi atbalstīja savus jaunos censonus. Tādi bija visās skolās, visās grupās un arī šodien viņiem esmu pateicīgs par pašizliedzīgo darbu. Īpaši gribu izcelt mazās skoliņas: Vainažu, Mērnīeku, Puikules, Lēdurgas astoņgadīgās skolas, kā arī Viļķenes, Umurgas, Ainažu, Korģenes, Staiceles, Alojās, Salacgrīvas vidusskolas, Liepupes astoņgadīgo skolu. Uzvarētāji saņēma balvās ceļojumu ar autobusu uz kādu no PSRS republikām vai pilsētām. Jānis Užāns saņēma ceļojumu ar kuģi pa Volgu.

Mūsu konkursu ar tādu pašu devīzi „*Mēs tavi saimnieki zeme!*” vēlāk pārņēma republikas Lauksaimniecības ministrija. Šajā republikas konkursā labus rezultātus uzrādīja mūsu rajona vadošā komanda, vairākkārtējs uzvarētājs- Alojās Ausekļa vidusskolas komanda.

Tomēr īpašu atsaucību šis konkurss republikā lielu atbalstu neieguva un vēlāk pārtapa par „Zemes meita” un „Zemes dēls”, tālāk „Latvijas zeltene” u.t.t., jau ar citiem mērķiem, tomēr ar dziļu lauku dzīves un morāles mērķi.

Lauksaimniecība, izglītība un kultūra laukos

Padomju Latvijas laikā lauku teritorijā- ciemu padomes teritorijā politiskā vara piederēja vēlētai ciemu padomei un tās deputātiem. Bet ko nozīmē plika vara, ja nav līdzekļu- ekonomiskās varas. Tāpēc, neskatoties, uz to, cik ekonomiski spēcīgas bija ciema teritorijā esošās saimniecības kolhozi un sovhozi, saimniecību vadītājiem vienmēr bija jādomā: ko atbalstīt un kā to darīt. Bija arī represīvi orgāni kā Tautas kontrole, finanšu inspekcija, kas rūpīgi sekoja finanšu izlietojumam. Ciema skolas attīstība, kultūras dzīve, sporta dzīve arī daļēji veselības joma bija atkarīga no saimniecības maka biezuma, bet galvenais no viņa goda prāta. Par laimi bija pagājis tas laiks, kad saimniecības vadīja bijušie kara veterāni un politiskie darbinieki ar zemu izglītību un morāli. Esošie saimniecību vadītāji izprata lietas būtību, novērtēja, ka lauku iedzīvotāju attīstībā nozīmīga vieta ir izglītībai, kultūrai un atpūtai. Arī rajona vadība vadījās no tā, ka ciema padomes teritorijā visās attīstības jomās notiekošais un atbildīgais ir saimniecības vadītājs. Zināmas grūtības radīja arī tas, ka pēc saimniecību apvienošanas, saimniecības teritorijā atradās vairākas skolas. Lielākā daļa mazās skoliņas atradās vecās ēkās, ugunsnedrošās, kuras prasīja zināmus līdzekļus remontiem.

Izdevīgākā situācijā atradās tās skolas, kuras atradās skaistās vietās, jūras piekrastē: Ainaži, Mērnietki, Salacgrīva, Limbaži, Aloja. Vasaras periodā šefības organizācijas (Rīgas lielākas rūpnīcas) šajās skolās organizēja bērnu atpūtas, sporta nometnes, vēlāk izdalot līdzekļus remontiem.

Lai balstītu rajona ekonomisko un saimniecisko attīstību republikas vadība piestiprināja katram rajonam kādu ietekmīgu cilvēku no Rīgas. Tā LPSR Augstākās padomes deputāti no Limbažu rajona tika ievēlēti Rubīns- LPSR Valsts celtniecības komitejas priekšsēdētājs. Pateicoties viņam samērā daudz tika paveikts celtniecībā Limbažu rajonā. Viņš bija skolu aizstāvis. Pateicoties viņam un saimniecību vadītājiem Uldis Sproģim uzcēla Umurgas pamatskolu, pateicoties Liepupes direktoriem Jānim Liepiņam un Jānim Brīniņam, uzcēla Liepupes vidusskolu. Katrs kolhoza priekšsēdētājs un sovhoza direktors ar savu kolektīvu ieguldīja zināmu darbu skolu remontos, skolu sagatavošanai jaunajam mācību gadam. Par atbildības pakāpi liecināja kaut vai tas, ka katram saimniecības vadītājam bija jāpieņem katrā skolas pieņemšanas komisijas sēdē. Lauku skolu attīstībā lielu ieguldījumu savām skolām deva saimniecību vadītāji: Jānis Bika (Ainaži), Egons Ozols (Pāle), Antons Diura (Svētciems), Jānis Saktiņš (Viļķene), Jānis Uzuleņš (Aloja) u.c.

Saimniecības ieguldīja līdzekļus arī skolu koru un deju kolektīvu tērpu iegādē, bērnu transportu nodrošināja saimniecību autobusi un degviela, arī skolēnu ēdināšanā lauku skolu skolēnus ar lauksaimniecības produktiem. Vienīgi ar gaļu bija sarežģījumi, jo tie tika stingri kontrolēti no valdības puses. Daudzos gadījumos skolas sadarbojās ar saimniecību vadītājiem, skolēnu sekmju analizē, nesekmības novēršanai. Daudzos gadījumos darbojās princips jauniešu audzināšanā: skola, ģimene, sabiedrība. Lai skola dzīvotu kopā ar saimniecību, daudzos kolhozos valdes sastāvā ievēlēja skolas direktoru, bet valsts saimniecībās partijas birojos ievēlēja kādu skolas pārstāvi, ja viņš bija PSKP biedrs. Kolhozu, padomju saimniecību apsējības, ražas svētkos vai arī kādos citos svētkos, vietējās skolas skolēni un skolotāji sniedza pašdarbības priekšnesumus lauku ļaudīm.

Daudzos ciemos, kultūras namos pašdarbības kolektīvos iesaistījās skolēni, izveidojot ļoti profesionālus kolektīvus. Kā nozīmīgāko varu minēt vēlāk par tautas kolektīvu izveidojošos deju kolektīvu „Katvari”. Direktoram Jānim Treijam šis kolektīvs izauga par ļoti radošu, vēl esošu kolektīvu, pateicoties tā vadītājai Taisai Arumai. Direktors Jānis Treijs šī kolektīva radīšanā un izaugsmē ieguldīja nenovērtējamu darbu.

Īpaši gribu pieminēt zvejnieku kolhozu „Brīvais vilnis” un tā ilggadējo priekšsēdētāju Alfrēdu Šliseru. Viss kas radīts Salacgrīvā, tās iedzīvotājiem: izglītībā, kultūrā, sportā, sadzīvei, atpūtai radījis zvejnieku kolhoza „Brīvais vilnis” darbīgais kolektīvs un tā priekšsēdētāja neatlaidīgais darbs. Ražošanas ēkas, ostas dzīvokļi, vidusskola, bērnu dārzs, sporta komplekss- viss tika veidots un celts cilvēku labā par kolhoza līdzekļiem.

Laukos dzīvojošajiem cilvēkiem darbi un dzīve nekad nav bijusi „rozēm kaisīta”. Daudzi apstākļi gan objektīvi, gan neobjektīvi nosaka katra cilvēka labklājību. Pēckara periods bija ļoti smags, arī tālākie gadi prasīja nežēlīgu darbu. Īpaši necilvēcisks darbs vājākās saimniecībās bija lopkopība. Barības sagatavošana, izdalīšana, desmitiem tonnu lopbarības uz muguras iznēsājot gan salā, gan putenī, gan karstā saules svelmē sabeidza pat jaunus cilvēkus, gan fiziski, gan morāli.

Smagu darbu uz savas ādas izjuta arī jaunā paaudze- skolēni redzot savu vecāku smago darbu fermās un tīrumos. Redzētais protams atbaidīja daudzus jauniešus no lauksaimniecības, no lauku dzīves. Tomēr skolēnu tikšanās ar lauksaimniecības speciālistiem, tikšanās ar augstskolu mācību spēkiem, jaunieši novērtēja izglītības nozīmi. Kas tad ir jaunam cilvēkam dzīvē galvenais? Vai palikt par neizglītotu melnā darba darītāju, vai izglītotu speciālistu, tā tad ir iespēja izrauties no esošās vides.

Mūsu mērķis bija:

1. katra cilvēka pamatvērtība ir darbs, labi padarīts darbs. Ciešā saitē kolhozam, sovhozam ar savu skolu, savu darbinieku bērniem gan darbā, gan mācībās, gan atpūtā, gan nākotnes izvēlē deva labus rezultātus.
2. palīdzēt jauniem nākotnes izvēlē. Saimniecības atbalstīja ne tikai lauksaimniecības profesijas. Ar saimniecību ceļa zīmēm tika nosūtīti mācīties arī uz medicīnas, pedagoģijas, žurnālistikas un citām mācību iestādēm, galvenais, lai jaunieši mācītos to, kas interesē.
3. uzturēt kontaktus, nepazaudēt jauniem kamēr viņš atrodas mācību iestādē. Likt viņam manīt, ka viņu gaida, ka viņš ir ļoti nepieciešams dzimtajā vietā.

Šodien daudz kas ir mainījies, bet man saglabājies gandarījums, ka daudz kas vēl palicis laukos. Lauku skolu bērnos saglabājies darbīgums, vēlēšanās mācīties, darboties, sasniegt savu mērķi. Protams saglabāt to kas sagrauts vairs nevarēs. Saglabāsim vismaz to dabisko, nemainīgo- visu cilvēciskās morāles tīrību un godīgumu.

Atbildību un godīgumu pret padarīto darbu, pret savu ģimeni, savu līdzcilvēku un protams sabiedrību.

Pasaules globalizācijai mēs nevaram pretoties, bet mēģināt saglabāt cilvēka pamatvērtības mēs varam

Pēteris Daugins
Tūja, 2013. gada 20. februāris



Zigurds Dūcis
Katvaru speciālās internātpamatskolas
direktora vietnieks mācību darbā
1970.- 1995.

*Skrien gadi prom
Kā bezdelīgas žiglas;
Nes visu līdz-
Tik atstāj atmiņas*

Mājas ar salma jumtiem

Tur nokļuvi savas puiciskās pašpārlicinātības dēļ. Darba vietu sadales komisijai dodot filozofisku nevis tiešu atbildi, ka esmu dzirdējis, ka Latgalē tās esot.

Vispirms visi gardi izsmējās. Tad teica, ka došot man par savu dzirdēto pārlicināties. Tūlīt arī tiku nozīmēts uz toreizējo Maltas rajonu par mazas, nomaļas lauku skoliņas vadītāju.

Pašai skolas ēkai- bijušajai pusmuižai gan jumts bija skaidām, tomēr salmu seguma ēku bija pietiekoši daudz.

Atmiņās palikusi ierašanās savā skolā. Vairākas dienas uzturējos Maltas viesnīcā, jo kolhozam bija tikai viena smagā automašīna, kas vienmēr bija noslogota. Vieta blakus šoferim bija aizņemta. Man nācās kāpt kravas telpā, kura bija noslogota ar dažādām mantām. Šoferim bija sarkani vaigi un pazīstama smarža. Jānobrauc bija 30 kilometri. Ceļš bija ilgstoša lietus izdangāts, mašīna brauca no vienas grāvja malas uz otru. Krampjaini ieķēries aiz kabīnes, gaidīju finālu grāvī. Laiks bija apstājies. Galā gaidīja bijušais skolas vadītājs un divi bārdas rugājiem apauguši vīri. Sarkanās bārdas īpašnieks teicās vadot kolhozu, bet melnās- vadot ciemu. Abi lika galdā pudeli, kādu meta uz tankiem, lai tos aizdedzinātu kara laikā. Vecais direktors aicināja uz skolā notiekošo kino. Man bija saglabājušās saprāta atliekas, lai noliktos gulēt...

Apkārt valdīja nabadzība. Cilvēki ar maisiem brauca uz Rēzekni pēc ēdamajiem ķieģeļiem pašiem un lopiem, kopīgi sadalīti. Nepārtraukti lija, kartupeļi peldēja. Es nevarēju stāvēt malā, bet gāju priekšgalā. Tādā veidā mana rīcība arī aizpeldēja līdz rajona centram. Martā mira Tautas tēvs.

I sekretārs nepagāja garām nepasveicinājies un neaprunājies. Viņš savā kabinetā sarīkoja emocionālu amata apstiprināšanu. To nevaru aizmirst, jo viņš bija cilvēks ar lielo burtu. 1955. gada 22. jūlijā šķīros no mācekļa laika.

Nenoskatītā filma

1950. gada uzceltajā Mākoņkalna skolā tika paplašināts internāts un manas skolas 5.-7. klases skolēni tur izvietoti.

Stipendiju biju atstrādājis un varēju apskatīt mājas pat ar dakstiņu jumtiem. Iedzīvotāji viesmīlības ziņā atpalika no Latgales, bet vadītāju ziņā Kurzeme neatpalika. Nodaļas vadītājs Talsos palīdzēja nest koferus uz stacijas viesnīcu un pavadīja armijā ejot uz trim mēnešiem.

Skolā rudenī sāku un pavasarī beidzu priežu parka atkarošanu no meža, elektrības ievilkšanu, trešā stāva izbūvi.

Kopā ar kaimiņu Nogales skolas direktoru braucām uz toreizējo Ļeņingradu. Tur mūs uzņēma 3. kurā ar dažiem parādiem. Tur mēs izjutām krievisko viesmīlību un cieņu pret latviešiem. Viņi arī pareizi raksturoja savus tautiešus, kas dzīvo šeit. Nevar aizmirst Pētera I vasaras dārzu un strūklakām, Ermitāžu, Petropavlovskas cietoksni, Ņevas prospektu, Kazaņas katedrāli.

Nebija viegli, jo grāmatas un atbildes krievu valodā, bet par mūsu valodas kļūdām viņi atzīmi nesamazināja. Četrus valsts eksāmenus bija paredzēts kārtot divos piegājienos. Mūsu divnieks nolēma to vienā. Bijām pārguruši un garīgi izsmelti. Pēc pēdējā nokārtošanas iestājās reti izjuts laimes brīdis. Iegāju vienā no vietējām tējnīcām, kur izdzēru 50 gramus konjaka. Izgāju pie Ņevas prospekta- tas bija kinoteātris „Avangards” un nopirku biļeti uz ejošo filmu. Zālē atradās ne vairāk kā 10 seansu gaidošo... Atjēdzos, kad pēdējie skatītāji atstāja zāli un man līdzīgu sēdošu vairs nebija. Seanss bija noticis bez manis.



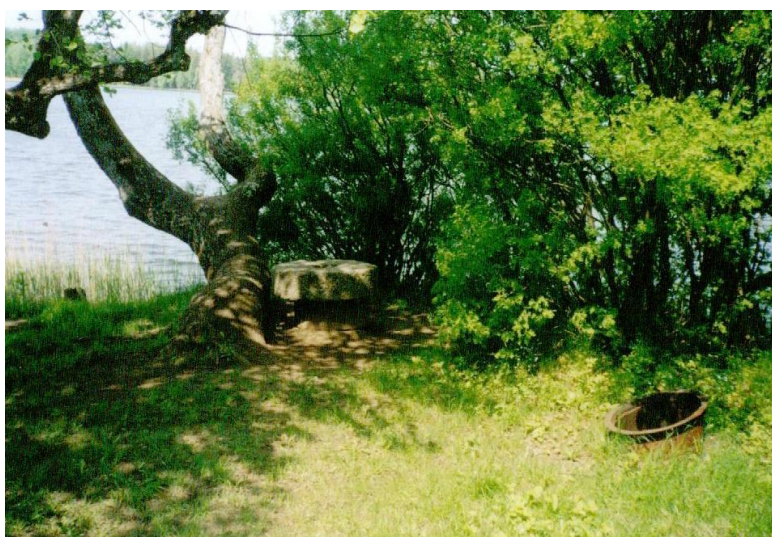
Krasnaja Poļana

Tā saucās vieta, kur auga sarkanas magones 1969. gadā, kad es tur pabiju kā tūrists, kas ārstējās sanatorijā. Tur es pabiju Melnās jūras pludmalēs Sočos, pie slavenā Ricas ezera un pasaules brīnuma- zilā ezeriņa. Tur gandrīz viss ir sagatavots nākošajam ziemas olimpiskajām spēlēm 2014. gada 7. februārī. Gide stāstīja, ka šajā vietā pirmie iedzīvotāji bijuši no Baltijas- igauņi un latvieši.

Vakar, skatoties spēli ar Kazahiju, kļuva skumji, tā kļūst vienmēr, kad atceramies, ka reiz bija... Bet no apkārtējās ažiotažas daudziem vēl tas nav pielecis. Ja rīt neskatoties uz iznākumu, atdotu savu vietu Sočos jaunajiem franču hokejistiem. Bet tas jau arī ir no sacerējuma „reiz bija.”



Piemineklis Katvaru
pagasta represētajiem.
1990. g. „Es sapni par
dzimteni pagālvē likšu”
(K. Skalbe)



Goba ar dzirnakmeni ezera
krastā- Katvaros

*Lai kādus mēs tālumus rastu,
Sirds vienmēr te atgriezties steigs;
Jo ezers ar liepām gar krastu,
Ar skaistuma atmiņām sveiks.*

Kopīgi radītais skaistums

Manā dzīvē bija laimējies arī tajā ziņā, ka iznāca dzīvot un strādāt dabīgi skaistās vietās. Tāda vispirms bija Latgale, kur no manas skoliņas Rāznas ezers taisnā līnijā bija tikai 3 kilometri un Mākoņkalns ap 5 kilometri. Kurzemē gar skolu tecēja Šēdes upe, un jūra gaisa līnijā bija arī 3 kilometri. Katvaru skola ar dabas skaistumu pārspēja visu iepriekšējo. Bet te par dabas doto bija jācīnās ar cilvēka darbu. Vidrižu parks arī kādreiz bija skaists, bet tagad ras ir biezi aizaudzis mežs.

Mani 1970. gadā sagaidīja 1967./1969.g. vētras gāzes. Man vajadzēja stāties priekšgalā pārvērst to par savu hobiju 25 gadu garumā. Uz pleciem kopā ar vecāko klašu skolēniem iznesām baļķus, rīkojām talkas, retinājām, ierīkojām atpūtas stūrīšus. Visu to novērtējām un uzskatām parādījām.

No aizauguša meža izveidojām parku. Jaunā gadsimta sākumā 2002. un 2003. gadā piedalījāmies Piļu un muižu konkursā. Politinformatora, aģitatora, lektora un propagandista iemaņām nācis iejusties arī ekskursiju gida lomā.

Pieredze iepriekšējos amatos krietni palīdzēja, bet darba specifika atšķīrās ar nevienmērīgo slodzi.

Bet tā nebija no manis atkarīga, jo atsevišķas dienas bija bez tūristiem, citās vienlaicīgi ieradās vairāki autobusi vai grupas. Ieradās daudzi sabiedrībā pazīstami cilvēki, bet beigās šķīrāmies kā draugi. Bija trāpījies atklāt galveno- iztēli. Zināšanas bija jāpapildina ar iztēli, kā stāstītais varētu izskatīties dzīvē.

Kad vairākas reizes pēc pamatīga notikušā attēlojuma es teicu: „Man ir brīži, kad es pats sāku ticēt tam, ko es Jums stāstu!” sekoja ilgstoša sajūsma un ovācijas. Rezultātā tiku atzīts kā 2003. gada 3. labākais gids.

Ar domāšanu pie izdomas

Katvaru skolēni pamatā atšķiras no parasto skolu skolēniem, ka viņi klausās, bet ne visu dzird. Viņi skatās, bet ne visu redz. Likt domāt- tas viņu izpratnē ir gandrīz sodīt. Teksta uzdevumu matemātikā viņi centīsies izrēķināt ar vienu jautājumu. Turklāt šis jautājums būs izveidots kā paša ķīniešu ābece.

Līdzīga situācija augšā minētajam bija skolas saimnieciskajā dzīvē. Skolas vadītājs nāca no Alūksnes Malienas puses un viņa saimnieciskā darbība arī vārda tiešajā nozīmē bija malēniska. Mācību gada beigās tūlīt tika no jauna izkrāsotas grīdas. Vasarā atrasts, ka atsevišķās telpās jākrāso arī sienas un griesti. Tajās grīdu nācās krāsot otrreiz.

Dārzi netika pietiekoši irdināti un ravēti, iegūtā raža pagrabā šķirota un daudz bojātā izmesta atkritumos.

Katla mājā neiztīrot krāšņu un skursteņu dēļ dūmi nenāca pa skursteni, bet kurinātāju atvērtajiem logiem. Pretējā gadījumā viņi savā darba telpā nosmaktu. Vienā šādā reizē bija ie braucis viens no rajona vadītājiem. Viņš atvēra gala durvis, pagāja dažus soļus uz priekšu dūmos, apgriezās apkārt saukdams: „ Te ir elles priekšnams!” metās ārā uz savu mašīnu un aizbrauca.

Stāvoklis ar tehniskajiem darbiniekiem bija katastrofāls. Ilgi vēroju un izdomāju... Mūsu skolēni negribēja domāt, bet tā vietā ko praktisku darīt. Nolēmām viņu teorētiski mācīto nostiprināt ar 2- 3 nedēļu darba praksi. Tā kalpoja viņu sagatavošanai dzīvei: pret to neviens tad nespēja iebilst. Nolēmu izmantot skolēnu godkārtību. Izgatavojām prakses vitrīnu ar katras dienas atzīmēm un stimulēšanas sistēmu- teicamnieku 1- 3 dienu ātrāku darba nobeigumu. Sistēma darbojās fantastiski 12 gadu garumā (no 1976.- 1988.) līdz valstī sākās kampaņa par skolēnu fizisko slodžu ievērošanu. Tehniskie kadri nokaunējās no skolēniem, daudzi dzērāji un slaisti aizgāja, atnākušie jau līdzinājās normāliem cilvēkiem. Es pats šos gadus jūnijā atnācu mājā tumsā tuvu pusnaktij, lai no padarītā izdomātu darāmo katrai jaunai dienai. Šajos gados pilnīgi apgādājām ar dārzeņiem kopgaldu. Skolēnu vitrīnā „5”, „4” bija nospiedošā pārsvarā, ko viņi katrs nāca skatīties 5- 10 reizes dienā.

Zigurds Dūcis

Izglītības nodaļas rūpju avots

Paveiktais pamatdarbs

Direktori

Pārbūvē muižas ēkas

Ance Melnace- Vīlcāne
1959.- 1964.

Izveido galdniecību

Auseklis Celmiņš
1964.- 1968.

Iekārto sporta laukumu

Vitolds Jaunuškāns
1968.- 1972.

Internāta ēkas celtniecība

Uldis Kalniņš
1972.- 1981.
1987.- 1997.

Pārbūvē pirts ēku

Pēteris Trejācis
1982.- 1987.

Pārbūvē katlumāju, ūdensvadu

Aivars Tominš
1997.- 2000.

Pārbūvē ēšanas bloku, attīrīšanas iekārtas

Jānis Balodis
2000.- 2005.

Izremontē internātu, sagādā mēbeles,
Autobusu. Zemes siltuma ieviešana

Iveta Tirzīte
2005.- ...

Katvaru speciālās internātpalīgskolas direktori



Valdis Miķelsons
1959.- 1960.



Ance Melnace- Vilcāne
1960.- 1964.



Auseklis Celmiņš
1964.- 1968.



Vitolds Jaunušāns
1968.- 1972.



Uldis Kalniņš
1972.- 1981.
1987.- 1997.



Pēteris Trijecs
1981.- 1987.



Aivars Tominš
1997.- 2000.



Jānis Balodis
2000.- 2005.



Iveta Tirzīte
2005.- ...



Mirdza Dzenīte
Izglītības nodaļas galvenās grāmatvedes
vietniece
1967.- 1991.

Manas atmiņas par darbu Izglītības nodaļā

Izglītības nodaļā sāku strādāt 1967. gada martā, grāmatvedībā. Nostrādāju līdz izglītības nodaļas likvidācijai 1992. gada martam. Nostrādāti 25 darba gadi.

Darbs grāmatvedībā iepatīkās, pateicoties grāmatvedes Hildas Eglītes pieredzei, kura man palīdzēja iepazīt un iemīlēt šo darbu.

Mainījās darbinieki, bet es paliku uzticīga savam iemīļotajam darbam. Manas tuvākās darba kolēģes bija arī Lauma Zvaigzne un Valija Ozola.

Izglītības nodaļa man palikusi atmiņā arī ar prasmīgiem tās vadītājiem – Dzidru Dančausku, Pētersonu, Vilhelmu Miķelsonu, Jāni Studeru un Tamāru Jansoni.

Kolektīvā ir pieredzēti gan skaisti, gan arī skumji brīži. Taču visbiežāk atceroties šo laiku, atmiņā ir palicis tikai labais un skaistais, ir bijuši arī daudz kuriozi atgadījumi.

Ar labu humoru izcēlās metodīķis Ēriks Birkmanis. Pie viņa varēja vērsties jebkurā jautājumā, viņš vienmēr bija gatavs palīdzēt gan ar savu padomu, gan dalījās savā pieredzē.

Savā darba mūžā esmu guvusi gan pieredzi, gan labus draugus.

Laika mūžībā glabāsies arī mūsu darbīgas gājums!

Mirdza Dzenīte





Anita Emse
Bibliotekāre
Lāņu 8- gad. skola
1961.- 1986.- 1996.

Atmiņas par bijušo Lāņu skolu

„ Mēs kādreiz nāksim, nāksim!”

*Mēs tevi neatdosim svešiem vēžiem,
Un mūsu pēdas svešās neizdzēsīs,
Jo pārāk daudz te ir to mūsu pēdu.*

Lāņu skola arvien bijusi kā tāda maza zvaigznīte priežu silā malā, pavisam netālu no jūras. Kopā ar bērnu pulciņiem, kas saplūda šurp no visas plašās apkārtnes- Svētciema, Vitrupes un attālākiem lauku nostūriem, arī vecāku domas un intereses saistījās ar šo gaišo vietu visdažādākajās izpausmēs. Vajadzēja skolai palīdzēt praktiski- talkās, ar malkas sagādi, produktiem kopgaldam un citām lietām. Savukārt skola rūpējās arī par vecāku garīgo interešu loka paplašināšanu, cik nu tas bija iespējams visai nomācošos politiskos apstākļos. Ļoti smagi bija pirmie skolas pastāvēšanas gadu desmiti, tas bija Staļina laiks, kad katrs nevietā pateikts vārds varēja kļūt liktenīgs. Un tomēr- zem nomāktības pelniem kvēloja dzīva uguntiņa.

Skola mācīja bērnus būt godīgiem, taisnīgiem, mīlēt savus līdzcilvēkus un čakli strādāt. Mācīja aizraujoši pavadīt brīvo laiku- dejot, dziedāt, spēlēt teātri, nodarboties ar sportu un tūrismu. Un arī vecākus skola aicināja pie sevis. Bija sarīkojumi, protams, ar valsts himnu un garlaicīgu, pāris stundu garu referātu sākumā, bet pēc tam vecāku ansamblis dziedāja dziesmas vai pieaugušo dramatiskais kolektīvs uzveda kādu lugu. Pēc tam parasti sekoja dejas. Mazajā lauku kapelā muzicēja vietējie vīri- zvejnieki un kolhoznieki, arī mans tēvs. Abi mani vecāki piedalījās arī gandrīz visos lugu iestudējumos, ko režisēja skolotāja Antonija Timermane. Ar R. Blaumaņa “Skroderdienām Silmačos” un “Ļauno garu” viņi viesojās daudzos apriņķa tautas namos. Kad uzsāku mācības pirmajā klasē, Lāņos par bibliotēku sauca divus varenus skapjus, kuru plauktos bija sakārtotas grāmatas – latviešu, krievu un citu padomju tautu autoru darbi, kas bija izturējuši nežēlīgo ideoloģisko atsijāšanu. Tur varēja atrast Birznieku-Upīti, Raini, Andreju Upīti, Leonu Paegli un vēl pietiekami daudz citu autoru, kas mums, pēckara bērniem, pasauli padarīja daudz plašāku un krāsaināku.

1961. gadā, kad atgriezos Lāņu skolā kā pionieru vadītāja, man uzticēja arī bibliotēku. Vecajos skapjos atradu pamatskolas laikā lasītās un pārlasītās grāmatiņas, kurām bija piebiedrojis krietns papildinājums.

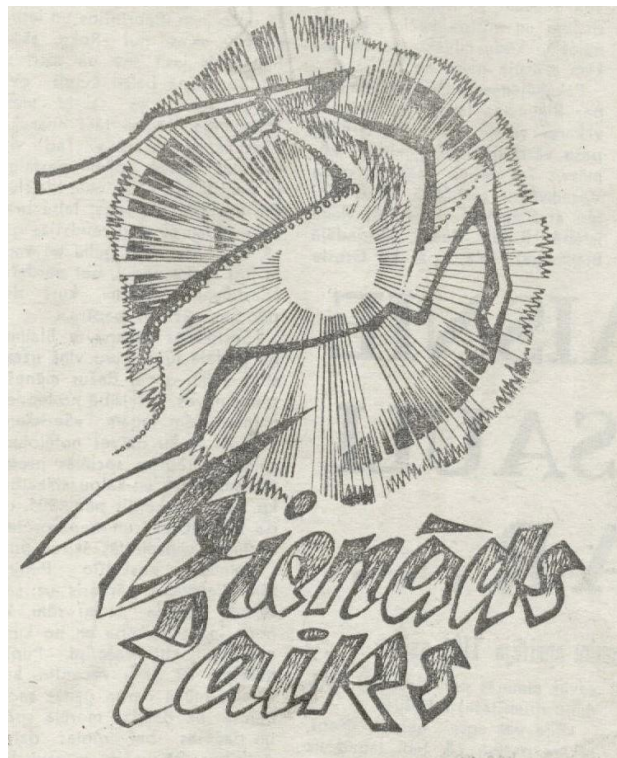
1986. gadā, kad pēc ilgāka pārtraukuma atkal sāku strādāt vecajā skolā, te jau bija izveidota īsta bibliotēka, atbilstoša tā laika prasībām. Katalogi, metodiskā literatūra, mācību grāmatas un daiļliteratūra. Ne vienmēr bija tā, ka mācību grāmatas pietiktu visiem un visos mācību priekšmetos. Ir bijuši gadījumi, kad vajadzēja izlīdzēties ar jau norakstītām grāmatām. Materiāla koriģēšana tad sagādāja liekus sarežģījumus skolotājiem. Dažreiz bibliotēkai savas grāmatas atstāja bērni, kas personīgi bija tās iegādājušies. Mācījām bērnus grāmatas saudzēt un remontējām tās, cik iespējams.

Nopietnas pārmaiņas sākās pēc Latvijas valsts neatkarības atjaunošanas. Nomainījās mācību grāmatas. Jauno Latvijas vēsturi vajadzēja mācīties kā skolotājiem tā skolēniem. Jauns mācību priekšmets blakus vācu valodai bija angļu valoda. Parādījās interesantas fakultatīvo nodarbību grāmatiņas- ‘‘Latviešu tautas dzīves ziņa’’, arī reliģiska satura grāmatas. Mācību grāmatām daudzus priekšmetos pievienojās darba burtnīcas.

Tas bija nemierīgs laiks- kā visai izglītības sistēmai tā arī skolu bibliotēkām.

1996. gadā ar lielām skumjām, bet apstākļu spiesti, atstājām veco, visu iemīļoto Lāņu skolu un pārcēlāmies uz Svētcietu.

Anita Emse



LĀŅU SKOLAS VĒSTURE RĪMĒS

Sveika, mīļā vecainīte,

Lāņu skola vientulīte;

Vai nav seno dienu žēl?

Vai tu pazīsti mūs vēl?

Jaunais jumts kā hūte šika,
Lai nav lietū galva plika,
Bet zem hūtes ķurzains vaigs
Nav to pasaudzējis laiks.

Nu mēs tavā priekšā stāvam

Kas reiz skrējām te un blāvām,

Plēsāmies un draudzējāmies,

Mācījām un mācījāmies.

Laiks kā upe pāri skrējis,
Reti kuru pasaudzējis,
Katram likteņtaka sava,
Daudzu te starp mums vairs nava.

Plēsa tevi laikmetvēji,

Tu cik spēji-izturēji.

Gadus sešdesmit ar godu

Skolas vārdu nes kā rotu.

Tiem, kam šeit bij otrā māja,
Tiem, kas audzināja, rāja,
Centīsimies paiet blaku
Mēs pa pagājības taku.

Kad Fegezakam muižu ņēma,

To pārveidot par skolu lēma,

Un partijveči vienā korī

Ceļ Freimani par direktori.

Pēc malkas mežā puikas brauca

Un maizi abrā mātes jauca,
Bet skapīšus un gultas gādā
Ikviens, kas paliek internātā.

Kad nāca Šmits un Hugo Gīze,

Tā nebij svaiga vēja brīze,

Jo Staļins plosījās kā mēris,

Bij bēdas tam, kas muti vēris.

Tad Ernests Brūvelis šurp tika,
To direktora krēslā lika:
Viņš piesardzīgs un gudrs bija
Un daudzko labu iemācīja:

”Ar kungiem runā kungu mēlē,

Bet pats pēc savām notīm spēlē''.

Uz āru- propaganda skaļa,

Bet sirdī doma- dzīva, zaļa.

Tik drošībnieki modri bija

Un bīstamu ko pamanīja-

Pēc kāda puiku varoņdarba

Ar Brūveli bij runa skarba.

Jau viņa vietā Pinne Gaida

Uz lieveņa kā saule smaida-

Tiek galvās bāzti stipri balsti

Par dižo komunisma valsti.

Bet, ja tā labi papētīja-

Tie ziepju burbuļi vien bija,

Zem kuriem zināšanas drošas

Mums prātos krājās paliekošas.

Laiks kļūst par vēsturi un mainās.

Jau Lāņos redzam citas ainas;

Klāt Alberts Indāns, jauns un sparīgs,

Tam mīļš gan fizisks darbs gan garīgs.

Kur spēks ar jaunību iet rokās,

Tur lieli darbi allaž sokas-

Top ābeļdārzs, kur ziedu jaukums

Un celmainē jauns sporta laukums.

Tad Asjas valdīšana sākas,

Tai daudz tais gados paveikt nākas,

Kad vajag klases nokomplektēt

Visapkārt jāskrien bērņus meklēt.

Tā skolvadība- smaga lieta,

Bet Asjai pārliecība cieta:

Ir matemātika pats pamats,

Ja tas jums būs, tad būs ir amats.

Kad Klēviņš skolas durvis vēra,

Tad valstī smirdēja pēc sēra,

Jo padomija drupās gāzās,

Pār Lāņiem jauni vēji brāzās.

Šķiet- laiks no eņģēm laukā krita,

Viss pārsteidzošs un savāds šķita:

Ka lozungus no sienām montē

Un visi stājas tautas frontē.
 Viņš komunistiem „piešuj bārdū”
 Un atgriež skolā Dieva vārdu
 Un ticību, ka tauta dzīvos
 Un karogu, kas mūžam plīvos.
 Viss trauc un mainās dienu skrejā-
 Lec prieks un bēdas raibā dejā.
 Par tagadni, kas gaida kārtu,
 Lai nākotne teic savu vārdu.
 No senām, tālām sākumdienām
 Līdz brīdim šim, kas tuvs ikvienam
 Lai atceramies skolotājus
 Šos smagā darba darītājus:
 Šeit Noriņ`Ženija reiz bija,
 Mūs botānikā ievadīja;
 Mēs kopā skolas dārzā gājām
 Un krāšņas puķes audzinājām.
 Bij Cīruļ`Ženijai reiz varā
 Vākt mazos tā kā cāļus barā;
 Tie viņu mīlēja un bijās
 Un lasīt, rakstīt iemācījās.
 Kad Vilne Līvija sāk dziesmu,
 Viss virmo, dejo, skan un liesmo,
 Ne velti bērni sauca viņu
 Par zilacaino vanadziņu.
 Vēl Timermane Antonija
 Kā īsta zvaigzne skolā bija;
 Tā lielas lugas iestudēja
 Un skolas kori diriģēja.
 Ik dienu reizrēķinu dzina
 Mums galvās, katrs lai to zina
 Bet slīņķiem, kad tas pelnīts bija
 Ar brilli drusku uzskaitīja.
 Tur Zeicmanis. Tik stalts un svinīgs
 Viņš krievu valodā bij zinīgs;
 Un lugām dekorācijas kā nieku
 Tas zīmēja ar lielu prieku.
 Stiepj ermoņikas Meža Aina-

Vai "rūcējiem" Ir kāda vaina?
 Kad mācīs un aiz krāgas kratīs,
 Tie visu dzīvi dziedāt pratīs.
 Kad Niedre Laimonis bij skolā,
 Maz bērniem nācās sēdēt solā:
 Tam vienmēr tikās viņiem rādīt
 Kā kokus potēt, puķes stādīt.
 Tik dzirkstoša un asprātīga
 Bij mūsu Niedre Veronika-
 Gan dejoja gan sliņķus rāja-
 Bij bērniem jauka skolotāja.
 Lūk, Indāne tur laipni smaida,
 To bērni labprāt klasē gaida;
 Tā mīļa māte pirmklasniekiem
 Ar viņu mācībām un priekiem.
 Vēl Karlson`Biruta, tā brašā,
 Ar bērniem kopā gaitā ašā;
 Tā vācu mēli iedīdīja
 Un vēlmi doties ekskursijā.
 Kad jāsavārsmo jautra daina,
 Tad palīdzēs jums Zaķe Aina.
 Zem brillēm pazib skatiens spridzīgs-
 Šis filologs nav gauss un midzīgs.
 Kas uzmirdz tur kā saules stariņš?
 Tas Lāņu skolas labais gariņš-
 Tā Ligita, kas stāv kā siena
 Par bērnu dvēselēm ikdienas.
 Cik daudz vēl pateikt nepaspēju,
 Cik daudzus vēl te neminēju!
 Tas skaistais, smagais jūsu veikums
 Ir lielāks, kā mans mazais teikums.
 Gan man gan jums nu viena daļa,
 Kā kāpu priežu šalka zaļa:
 Tās atmiņas. Tas mūsu guvums-
 Mūs mūžam sildīs viņu tuvums.

NOLASĪTA SKOLAS 60 GADU JUBILEJĀ – 08. 08. 2000.
 Anita Emse

No vecās Lāņu skolas atvadoties

Ak, Skolas gariņ, sirmā dvēselīte,
Tu iznāc klusītēm no skolas pašobeles
Tāds sīciņš, mazs ar jāņtārpiņu saujā kā zaļu svecīti,
un laidies lēni lejā pa vecās ievas piesnigušiem zariem,
un aizej pieklibodams skolai apkārt,
pie sevis kaut ko skumju purpinādams.

Mēs lūdzam- piedod, ne tā mūsu griba,
ka tevi pametam šais nogurušās sienās,
kur pelēks klusums atlīdīs kā sirma pele
un paliks dzīvot gaitenīs un klasēs.

Ak, esi labvēlīgs mums jaunā ceļā,
Tu, gariņ, tik ar sirdi saredzamais,
Dod līdzī mums kaut putna dvēselīti
Uz svešām, nezināmām, jaunām mājām.

Dod karstu oglīti no vecās krāsns
un vīna stīgu čukstus rudens vējos,
un durvju balsis agrās rīta stundās,
un soļu steigu čīkstojājās kāpnēs.

Dod veco tūju skumji zaļās dziesmas,
tik pilnas atmiņām par tiem, vairs kuru nava...
Vēl liepu mīlumu un ozolspēku neliedz –
tā jaunam cēlienam būs laba ceļa maize.

Bet tomēr, tomēr paliek viena doma.
Plīv klusa cerība – zilgans tauriņš
un gaiši zuzina – „mēs nāksim atkal
mēs tevi neatdosim svešiem vējiem,
un mūsu pēdas svešās neizdzēsīs,
jo pārāk daudz te ir to mūsu pēdu.
Tās kārtām guļ līdz skolas jumta korēm,
un sirmais ozols nogrimst pēdu jūrā –
tai neredzamajā, ko sajūt tik ar sirdi...”

Tur zilgans tauriņš - cerība plīvo
un klusi zuzina: „Mēs kādreiz nāksim, nāksim!”

Anita Emse
1996



Lauma Freija
Teicamniece tautas izglītības darbā
Tūjas astoņgadīgās skolas direktore
1971.- 1981.

Āstere- Vecmuiža- Tūja- Lāde darba dzīves ceļš

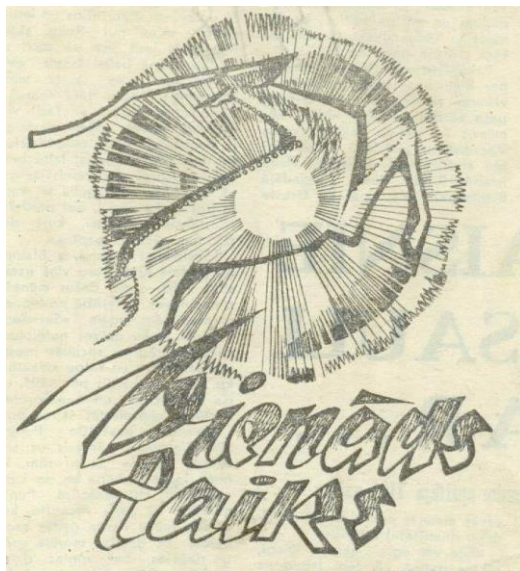
Varu pateikt, ka būt par skola direktori Tūjas skolā mani burtiski sakot, lūdzās skolotāju kolektīvs. Tā kā tas notika mācību gada vidū, kad tika atstādināts bijušais direktors Celmiņš, mani skolotāji lūdza uzņemties posteni. Beigu – beigas es apsolīju līdz mācību gada beigām, jo iespēju robežās un ar savu saprašanu kārtošu skolas apsaimniekošanas procesu, ja mācību darba sfēru kārtos Biruta Paleja. Tā arī notika, TIN vadītājs Miķelsons apsolīja, ka ar jauno mācību gadu problēmu risinās.

Augusta mēnesī uz skolas pieņemšanu, vadītājs mani izsauca un ļoti šerpi nosacīja: „Saproti, man kandidāta nav, pagaidām jāpaliek!”

Tā arī viss ritēja tālāk- līdz likvidācijai 1984.gadā.

Pēc tam pārgāju pastrādāt Lādes skolā. Līdz ar mani te strādāja arī skolotājs Guntis Brakšs. Guntim bija nosliece uz dzejošanu un viņš rakstīja dzejoļus par dažādām tēmām, tai skaitā par Izglītības nodaļas inspektoriem un grāmatvežiem.

L. Freija





1978. gada 2. oktobrī, Skolotāju dienas dalībnieki Tūjas astoņgadīgajā skolā

1. rindā no kreisās: 1. Ināra Deruma (1.- 4. klašu skolotāja); 2. A. Ozoliņa (dziedāšanas skolotāja); 3. pārstāvis no Limbažiem; 4. Mirdza Ope (1.- 4. klašu skolotāja); 5. Jurijs Kaļiņins (tehniskais uzraugs); 6. Lauma Freija (skolas direktore); 7. Uldis Sisenis (Limbažu rajona TDP Izpildkomitejas priekšsēdētāja vietnieks);

2. rindā no kreisās: 1. Valdis Veinbergs (partijas org. sekretārs); 2. Valda Miķelsone (matemātikas skolotāja); 3. Ruta Gruzdiņa (vecākā kom. priekšsēdētāja); 4. Vitālijs Vizulis (Tūjas iecirkņa priekšnieks);

3. rinda no kreisās: 1. Gaļina Mača (pion. vad. un krievu val. skolotāja); 2. Minna Šneidere (bioloģijas, ķīmijas un zīmēšanas skolotāja); 3. Milda Eglīte (mācību pārzine); 4. Guna Auziņa (ģeogrāfijas skolotāja); 5. Inese Broka (latviešu un krievu valodas skolotāja); 6. Biruta Paleja (latviešu valodas skolotāja); 7. Ilze Krūma (sporta skolotāja).





Rita Galiņa
Limbažu rajona
Pirmsskolas izglītības iestāžu darba metodiķe

Es esmu pirmsskolā

- Dzimusi 1960. gada 1. maijā Ērgļos, Madonas rajonā
- Limbažos sāku strādāt 1982. gadā- par audzinātāju Limbažu 3. apvienotajā pirmsskolas izglītības iestādē, vēlāk par metodiķi
- 1988. gada aprīlī uzsāku darba gaitas 406. kabinetā Limbažu rajona Tautas izglītības nodaļā par pirmsskolas bāzes metodiķi, vadītāja Jāņa Studera vadībā
- 1989. gadā absolvēju Viļa Lāča Liepājas Valsts pedagogisko institūtu
- 1992. gadā Tautas izglītības nodaļu reformā, strādāju 3. bērnudārzā „Spārīte” par metodiķi
- 1999. gada decembrī atsāku darbu Limbažu rajona Izglītības pārvaldē par pirmsskolas daru organizatoru vadītāja Gunāra Mežapuķes vadībā, paralēli strādāju arī 3. pirmsskolas izglītības iestādē „Spārīte” par vadītājas vietnieku izglītības jomā
- 2009. gada decembrī, sakarā ar novada reformu, Izglītības pārvaldi reformē
- 2010. gadā atsāku darbu Limbažu novada Izglītības nodaļā par pirmsskolas izglītības darba speciālisti Gaļinas Karpovas vadībā.

Es un pirmsskola:

„Mani mammīte atveda uz bērnudārza mazbērnu novietni jau divu mēnešu vecumā (agrāk bērnu kopšanai tika doti tikai divi mēneši), un tā es bērnudārzā esmu pavadījusi visu savu apzināto mūžu- skolas laikā vasarās strādāju par auklīti, tad pedagogiskajā skolā praksē par audzinātāju, līdz uzsāku darba gaitas bērnudārzā. Esmu izbaudījusi uz savas ādas dažādas pirmsskolas audzināšanas sistēmas un programmas, bet vienojošais elements visos laikos ir bijusi ROTAĻA. Rotaļa ir bērniības pavadonis. Bērns un rotaļa ir nesaraujami saistīti, jo tā bērnam rada prieku, enerģiju, kā arī attīsta viņu. Veselīgs, možs bērns vēlas un prot rotaļāties. Bet vai mēs, pieaugušie, saudzējam bērnu vēlmes, ierosmes rotaļā? Vai nereti neuzspiežam bērnam gatavas savas, pieaugušo zināšanas, neļaujot pašam darboties un domāt? Uz šiem jautājumiem pareizās atbildes meklējam vēl arvien.

Rita Galiņa



Vija Jirgensone
Izglītības nodaļas pārvaldes vadītāja vietniece
2001.- 2009.

Atmiņas par darbu Limbažu rajona Izglītības pārvaldē

1992. gada martā sāku strādāt Izglītības pārvaldē par metodiķi, savienojot ar skolotājas darbu Limbažu 1. vidusskolā. Pēc izglītības pārvaldes vadītāja Gunāra Mežapuķes piedāvājuma, 2001. gada janvārī sāku strādāt tikai izglītības pārvaldē, pildot Limbažu rajona Izglītības pārvaldes vadītāja vietnieces un vispārīzglītojošo skolu speciālistes pienākumus. Darba lauks bija plašs, darbapjomīgs, aktuāls, atbildīgs, tajā pašā laikā man interesants, daudzveidīgs, radošs. Visā savā darbībā centos būt atbildīga, zinoša, lietderīga izglītības darba vadībai skolās. Izglītības pārvaldē bijām draudzīgs, viens otru cienošs, izpalīdzīgs, inteligents kolektīvs. Izglītības pārvaldes vadītājs Gunārs Mežapuķe meistarīgi mūs vadīja, ļaujot patstāvīgi, radoši strādāt, būt profesionāliem savā darbībā, ar augstu saskarsmes kultūru, izprast izglītības politiku un pārmaiņas, cienīt skolēna, skolotāja, skolēna vecāka dalību mācību darbībā, sniegt nepieciešamo informāciju saprotamā, pieejamā līmenī, vienmēr tika respektēti mūsu priekšlikumi un viedokļi.

Pastāvot Limbažu rajona Izglītības pārvaldei, proti līdz 2009. gada novembrim, izglītību Latvijā skāra vairākas pārmaiņas un reformas, kuras bija jāaktualizē mācību darbā skolās. Skolu sistēma un atsevišķi skolas mainās, mainoties skolotājiem. Skolotājiem nepārtraukti ir jābūt kompetentiem trijās jomās: mācību priekšmetā, mācīšanas metodikā un mācību procesa organizācijā. Latvijas izglītības reformu procesā svarīgas ir visas trīs jomas, jo īpaši skolēna mācīšanās procesā, jo jauniešiem ir vajadzīgas tādas zināšanas un kompetences, kas palīdz atrast savu vietu sarežģītajā pasaulē, gatavību risināt negaidītus un nezināmus uzdevumus nākotnē, gatavību iet kopsolī ar tehnoloģiskajām pārmaiņām, kas ietekmēs sociālo, kultūras un ekonomisko dzīvi. Skola var palīdzēt skolēnam izprast un risināt nākotnes problēmas, kuras saistās ar globalizācijas jautājumiem. Tāpēc izglītības sistēmai ir jābūt praktiski orientētai un gatavai uztvert pārmaiņas.

Metodiskais darbs, tā organizācija un vadība ir ļoti nozīmīgs posms skolu darba pilnveidē.

Valstī darbojās šāda metodiskā darba sistēma:

Valsts līmenis – IZM ISEC speciālisti. Tiek pieņemti būtiski stratēģiski lēmumi, kas

ietekmē skolu un skolotāju metodisko darbību.

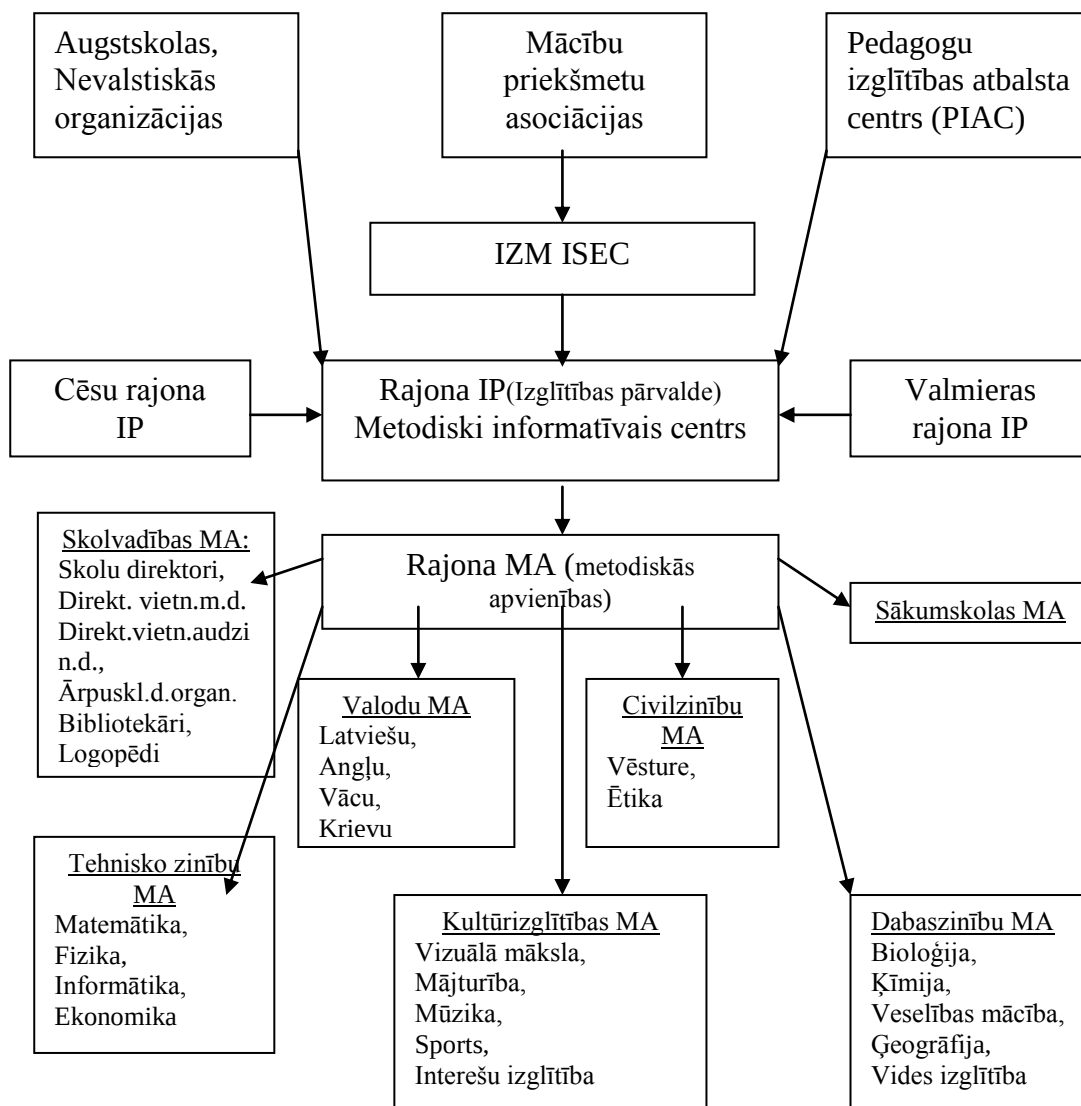
Rajona līmenis – Rajonu Izglītības pārvalžu speciālisti un rajonu mācību priekšmetu metodisko apvienību (MA) vadītāji. Tiek koordinēta skolu, skolotāju metodiskā darbība, krāta metodiskā pieredze, skaidroti un ietekmēti dažādi lēmumi, izglītības reformā organizēta starppriekšmetu metodisko ideju integrācija.

Skolu līmenis – mācību priekšmetu metodiskās komisijas (MK). MK darbība veido

vienotu skolas metodiskā darba stilu.

Skolotāju līmenis – skolotāji. Pats svarīgākais līmenis. Metodiskā darba uzdevumi un rezultāti vislabāk redzami tieši klases darbā un mācību stundā.

**Limbažu rajona izglītības pārvaldes metodiskā darba struktūras modelis
bija šāds un tā darbu raksturo pieci vārdi:
rosināt, organizēt, koordinēt, saskaņot, pārraudzīt.**



Izvirzītās prioritātes metodiskajā darbā Limbažu rajonā tika sadalītas:

Prioritātes skolu, skolotāju, MA darbā:

- ❑ Izglītības programmu un mācību priekšmetu programmu zināšana un izpilde.
- ❑ Kvalitatīvas mācību stundas vadīšana (svarīgi komponenti: metodes, attieksmes, motivācija, pašizvērtēšana, mūsdienu tehnoloģijas).
- ❑ Zināšanu kvalitātes vērtēšana, analīze.
- ❑ Darbs ar skolēniem, kuriem ir īpašas vajadzības (darbs līmeņos, diferencētais darbs, darbs ar talantīgākajiem skolēniem).

Prioritātes Izglītības pārvaldes un metodisko apvienību darbā:

- ❑ Valsts pārbaudes darbu organizēšana, rezultātu apkopošana, analīze.
- ❑ Rajona skolu 9., 12. klašu absolventu tālākizglītības apkopošana, analizēšana. Sadarbošanās ar rajona arodskolām.
- ❑ 9. klašu eksāmenu centralizēta organizēšana un darbu vērtēšana Limbažu rajonā.
- ❑ 12. klašu centralizēto eksāmenu organizēšana.
- ❑ Mācību priekšmetu II, III posma olimpiāžu un rajona Skolēnu zinātniski pētniecisko darbu (SZPD) lasījumu organizēšana.
- ❑ 4. klases rajona matemātikas pārbaudes darba organizēšana, rezultātu apkopošana, analīze.
- ❑ Pedagogu profesionālās meistarības, tālākizglītības datu bāzes veidošana.

Metodisko apvienību prioritātes ietvēra sevī:

I Mācību procesa organizēšanā:

- ❑ mācību priekšmeta standarta un mācību priekšmeta programmas prasību saskaņošana, izpilde,
- ❑ mācību metožu pārzināšana un izvēle atbilstoši mācību priekšmetam, tēmai, skolēnu spējam, vecumam, vajadzībām,
- ❑ mācību līdzekļu izvēle un atbilstība mācību priekšmeta standartam un programmai atbilstoši skolēnu mācāmībai.

II Izglītības kvalitātes nodrošināšanā:

- ❑ skolēnu vajadzību ievērošana, plānojot un īstenojot mācību procesu;
- ❑ individuālās pieejas īstenošana mācību procesā (diferencētā pieeja).

III Pārbaudes darbu izvērtēšanā:

- ❑ valsts pārbaudījumu statistisko datu pedagoģiskā analīze.

IV Pedagoģiskās meistarības pilnveidošanā:

- ❑ moderno tehnoloģiju izmantošana mācību procesā,

- ❑ tālākizglītības kursu programmu (12-24-36-72 stundas) veidošana, semināru organizēšana atbilstoši skolotāju vajadzībām,
- ❑ savstarpējās pieredzes popularizēšana,
- ❑ darba ar skolēniem organizēšana (gatavošanās olimpiādēm, konkursiem, valsts pārbaudījumiem)

Skolvadībā prioritātes:

- ❑ Mūsdienu moderno tehnoloģiju ieviešana skolvadībā un mācību procesa organizēšanā.
- ❑ LIIS (Latvijas izglītības informatizācijas sistēma), VIIS (Vispārējās izglītības informatizācijas sistēma), VPIS (valsts pārbaudes darbu informatizācijas sistēma) skolvadības programmu ieviešana un izpilde.
- ❑ Izglītības iestādes piedāvāto izglītības programmu kvalitātes izvērtēšana un paaugstināšana.
- ❑ Audzināšanas izglītības programmas veidošana.
- ❑ Karjeras izglītības programmas veidošana.
- ❑ ESF (Eiropas sociālais fonds) projektu izstrāde un piedalīšanās tajos.

Rajonā darbojās 26 mācību priekšmetu metodiskās apvienības (MA), kuras vadīja pieredzes bagātākie skolotāji. Tie bija: Limbažu 1. vidusskolas skolotāji – Velga Kalēja, Modris Jirgensons, Ija Puisāne, Vēsma Bērziņa; Aija Ratniece; Limbažu 3. vidusskolas skolotāji – Leontīne Loce, Māra Lapiņa, Jānis Skuja, Ausma Miķelsone, Līga Turka, Daiga Rudzīte, Vitanda Sakse, Jānis Strēlis, Laimrota Surska; Liepupes vidusskolas skolotāji – Žanis Andže, Ņina Andže, Aija Ozola, Kārlis Ozols, Velta Ločmele; Anda Alsberga; Salacgrīvas vidusskolas skolotāji – Laimdota Pelše, Inta Cirša; Alojas Ausekļa vidusskola – Vivina Tetere; Friča Bārdas Pociema pamatskolas skolotājs – Jānis Kreics; Pāles pamatskolas skolotāja – Rudīte Klauberga; Limbažu vakara vidusskolas psiholoģe – Gundega Lāce; Limbažu bērnu konsultatīva centra logopēde – Andra Vabale, Izglītības pārvaldes speciāliste – Vineta Ķīse. Rajona metodisko apvienību vadītāji plānoja konkrētās apvienības darbu no augusta līdz augustam, saņemot no Izglītības pārvaldes katram mācību gadam galvenos uzdevumus, prioritātes mācību un audzināšanas darbā.

Izglītības pārvalde organizēja un sekoja valsts pārbaudes darbu norisei skolās. Rajonā tika izveidota, darbojās un attīstījās vienota un objektīva pārbaudes darbu sistēma. No 1998. gada notiek 9. klašu matemātikas, latviešu valodas un literatūras, svešvalodu, Latvijas un pasaules vēstures eksāmenu centralizēta norise un darbu vērtēšana. Valstī tiek ieviesta 12. klašu centralizēto eksāmenu norise un vērtēšana.

Svarīgs rādītājs skolēnu intelekta, zināšanu, prasmju un iemaņu attīstībā un pielietojumā ir iespēja piedalīties rajona, novada un valsts mācību priekšmetu olimpiādēs un konkursos, skolēnu zinātniski pētniecisko darbu izstrādē. Rajonā veidojās savas tradīcijas šo pasākumu darbā ar talantīgajiem skolēniem organizēšanā. Izglītības pārvaldes budžetā bija paredzēti materiālie līdzekļi skolēnu ēdināšanai olimpiāžu, konkursu, skolēnu zinātniski pētniecisko darbu lasījumu dienā. Katrs skolēns saņēma piemiņai, atbilstoši pasākuma tematikai uzlīmes, olimpiādes skolēnu darbi tika šifrēti, tas ļāva objektīvi darbus vērtēt. No 1998. gada katru gadu notika mācību priekšmetu Olimpiāžu uzvarētāju svētki. Uz mācību Olimpiāžu uzvarētāju svētkiem tika aicināti skolēni Novada un Valsts mācību priekšmetu olimpiāžu 1., 2., 3. vietas ieguvēji, skolotāji, kuru skolēni ieguva 1. vietu novada mācību priekšmetu olimpiādēs un godalgotās vietas Valsts olimpiādēs, skolu direktori, pašvaldību vadītāji, radošo darbnīcu vadītāji. Svētku dalībniekiem tika sagādātas dāvanas, svētku pusdienas, Izglītības pārvaldes īpaši gatavotie diplomu, tika sniegts mākslinieciskais priekšnesums – koncerts, svētku dalībniekiem tika piedāvāts iespēja darboties radošajās darbnīcās, kuras vadīja valsts un rajona radošākie psihologi, pedagogi, ievērojamas personas. Svētki parasti notika īpašā, sakārtotā vietā, kurā svētku dalībnieki tika gaidīti un jūtas pacilāti.

Esmu visu savas darbības laiku Izglītības pārvaldē centusies organizēt pasākumus pedagogu profesionālās meistarības pilnveidei. Ar 2000. gadu Latvijas Republikas Ministru kabineta noteikumi noteica, ka skolās var strādāt pedagogi, kuri ir ieguvuši augstāko pedagoģisko izglītību un skolotāja kvalifikācija atbilstoši mācību priekšmetam. Izglītības pārvalde paredzēja materiālos līdzekļus, lai daļēji kompensētu mācībmaksu par augstākās pedagoģiskās izglītības iegūšanu (Domāju, ka Limbažu rajons bija vienīgais valstī, kurš paredzēja no pašvaldības budžeta apmaksāt augstākās pedagoģiskās izglītības iegūšanu). Izglītības pārvalde organizēja arī kursus Limbažos, lai attiecīgās jomas priekšmetu skolotāji, varētu iegūt Izglītības un zinātnes ministrijas (turpmāk IZM) sertifikātu tuvās jomas mācību priekšmeta mācīšanai. Sadarbībā ar Latvijas universitātes pedagoģijas un psiholoģijas fakultāti Limbažos esmu noorganizējusi divas pedagogu maģistrantu grupas. (Līdz 60 pedagogi). Pati esmu ieguvusi izglītības zinātņu maģistra grādu, aizstāvēt maģistra darbu „Skolotāja tālākizglītības process rajonā (Limbažu rajonā),” kurā pierādīju hipotēzi: ”Lai skolotāju tālākizglītības process būtu kvalitatīvs, ir nepieciešama mērķtiecīga sistēma un tās vadīšana.”

Jau no 1998. gada IZM sadarbībā ar Pasaules banku valstī uzsāka projektu par skolas kvalitātes vērtēšanu. 2000. gadā biju iekļauta IZM izglītības speciālistu grupā un piedalījos pieredzes apmaiņā Skotijā par izglītības iestādes ārējās un iekšējās vērtēšanas sistēmas izveidošanu un tās funkcionēšanu. Līdz 2002. gada rudenim darbojos skolu vērtēšanas un

attīstības plānošanas rokasgrāmatas veidošanā, biju arī IZM skolu akreditācijas eksperte. Rokasgrāmatas veidošanā piedalījās Limbažu 2. vidusskolas, Limbažu 3. vidusskolas, Liepupes vidusskolas skolotāju grupa. Liepupes vidusskolā tika veikta skolas akreditācija pēc skolas pašvērtēšanas un ārējās vērtēšanas metodikas, kura tika aprakstīta Skolu vērtēšanas un attīstības plānošanas rokasgrāmatā. (Liepupes vidusskolā tika aprobēta izstrādāta metodika). Turpmāk IZM veica skolu darbības akreditāciju, izmantojot izstrādāto metodiku. Skolas darbība tika vērtēta 7 pamatjomās: mācību saturs, mācīšana mācīšanās, skolēnu sasniegumi, atbalsts skolēniem, skolas vide, resursi, skolas darba organizācija, vadība un kvalitātes nodrošināšana. Šis bija jauns process izglītības darbā. Izglītības pārvalde organizēja rajona skolu administrācijām, skolotājiem seminārus, kuros notika skolu vadības un pedagogu apmācība, kā veidot skolas pašvērtējumu, rezultatīvos rādītājus, tēmas-darbības piemērus katrai no 7 skolas darbības pamatjomām. Tā bija jauna skolas darbības vērtēšana, kura vērsta uz zināšanu kvalitātes paaugstināšanu. No Limbažu rajona valsts skolu akreditācijas eksperti bija Gunārs Mežapuķe (izglītības nodaļas vadītājs) Vija Jirgensone (izglītības nodaļas vadītāja vietniece) Agris Zakulis (Limbažu 3. vidusskolas direktors), Zigismunds Ozols (Umurgas pamatskola direktors) Gaļina Karpova (Limbažu 2. vidusskolas direktore), Vija Jevdokimova (Limbažu 2. vidusskolas direktores vietniece), Vaira Ābele (Limbažu vakara vidusskolas direktore), Ilona Lūdiņa (Puikules pamatskolas direktore), Artis Puķīte (Garlība Merķeļa Lēdurgas pamatskolas direktors). Lai kļūtu par skolu akreditācijas ekspertu, bija jāapmeklē 36 stundu kursi un jāiegūst IZM sertifikāts.

IZM turpināja izstrādāt ESF projektus. Tā 2006. gadā IZM izstrādāja ESF projektu „Karjeras izglītības programmu nodrošinājums izglītības sistēmā.” Biju šī projekta koordinatore Limbažu rajonā. No 2006.- 2008. gadam 147 pedagogi apmeklēja tālākizglītības kursus „Pedagogu profesionālo kompetenču pilnveide karjeras izglītībā”, iegūstot jaunas zināšanas un prasmes karjeras izglītības ieviešanai skolas darbā, plānojot un veidojot skolas audzināšanas programmas.

2006. gadā IZM izstrādāja ESF projekts „Dabaszinātnes un matemātika”, kurš aptvēra matemātikas, fizikas, ķīmijas, bioloģijas mācību satura izstrādi, jaunu pieeju šo priekšmetu mācīšanā, skolas kabinetu aprīkošanā, mērķtiecīgā pedagogu izglītošanā. Ar 2007. gada aprīli IZM izstrādāja ESF projektu „Atbalsts vispārējās izglītības pedagogu nodrošināšanai prioritārajos mācību priekšmetos”, kurā varēja piedalīties matemātikas, fizikas, bioloģijas, ķīmijas, informātikas, angļu valodas, vācu valodas skolotāji, izstrādājot metodiskos materiālus un saņemot mērķstipendiju 10 mēnešus līdz Ls 150,-. Pedagogi, kuri ieguva augstāko pedagoģisko izglītību saņēma stipendiju Ls100,- mēnesī desmit mēnešus (9 pedagogi). Limbažu rajona izglītības pārvalde uzticēja man arī šo projektu koordinēt. Tas bija

jauns ļoti apjomīgs darbs gan izglītības pārvaldēm, gan skolotājiem, bet tas deva iespēju skolotājiem par papildus metodisko darbu nopelnīt materiālos līdzekļus un uzlabot sava darba kvalitāti un profesionālo meistarību. Projekts ilga līdz 2011. gada jūnijam. Pa šiem gadiem mērķstipendiju saņēma 149 pedagogi.

Izglītības sistēmu skāra valsts demogrāfiskās izmaiņas, notika skolu optimizācijas process, skolotājiem samazinājās pedagoģiskā slodze., daudziem optimizācijas process apdraudēja turpmākā darba iespējas. Ar 2008. gadu IZM izstrādāja ESF projektu „Pedagogu konkurētspējas veicināšana izglītības sistēmas optimizācijas apstākļos,” kurš ļāva skolotājiem attīstīt savas prasmes un pārorientēties citā jomā, proti, uzsākt uzņēmējdarbību, veikt pārkvalifikāciju un iegūt jaunu pedagoģisko specialitāti, piedalīties zināšanu kvalitātes izvērtēšana, uzlabot savu pedagoģisko meistarību un skolas zināšanu kvalitāti. Skolotāji darbojoties šajā projektā saņēma mērķstipendiju līdz Ls400,- (katrs skolotājs varēja izmantot iespēju pieteikties katrā aktivitātē). Limbažu rajonā kopā šo iespēju izmantoja 585 pedagogi. Tas bija nākošais projekts. kura darbību koordinēja Izglītības pārvalde, uzticot koordinatora pienākumus man.

Atskatoties uz veikto darbību, varu teikt, ka liktenis man bija labvēlīgs, jo mana izglītība un prasmes ļāva veikt darbu, kurš ikdienā sniedza prieku, gandarījumu un ļāva justies būt lietderīgai. Mana profesijas izvēle ir bijusi veiksmīga. Es esmu skolotāja!

Vai ir kas varenāks par skolotāju?

Vai ir atbildīgāks uzdevums?

Vai no skolotāja nav atkarīgs valsts – tautas liktenis?

Vai tas nav kuģa stūrmanis, kura varā ir kuģi griezt vēlamā virzienā?

Vai ir atbildīgāks darbs kā skolotājam?

*Citi veido koku, metālu, ādu, rušina zemi, raksta papīrus, pērk un pārdod, bet skolotājs
apstrādā dzīvu cilvēku bērnus.*

Jānis Greste

Vija Jirgensone
2013. gada 25. martā, Limbažos





Vineta Ķīse
Skolu valdes speciāliste
Skolu bibliotēku un mācību literatūras
jautājumos
1992.- 2009.

Zinošs starpnieks starp skolām un grāmatu izdevējiem

Vineta Ķīse ir rajona skolu valdes speciāliste skolu bibliotēku un mācību literatūras jautājumos. Būtībā viss viņas darba mūžs bijis saistīts ar grāmatām, taču, mainoties amatiem, mainījusies arī veicamā akcenti. Tieši bibliotēkā darbs vairāk saistīts ar literatūru un lasītājiem, man šeit galvenokārt ir organizatoriski, informējoši un tehniski pienākumi.

- Tātad Jūs gādājat, lai skolas saņem vajadzīgo mācību literatūru?

- To, kuras iegādei valsts piešķirusi budžeta līdzekļus. Izglītības ministrija skolu valdei paziņo par rajonam atvēlēto summu (mums tie ir nedaudz vairāk kā 10 000 latu), tad ekonomisti sarēķina, cik pienākas katrai skolai, un kopā ar mācību iestādēm izvēlamies grāmatas. Esmu kā starpnieks starp skolām un izdevniecībām. Grāmatas pērkam tieši izdevniecības, jo tā sanāk lētāk. Kārtoju visu pasūtīšanu, atvešanu uz Limbažiem utt. Protams, man jāpārzina izdevniecību piedāvājumi, katalogi, šobrīd izvēle ir ļoti plaša.

Tāpat kārtoju, lai skolas saņemtu visu bezmaksas literatūru, ko piedāvā dažādas iestādes. Skolām tas ir ļoti nozīmīgi, jo nereti bērniem citu iespēju iepazīties ar šo literatūru nav kā vien bibliotēkā. Paldies par dāvinājumiem skolām jāteic Sorosa fondam, Eiropas Savienības institūcijām, arī mūsu pašu „Randai”, kas līdz šim bērniem atvēlēja neizpirktos žurnālus.

- Līdzekļus grāmatu iegādei skolām taču piešķir arī pašvaldības?

- Jā, pēc skolu bibliotēkāju atskaitēm var spriest, ka pagājušajā gadā rajona skolas no saviem pagastiem un pilsētām kopā saņēma aptuveni 15 000 latu. Šos pirkumus skolas kārto bez mūsu starpniecības. Šos līdzekļus skolas lielākoties izmanto izziņas literatūras, enciklopēdiju, arī preses izdevumu iegādei. Daudzviet pasūtīts tiešām plašs avīžu un žurnālu klāsts. Kā katrviet veidojās sadarbība ar pašvaldību, lielā mērā atkarīgs no pašiem cilvēkiem.

- Jūs vadāt arī skolu bibliotēkāju metodisko apvienību?

- Jā. Šobrīd bibliotēkas ir 27 skolās (dažas reizē ir arī pagasta bibliotēkas). Liela daļa bibliotēkāju strādā uz pusslodzi un vienlaikus pasniedz arī stundas. Četrreiz gadā aicinu visus skolu bibliotekārus kopā. Augustā sanākam un pārrunājam jaunāko informāciju, divus

seminārus parasti veltām metodiskajiem jautājumiem, ielūdzam Rīgas speciālistus, bet mācību gada noslēgumā rīkojam pieredzes braucienus. Esam bijuši Rīgā, Siguldā, Mazsalacā, Alojā, šopavasār – Salacgrīvā un Svētcimā. Svarīgi iepazīt vienam otra darbu, sekot un apgūt jauno, lai skolu bibliotēkas pakāpeniski kļūtu par īstiem informācijas centriem, ne tikai grāmatu izsniegšanas vietu.

- Arī skolu valdē veidojat jaunāko mācību grāmatu krājumu?

- Jā sākotnēji ieceres bija ļoti plašas, gribējām sagādāt visas jaunākās mācību literatūras paraugus, lai skolām atvieglotu izvēlēšanas grūtības. Mūsu ieceri atbalstīja arī apgāds „Zvaigzne ABC”, „Raka”, kas piedāvā interesantas grāmatas. Diemžēl visu šo ideju īstenošanai nepietiek tikai ar skolu valdes vēlmi.

- Vai šāds darbs ar grāmatām nemazina pašas vēlmi lasīt?

-Nē. Lasītkāre manī ir kopš bērnības, labprāt lasu joprojām, cik nu iznāk laika. Un tagadējais darbs man patīk, skolu valdē ir ļoti jauks kolektīvs.

Laila Paegle
Auseklis, 2000.g. 15. jūnijs





Edīte Kaimiņa
Izglītības nodaļas
Rezerves skolotāja, metodiķe
1979.- 1985.- 1990.

Manas atmiņas

Biju apprecējusies un 1979. gada oktobrī darbu uzsāku Limbažu izglītības nodaļā, kur tobrīd bērnu kopšanas atvaļinājumā atradās profesionālās orientācijas kabineta vadītāja. Vajadzēja vadīt profesionālās orientācijas kabinetu, kurā vēl strādāja dzīves gudrā, tolerantā, sirsnīgā metodiķe B. Saknīte un kā daktere amatu savienošana strādāja Zigrīda Kokare, kura bija Limbažu poliklīnikas vadītāja. 1980. gada pavasarī bija arī jānoorganizē un jāvada jaukās kolēģes Birutas 50 gadu dzīves jubilejas vakars.

Kad no bērnu kopšanas atvaļinājuma atgriezās Māra Bērziņa, gadu nostrādāju par rezerves skolotāju, mācot latviešu valodu Pociema pamatskolā un bioloģiju Salacgrīvas vidusskolā. Pēc tam, kad Māra mainīja darba vietu, atkal vadīju profesionālās orientācijas kabinetu. Šajā darbā skolēni tika iepazīstināti ar profesijām, tika apkopota skolu labākā pieredze, organizēja konkursus, pētīja skolēnu atbilstību izvēlētai profesijai. Veiksmīga bija sadarbība ar Puikules pamatskolas skolotāju Andu Ošleju, kura Ļeņingradā bija apguvusi testu pielietošanu skolēnu profesionālajā interešu un spēju novērtēšanā. Izpētīju Engures vidusskolas jūrnieceības klases darbību. Ieteikumu tās atvēršanā Salacgrīvas vidusskolā atbalstīja skolas direktore Helēna Pīle.

Problemātika bija profesionālās orientācijas plāna izpilde uz slaucēju operatoru un mehanizatoru profesijām, to analīze bieži tika iekļauta partijas pirmorganizāciju sapulču dienas kārtībā. Populāra nebija arī grāmatveža profesija. Bet uz augstskolām labākajiem jauniešiem izsniedzām rekomendācijas, kas atviegloja iekļūšanu tajās.

Šo laiku atceros ar gaišumu, jo tikai 2 izglītības nodaļas kabineti- pirmsskolas un profesionālās orientācijas kabineti atradās administratīvās ēkas 4. stāvā, turklāt blakus. Pretim tiem atradās rajona komjaunatnes komiteja. Lielākoties bijām vienaudži. Tā mums bija sava „republika”. Gan prieki, gan bēdas kopīgi tika dalītas ar B. Saknīti, A. Ņikiforovu, Dz. Mintiku, I. Zaķi, V. Virsi.

1981. gada rudenī mani ievēlēja par Limbažu arodbiedrības priekšsēdētāju, tobrīd biju jaunākā starp priekšsēdētājiem republikā, bet arodbiedrības darbā (mainoties gan nosaukumiem un veicamām funkcijām) ir pavadīti 31 gads. Velta Vītoliņa palīdzēja šī darba

uzsākšanā. Tā kā padomju arodbiedrībām bija darbs lai realizētu dažādu PSKP lēmumu izpildi, tad vairāku uzdevumu izpildē bija jāsadarbojas ar izglītības nodaļu, kuru tobrīd vadīja Jānis Studers. Arī arodbiedrība bija atbildīga par pedagoģisko kadru izglītības līmeņa paaugstināšanu, no augstskolām tika saņemti skolotāju neklātnieku sekmju izraksti, vajadzēja noskaidrot kāpēc kādam no neklātniekiem ir nenokārtoti eksāmeni. Bija jāatbild par sociālistiskās sacensības organizēšanu skolās, bērnudārzos, starp kolektīviem un starp rajoniem, bija jāorganizē sociālistisko sacensību pieņemšana. Starp izglītības darbinieku arodbiedrības pirmorganizācijām bija sava sacensība. Mūsu rajona partneris bija Valkas rajons, tobrīd izglītības darbinieku arodbiedrību vadīja jaukā, enerģiskā kolēģē Maija Žūriņa. Rezultātu resumēšanas pasākumi pārmaiņus notika gan Limbažu, gan Valkas rajonos, kuri vienmēr noslēdzās ar kopīgu atpūtas vakaru. Vienmēr mūsu delegāciju vadīja izpildkomitejas priekšsēdētāja vietnieks Uldis Sisenis.

Izglītības darba vērtējumi tika iekļauti arī Gatčinas, Pērnavas un Paņevēžas rajonu notikumos.

Liela uzmanība tika pievērsta arī darbam ar jaunajiem pedagogiem, visiem bija jānodrošina darbaudzinātāji, vajadzēja interesēties par viņu sadzīves apstākļiem, bija jānodrošina apdzīvojamā platība. Tika rīkoti reidi „Kā klājas jaunais skolotāj?”

Apkopota prakse skolotāju darba un sabiedrisko slodžu sadalē.

Tika kontrolēta darba likumdošanas un darba aizsardzības ievērošana, kopā ar izglītības nodaļas darbiniekiem bija reidi par mācību iestādes sagatavošanu ziemas periodam, sanitāri higiēnisko normu ievērošanu, par skolēnu atpūtas nometnēm. Bija pat rajona arodbiedrības plēnums par bērnudārzu un skolu ēdnīcu apgādi ar pārtikas produktiem un sabiedriskās ēdināšanas organizēšanu skolās. Visbiežāk no izglītības nodaļas debatēs uzstājās vadītājs Jānis Studers un inspektori Anna Laura, Vilhems Miķelsons.

Tolaik arodbiedrībām bija jāatbild par rindu veidošanos un no republikas iedalīto ceļazīmju sadali uz sanatorijām, atpūtas namiem pa visu PSRS, dokumentu sagatavošanu uz ārzemju braucieniem, kuri bija jāsaskaņo ar partijas komiteju. Arī vieglo automašīnu rinda tika veidota pie arodbiedrības.

Kultūras jomā skolotāju dienas bija grandiozi profesijas svētki, kas noslēdzās ar visu rajona skolotāju kopīgiem atpūtas vakariem. Atmiņā palikuši lustīgie sporta svētki skolotājiem, kurus organizēja Ķirbižos, Lāņos, Umurgā. Šo svētku aktīvi atbalstītāji bija izpildkomitejas priekšsēdētāja vietnieks U. Sisenis, Ķirbižu, Lāņu pamatskolu direktores – D. Viļumsone, A. Bērziņa un Umurgas skolas skolotājs K. Lečmanis. Labus rezultātus mūsu skolotāju basketbola komanda izcīnīja arī sacensībās ar Valmieras un Cēsu sportistiem, sportistu uzņemšanu organizējām pārmaiņus ar saviem kolēģiem.

Šajos garajos darba gados ir būs daudzos kvalifikācijas celšanas kursus, bet neaizmirstami ir tie arodbiedrības kursi vairāku mēnešu garumā, kuri notika Maskavā un Ļeņingradā.

Pēc Latvijas neatkarības atgūšanas mainījās arodbiedrības saturs, mērķi un uzdevumi, tā pamazām ir pieņēmusi Eiropas arodbiedrības pieredzi.

Izglītības nodaļas kolektīvs, kuru vadīja J. Studers bija skaitliski liels un arī jauneklīgs, jo tajā strādāja daudz gados jaunu cilvēku U. Medne, O. Kārkle, M. Runce, V. Brakša, O. Peipiņa, A. Segliņa, I. Bērziņa u.c. Ar savu asprātīgo humoru apveltītie Ē. Birkmanis, V. Miķelsons, I. Zaķe, Dz. Mintika vienmēr ienesa zināmu jautrību iknedēļas ražošanas sanāksmēs.

Es priecājos par kolēģiem ar kuriem kādu brīdi bija jāstrādā vienā kabinetā- ar kadru inspektoriem V. Brakšu, I. Bērziņu, metodiķēm A. Segliņu, A. Miķelsoni, bērnu aizsardzības inspektori N. Luščenoku.

Kopš strādāju arodbiedrības priekšsēdētāja darbā nomainījušies ir vairāki izglītības nodaļas vadītāji, bet veiksmīgā sadarbība izveidojās ar J. Studeru un G. Mežapuķi.

No grāmatvedības „korpusa” mana ilgstošā līdzgaitniece bija Veltiņa Zvīgule, kura līdz aiziešanai pensijā 2012. gadā pildīja arī arodbiedrības grāmatveža pienākumus.

E. Kaimiņa





Edīte Melne
178. Pociema mazpulka vadītāja
1991.- 2012.

**Pociema bērni un jaunieši kopā ar zaļo Laimes āboliņa
lapiņu**

30- tajos gados 178. Pociema mazpulku dibināja un vadīja Pociema skolas pārzinis Albert Baltiņš. No 1991.gada 6. Marta Latvijas mazpulki ir mans sirds darbs un sirdsprieks. Jau 21 gadu, vadot 178. Pociema mazpulku, esmu pārliecinājusies, ka visi kopā mēs varam izdarīt daudz.

Pirmā vērtība, ko iegūst katrs bērns un jauniešs, kurš nolēmis savu brīvo laiku saistīt ar zaļo Laimes āboliņa lapiņu ir, ir LABI PADARĪTS DARBS. Kaut vai visvienkāršākais. Otrā vērtība – LATVISKUMS un VALSTISKA APZIŅA.

Trešā vērtība – forši pavadīts brīvais laiks.

No 1991.gada 6.marta 178. Pociema mazpulks darbojās pie Friča Bārdas Pociema pamatskolas, bet no 2009.gada 1.septembra – pie Pociema bibliotēkas.

Jau 1991.gada 25. un 26.oktobrī Rīgā, Saulesdārzā notika atjaunota mazpulku pirmā ražojuma un darbu izstāde, kurā 178. Pociema mazpulks ieguva 3.vietu. 1992. gadā Latvijas Mazpulku rudens darba skatē Ogrē 178. Pociema mazpulka dalībnieks Kaspars Pauliņš uz izstādi bija aizvedis varenu tītaru. No 2000.gada mazpulcēna pienākums ir izstrādāt individuālo projektu vai piedalīties kāda grupas projekta īstenošanā. Izstrādājot un realizējot 5 projektus, mazpulcēns Latvijas Mazpulku padomei var lūgt piešķirt augstāko apbalvojumu – sudraba karotīti ar sava vārda gravējumu. 2004. gadā šādu apbalvojumu ieguva Monta Smalkā, bet 2007.gadā – Maija Artamonova, Rasa Tauriņa un Evija Kvante. 2003.gadā mazpulka sponsors, vietējais uzņēmējs Imants Ķīkulis saņēma Labās Zvaigznes nozīmīti. 2008.gadā par burkānu audzēšanu Evija Kvante un Jānis Melķis piedalījās pieņemšanā Rīgā pie Zemkopības ministra Mārtiņa Rozes. Paši čaklākie mazpulcēni var pietiekties Zemkopības Ministrijas konkursam 'Sējējs', 2004. gadā veicināšanas balvu šajā konkursā ieguva Monta Smalkā. 2007.gadā – Rasa Tauriņa, 2008.gadā – Maija Artamonova. Savukārt Evija Kvante 2008.gadā prestižajā konkursā 'Sējējs' ieguva laureāta titulu. Lieliski! 2004.gadā mazpulks uzvarēja Ērika Hānberga, Aivara Berķa un Dainas Bruņinieces rīkotajā birztaļiņu konkursā, kurā pieteicām 1936.gada mazpulcēnu sastādīto bērzu birzīti pie Friča Bārdas Pociema pamatskolas.

Katru gadu mazpulcēniem ir iespēja piedalīties Latvijas Mazpulku vasaras nometne 'Visu daru es ar prieku', Sporta spēlēs u. c. pasākumos. Pociema mazpulks regulāri piedalās avīzes 'Mazpulks' veidošanā. Daudzos izdevumos ir publicēti Pociema mazpulcēnu dzejoļi.

2010.gadā apkopojām Katvaru pagasta 1941. un 1949.gadā deportēto iedzīvotāju atmiņu stāstījumus, jo uzskatām, ka mūsu spēku vairo senču gars, ja vien turam godā viņu piemiņu. Klausījāmies 26 dzīves stātus, pārdzīvojām, pat raudājām. 2012.gadā ar ASV dzīvojošā tautieša Evarista Bērziņa atbalstu šos drausmu stātus iesiesim, pieliekot klāt arī fotouzņēmumus. Šie stāsti stiprina mūs garā. Mums īpaši vajadzīgs senču gara spēks, lai nosargātu latvisku dvēseli, vienīgo tēvu zemīti zem saules – mūsu Latviju. Izsūtīto cilvēku stāsti glabājas Pociema bibliotēkā, tāpat arī Friča Bārdas Pociema pamatskolas un 178. Pociema mazpulka vēstures materiāli. Jau vairāk kā 10 gadus ar Pociema mazpulcēniem kopā ir zemnieku saimniecības ‘Priedītes’ īpašniece Līga Magone. Viņa palīdz mazpulcēniem realizēt dažādus projektus, piedalās svētkos un pasākumos. Ļoti liels atbalsts dažādu pasākumu rīkošanā ir arī Pociema bibliotēkas vadītāja Rota Donska. Viņa 2012.gadā Latvijas Nacionālās bibliotēkas tīkotajā konkursā ‘Pagasta bibliotekārs – gaismas nesējs’ ieguva šo augsto titulu Vidzemes reģionā. Priecājamies kopa ar mūsu Rotiņu! Jau ilgu laiku sadarbojamies ar trimdas tautiešiem Arvīdu Bļodnieku Ņūdžersijā, Evaristu Bērziņu Meridanā, Rasmu Finlausoni Bethesdā, Austru Miezi un Mirdzu Īzaku Filadelfijā u. c. Skaista draudzība mūs vieno arī bijušo trimdinieku Bruno Plūmi, kurš no Kanādas pārcēlās uz dzīvi Latvijā. Bruno Plūme katru gadu mums atbalsta vairākos pasākumos vasaras brīvlaikā.

Esam laimīgi, ka esam iesaistījušies vienā no lielākajām bērnu un jauniešu organizācijām Latvijā.

2009.gadā kopā svinējām organizācijas 80. dzimšanas dienu, pārliecinājāmies, ka Mazpulki Latvijā bija, ir un būs. Visus mūs vieno doma, ka veiksmīgas dzīves pamatā ir laba sirds, ass prāts, čaklas rokas un stipra veselība. Mēs nevaram paveikt lielus darbus, bet mēs varam veikt mazus, toties ar lielu mīlestību.

No 2011.gada septembra līdz 2012.gada maijam Pociema mazpulcēni piedalījās Latvijas Mazpulku projektā ‘Visu daru es ar prieku’. Radošajās darbnīcās bērnu un jaunieši varēja atklāt savu sapņu pasauli, izpausties, attīstīt savas prasmes un spējas. Kopā paveicām skaistas lietas.

Lieliska sadarbība mums ir izveidojusies ar Bārdu dzimtas ‘Rumbiņi’ muzeja vadītāju Aiju Ēcenieci. Kopā rīkojam dzejas dienas, talkojam, izbaudām Rumbiņu lauku sētas brīnišķīgo dabu. Pateicoties Aijai, Rumbiņi joprojām ir Katvaru pagasta viena no skaistākajām vietām.

2012.gadā Pociema mazpulka projekts ‘Ieraugi pagasta dvēseli’ ir guvis atbalstu Limbažu novada pašvaldības rīkotajā NVO projektu konkursā. Darbojoties šajā projektā, mazpulcēni un pagasta iedzīvotāji foto uzņēmumos iemūžinās Katvaru pagasta skaistākās vietas un cilvēkus. Mazpulku ideju 1929.gadā no SSV uz Latviju atveda kādreizējais Valsts prezidents Kārlis Ulmanis. Kopš tā laika Latvijas Mazpulki savu galveno mērķi izsaka labā, stiprā teikumā – MĀCĪ BĒRNIEM DARBU. Jau 21 gadu tas notiek arī 178. Pociema mazpulkā.

4.06.2012.

Edīte Melne, 178. Pociema mazpulka vadītāja



HARIJS MIĶELSONS
Teicamnieks tautas izglītības darbā
Puikules un Pociema skolas pūtēju orķestru vadītājs
1953.- 2012.

Nācās pazaudēt jūras šalkos...

Esmu dzimis 1931. gadā Tūjas pagasta 'Zaķos'. Tur pagāja mani pirmie 4 bērnības gadu. Kad 2 gadu vecumā nomira mana māsiņa, pārcēlāmies dzīvot uz Liepupes pagasta 'Saliņām'. Tur dzīvojot tēvs kā galdnieks piedalījās Tūjas ķieģeļu fabrikas celtniecībā, izgatavojot logus un durvis. No nopelnītās algas viņš iemaksāja bankā naudu 'Saliņu' mājas pirkšanai. Ienākot padomju varai šī nauda aizgāja zudumā. Tāpēc 1941. gadā pārcēlāmies dzīvot uz Tūjas 'Melbārziem'. Tur tēvs rentēja zemi 10 ha platībā un saremontēja saimnieka vējdzirnavas, izgatavojot tām jaunus spārnus un saremontējot lielos koka zobratus. Pēc tām strādāja par melderi, maļot apkārtējiem zemniekiem miltus un putraimus. Tā man 10 gadu vecumā nācās pazaudēt jūras šalkas un pierast pie klusuma. Reiz, vecākiem neziņot, uzrāpos uz augstā vējdzirnavu jumta cerībā pāri mežu galiem ieraudzīt jūru. **N e i e r a u d z ī j u...**

... Tāpēc bija laimīgs, kad pēc 8 Stienes septiņgadīgajā skolā nostrādātiem gadiem, sakarā ar šo skolas pārvēršanu par 4 – klausīgo pamatskolu, mani pārcēla darbā uz Dantes skolu kļuva par astoņgadīgo skolu. Tādēļ Dantes 7-gadīgās skolas 1961. gada absolventu lielākā daļa no skolas neaizgāja, bet palika mācības vēl vienu gadu, šoreiz 8. klasē. Reizē ar mani no Stienes uz Dantes skolas 8.klasi pārnāca arī 2 manas bijušās audzināmās klases skolēni Ivars Amatnieks un Osvalds Priedītis. Tāpēc grāmatas 168. lapaspuses skolotāju un absolventu fotoattēli ir no 1962. gada izlaiduma (nevis no 1961).

Tā kā 1961.gadā Dantes 8 –gadīgajā skolā par matemātikas skolotāju sāka strādāt Helēna Vanaga, man pamatspeciālistātē matemātikā stundas nevarēja iedot. Tādēļ mācīju rasēšanu, dziedāšanu (manu II specialitāti) un diriģēju korus. Direktors Ādolfs Bērziņš parūpējās, lai skolai nopirktu pūšamo instrumentu komplektu. Sāku vadīt skolas pūtēju orķestri.

Duntē biju laimīgs. Ļoti patika skolotāju kolektīvs un skolēni. Te 1962. gada novembrī apprecējos ar Vecmuižas pamatskolas pārzini Ausmu Pungu, kura vēlāk atnāca strādāt uz Dantes skolu par pionieru vadītāju.

Duntē jutos kā mājās, kā bērnībā, jo, klusajos vakaros izejot laukā, varēja dzirdēt, kā aiz meža šalc jūra. Vējš jau norimis, bet jūra vēl šalc. Kā bērnībā.

Žēl, ka laimes brīdis bija tik īss. Mērnīku 8 – gad. skolā notika traģēdija, kuras rezultātā gāja bojā 8. klases skolniece un skolotājs. Tādēļ skolas direktoru atlaida no darba. Un mācību gada vidū – ar 1965.gada 1.janvāri manu dzīvesbiedri Ausmu Miķelsoni norīkoja par direktori uz Mežnieku 8-gad. skolu. Nelīdzēja nekāda atrunāšanās. Partijas komitejā tika pateikts, ka neliks mierā, kamēr piekritīs. Un tā pēc trīsarpus gadu darba Duntē skolā, lai neizjuku ģimene un neciestu pusotru gadu vecais dēls, biju spiests ar asarām acīs doties sievai līdz uz Mērnīkiem. Bija jāatstāj iemīļotie skolēni, sirsnīgais skolotāju kolektīvs, iesāktais darbs ar pūtēju orķestri, apkārtnes priežu meža takas un jūras šalkas klusajos vakaros...

... 1968.gadā mūs abus ar sievu pārcēla darbā uz Puikules 8 –gadīgo skolu, kur 2 skolotāji aizgāja pensijā. Sieva beidzot sāka strādāt savā specialitātē par 1.-4. kl. skolotāju. Bet es atkal mācīju matemātiku un dziedāšanu. Pēc gada kolhozs skolai nopirka pūšamo instrumentu komplektu. Tiku atkal pie pūtēju orķestra. Pēc pāris gadiem Pāles skolā pārstāja darboties pūtēju orķestris, jo diriģents Kļavinskis aizgāja strādāt uz Vidrižiem. Instrumenti bija brīvi un tādēļ tos pārveda uz Puikules skolu. Atklājās, ka tie ir Duntē skolas bijušie instrumenti. Tagad varēju apmācīt lielāku skolēnu skaitu. Rezultāti neizpalika. Ar šiem instrumentiem 24 gadus vadīju Puikules skola, bet pēc tam 16 gadus Pociema skolas orķestri. Ar šiem orķestriem esmu piedalījies sešos skolēnu dziesmu un deju svētkos Rīgā, sešos orķestru salidojumos un festivālos (ik pēc 5 gadiem). Ar Pociema skolas orķestri piedalījos trijos Vispārējos dziesmu un deju svētkos Rīgā. Skatēs gandrīz vienmēr izcīnītas godalgotas vietas. 1998.gadā uzstājāties ar koncertiem Stokholmā Baltijas kultūras centra atklāšanā un vairākās Stokholma skolās. 2001. gadā koncerts Stokholmā Pestīšanas armijas katedrālē un arī skolās. Visus šos gadus līdz 2011. gadam mūsu panākumu kaldināšanā piedalījušies arī kādreizējie Duntē skolas pūšamie instrumenti. Tikai žēl, ka ar tiem nebija lemts muzicēt pašiem Duntē skolēniem.

2011./ 2012. mācību gads man bija pēdējais darba gads. Ar 2012. gada rudeni vairs nestrādāju ar orķestra dalībniekiem. Man jau 81 gads. Gribētos vēl kaut ko uzzināt par Duntē skolēnu un toreizējo skolotāju tālākajām gaitām. Bet nav kam pajautāt. Mani kādreizējie audzēkņi Ivars Amatnieks un Osvalds Priedītis jau miruši. Veltas arī vairs nav. Par citiem tā laika skolotājiem neko nezinu. Arī toreizējie skolēni man jau kļuvuši sveši. Bet tik un tā Duntē skola man paliks mīļa atmiņā. Un grāmata par Duntē skolu man ir dārgākā dāvana, kāda var būt.

06.11.12.

H. Miķelsons

Ceļš uz skolu

Ar Puikules skolas pūtēju orķestri esmu piedalījies 4. (1979. g.), 5. (1984.g.) un 6. (1989.g.), 7. (man orķestra nebija, jo skolā nestrādāju), bet ar Pociema skolas pūtēju orķestri- 8. (2000.g.), 9. (2005.g.) un 10. (2010.g.) Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētkos Rīgā.

Ar Puikules skolas orķestri piedalījies 1. (1981.g.), 2. (1986.g.) un 3. (1991.g.), bet ar Pociema skolas orķestri 4. (1997.g.), 5. (2002.g.) un 6. (2007.g.)- tā tad visos notikušajos republikas skolu pūtēju orķestru salidojumos.

Ar Pociema skolas orķestri piedalījies 22. (1998.g.), 23. (2003.g.) un 24. (2008.g.) Vispārējos dziesmu un deju svētkos Rīgā.

2008. gada pūtēju orķestru novada skatē Valmierā Pociema skolas orķestris izcīnīja II pakāpes diplomu (36,67 punkti). No savas grupas orķestriem bijām otriem (aiz Kokneses orķestra, kuram pēc nolikuma bija jāstartē par 1. klasi augstāk- par to viņi Rīgā tika apsūdzēti). Mēs tikām izvirzīti finālskatei Rīgā, jo republikas mērogā bijām savā grupā trešie. Valmieras skatē mūsu grupā aiz mums palika Valmieras kultūras centra „ Signāls”, Lielvārdes (ar 2 diriģentiem) un Lejasciema orķestri. Bet pēc punktiem aiz mums palika Ogres „ Horizonts”, „ Lemisele”, „ Enkurs”, „ Masalaca” un „ Madliena”.

Darbā ar Pociema orķestri esmu aizvadījis 16gadus un vēl vienu gadu sagatavojot nākošos orķestrus no Umurgas un Limbažu sākumskolas audzēkņiem, jo Pociema skolas vairs nav.

Pa šiem gadiem esmu saņēmis neskaitāmus diplomus, goda un atzinības rakstus. Starp tiem republikas Izglītības un zinātnes ministrijas Gida diplomu, ko man pasniedza pats izglītības ministrs Kārlis Greiškals 2002. gadā. 2010. gadā valsts prezidents Valdis Zatlers izteica pateicību par sasniegumiem orķestra darbā.

Man jau 81 gads. No tiem 45 gadi atdoti darbam ar pūtēju orķestriem (Stienē, Duntē, Puikulē un Pociemā). Bet kopējais pedagoģiskā darba stāžs- 57 gadi.

Visu mūžu esmu centies apzinīgi izpildīt savus pienākumus. Tūjas septiņgadīgo skolu beidzu ar uzslavas rakstu par teicamām sekmēm un priekšzīmīgu uzvedību, lai gan beigšanas apliecībā bez pieciniekiem bija arī 2 četrinieki- PSRS konstitūcijā un dziedāšanā. Limbažu vidusskolu beidzu kā teicamnieks, saņemot Sudraba medaļu. Cēsu Skolotāju institūtu beidzot saņēmu diplomu ar izcilību. Tikai pašā pirmajā eksāmenā bija atzīme „ 4”. Pārējās atzīmes visas- piecinieki. Arī savā skolotāja darbā esmu strādājis tā, lai manam darbam būtu rezultāti, lai skolēni vēl pēc daudziem gadiem nevarētu man pārmest par to, ka esmu bijis paviršs un tādēļ neko nav iemācījis. Puikules skolā sagatavoju Jaunos satiksmes inspektoros un šāvējus. Tie vienmēr ieguva pirmās vietas rajona sacensībās Limbažos. Par to lecina 11 diplomu.

Pociema skolā man bija divām klasēm jāmāca matemātika. Abās reizēs viens no maniem skolēniem izlaiduma eksāmenā matemātikā saņēma augstāko novērtējumu – 10 balles.

Kāpēc pūtēju orķestra darbā tādi panākumi īsā laika posmā? Tāpēc, ka esmu pūšamo instrumentu spēli apguvis nevis mūzikas skolā, bet pašmācības ceļā un tādēļ izstrādājis savu metodiku, kas atšķiras no mūzikas skolas metodikas. Esmu regulāri apmeklējis visus seminārus un kursus Rīgā un centies iegaumēt visu, ko pasniedza pieredzes bagātie pūtēju orķestru diriģenti. Mūzikas skolā esmu mācījies tikai 1 gadu vijoles klasē, bet klavieres spēlēt man mācīja 2 gadus Cēsu skolotāju institūtā.

Parasti sāku nodarboties ar visiem 3. klases skolēniem. Vēlāk daži atkrīt, paliek uzņēmīgākie un centīgākie. Sāku ar garām skaņām sol, do, un do, do, pēc tam šīs skaņas saīsinu. Seko etīdes ar šīm skaņām. Tad mācu ritmu (ceturdaļu un astotdaļnotis) Tālāk seko sol – la, sol – fa, sol – la – si, sol – fa – mi, sol – la – si – do un sol-fa-mi-re-do. Kad Do mažora gamma apgūta, mācu 8 vienkāršas četraktīgas latviešu tautas dziesmas. Tām seko 48 astoņaktīgas latviešu tautas dziesmas, kas sakārtotas sākot no vienkāršākām. Pēc tam sāku mācīt skaņdarbus no izlases orķestra repertuāra. Kad 3-4 šādi skaņdarbi apgūti, iesaistu jauno mūziķi orķestrī. Turpmāk atsevišķus skaņdarbus palīdzu apgūt. Tā jaunais mūziķis, kurš septembrī sācis mācīties, jau decembrī kļūst par pilnvērtīgu orķestra dalībnieku. Mūzikas skolas audzēknis pēc 3 mēnešiem nav spējīgs spēlēt orķestrī. Viņam jāspēlē neskaitāmas etīdes un gammas, jo jākļūst par profesionālu mūziķi. Bet es sagatavoju pūtēju orķestra dalībnieku. Es etīdes aizstāju ar latviešu tautas dziesmām, kuru melodija skolēns pats spēj saklausīt un kontrolēt. Bija vairāki gadījumi, kad 3. klases skolēns jau pavasarī spēlēja grūto I tenora vai baritona melodiju. Panākumi skatēs rāda, ka eju pa pareizu ceļu.

Harijs Miķelsons

Pārdomas

1. Pirms 5 un vairāk gadiem visi 3. klases skolēni labprāt nāca muzicēt. Tagad atsevišķi skolēni jau atbild: „ Negribu”, kaut gan mūzikas instrumentus vēl nemaz nav redzējuši. Ir cita paaudze. Mājās ir dators, internets, brīvība. Kāpēc pūlēties?

2. Koris un orķestris tagad piederot pie ‘interesu izglītības’. Tādēļ skolu stundu sarakstos tos nedrīkstot ierakstīt. Kāpēc? Lai skolēni saprastu, ka tie ir otršķirīgi priekšmeti, no kuriem var izvairīties?

3. Skolēnam jālūdz direktoram atļauju, lai varētu dziedāt korī. Mājās daudzi vecāki nemaz nedzied. Tādēļ pirmo klašu skolēniem visiem vajadzētu dziedāt korī, lai varētu vingrināt savu balsi. Vēlāk dziedot daudzbalsīgi, varētu nespējīgākos atbrīvot no kora. Agrāk

skolu koros dziedāja daudz zēnu. Tagad, kad jālūdz direktoram atļauja, viņi to nedara. Un rezultāts ir labi redzams. Pamatskolu koros zēnu skaits ir uz vienas rokas pirkstiem saskaitāms. Uz kurieni mēs ejam? Turpmāk Latvijā būs tikai meiteņu un sieviešu kori? Kas dziesmu svētkos dziedās jauktā kora dziesmas? Tagad daudzos jauktajos koros dzied tikai 5 vai 6 vīri un tie paši krietnos gados, sirmām galvām. Vai dziesmu svētki nākotnē vēl būs? Laikam jau arī meitenes nelūdz atļauju dziedāt korī. Kāpēc pēdējo gadu koru skatēs no bijušā Limbažu rajona piedalās tikai 2 skolas-Vidriži un Lēdurga (no pamatskolām)? Kur palika Umurga, Viļķene, Pāle, Ainaži, Staicele un vēl citas? Kāpēc tur nebija kori?

4. Kāpēc skolu pūtēju orķestru repertuāru diriģenti uzzina tikai oktobra brīvlaikā sanāsmē Rīgā? Kāpēc atsevišķus skaņdarbus nevar pateikt iepriekšējā mācību gadā, vai vismaz attiecīgā gada septembrī? Septembrī un oktobrī jau varētu kādu skaņdarbu iemācīties. Visus pēdējos gadus orķestri repertuāru var sākt mācīties tikai novembrī. Bet skate jau ir martā, tātad repertuāram ir jābūt apgūtam. Lielai daļai skolu orķestru tas nav pa spēkam un skatē viņi piedalīties nevar, līdz ar to arī svētkos jāiztiek bez viņiem. Un viss tikai tādēļ, ka repertuārs ir pārāk vēlu un tā grūtību pakāpe gadu no gada pieaug. Bet bērni taču tagad gudrāki nepiedzimst. Un ja jau skate ir marta pirmajā pusē (tātad repertuārs viss ir apgūts), ko šie orķestri darīs pēc skates martā beigās, aprīlī un maijā?

24.11.2012.

H. Miķelsons





Dzidras Mintikas
Pirmsskolas bērnu iestāžu inspektore
1982.- 1991.

Atmiņas ko spējam atņemt aizmirstībai un saglabāt mūžībai ir vēsture

Tā vien šķiet, ka tas bija vēl vakar, kad 1982. gadā vēru administratīvās ēkas durvis Rīgas ielā 16, Limbažos, lai kā pirmsskolas iestāžu inspektore, uzsāktu darba gaitas Limbažu rajona Tautas izglītības nodaļā, kur tad arī nostrādāju līdz 1991.gada jūlijam, kad reformu rezultātā, tika likvidēta pirmsskolas iestāžu inspektora štata vieta.

Limbažnieki ēku dēvēja par valdības māju vai arī baltā māja, kas būvēta ar teritorijai piesaistītu plašu svētku laukumu. Tā vidū greznojās kulta piemineklis Ļeņinam. Plašais laukums kalpoja arī par mītiņu un ļaužu pulcēšanās vai „komunistiskās ideoloģijas popularizēšanas rituālu” vietu - 1. Maija un Oktobra svētkos !

Ļaužu valodās pieminekļa arhitektonisko risinājumu ironizēja, smejojot, ka Limbažos zeme purvainā, tādēļ arī Ļeņins iegrimis līdz kaklam!

Ļaudis bija pieraduši pie Rīgas Ļeņina, vai Valmieras un to, ka Ļeņinam jābūt ar paceltu roku, bet te, tik tuvu tautai! Tikai galva!

Atceros, ka pirms darba attiecību izbeigšanas, piedzīvoju arī Ļeņina pieminekļa demontāžu Limbažos, kas notika 1990.gada 26. septembrī, kad aiz aizkariem, kabinetos visi administratīvās ēkas darbinieki vēroja tā aizvešanu! Vēroja visos stāvos, dažs bažīgi, dažs klusējot, vai priecājoties, bet valsts vēsturē sākās jaunie laiki! Pati administratīvā ēka savas funkcionalitātes dēļ pilnībā apmierināja Limbažu rajona iedzīvotāju vajadzības, jo vienkopus bija koncentrēts viss rajona vadošo darbinieku sastāvs - sākot ar finanšu, izglītības, kultūras nodaļām, rajona izpildkomiteju, tautas kontroli, rajona partijas komiteju un komjaunatnes rajona komitejas darbiniekiem.

Administratīvās ēkas dežuranti sēdēja uzreiz pie ārdurvīm. Atceros jauko dežurantīti Ņinu Fiļipovičas kundzi, kas katru apmeklētāju izjautāja, pie kā tas dosies, kādu amatpersonu, un kādā kabinetā meklēs! Viņai nācās pirmai uzklaut ļaužu vajadzības, bet reizēm pēc sarunas ar viņu, tie devās prom, atraduši atbildi sevī! Viņa bija ēkas atslēdzinātāja un pārzinātāja! Arī izglītības nodaļas.

Vēlāk dežuranti gan mainījās, bet Ņinas tanti vienmēr atcerēšos ar mīlestību, jo katru darbinieku viņa sagaidīja kā savējo!

Tā kā biju beigusi Ļeņingradas Hercena v.n. Pedagoģisko institūtu - pedagoģijas psiholoģijas fakultāti un izgājusi amata atbilstības konkursu Latvijas PSR Tautas izglītības

ministrijā, ar ministres Mirdzas Kārklīņas rīkojumu klauvēju pie TIN vadītāja Jāņa Studera durvīm, kura kabinets atradās administratīvās ēkas pirmajā stāvā.

Visa gaitēņa garumā vijās zaļš vorsalīna celiņš, kas, pirms izglītības nodaļas kabinetiem meta pamatīgu kūkumu. Tas it kā atdalīja izglītības nodaļu no finanšu nodaļas, kura atradās tajā pašā stāvā. Finanšu nodaļas vadītājs tolaik bija Pauliņš. Pašā gaitēņa galā auga un kuploja –Ķīnas roze, kas sazarojusies, piesedza gaitēņa logu.

Varbūt arī kāds steidzīgais gājējs reizēm aizķērās aiz zaļā paklāja kūkuma, bet tādu ziņu man nav!

Paklājs pieklusināja apmeklētāju soļus, tāpat darbinieku, kas laiku pa laikam no sava kabineta ieslīdēja kādā no blakus kabinetiem, lai izrunātu tās svarīgās problēmas, kas piedienēja tā laika izglītības nodaļas organizatoriskajai uzbūvei un darba specifikai. Paklāja tīrību uzturēja jauks cilvēks – Ezergaile (vārdu gan neatceros), bet viņas berztais garais, zaļais vienmēr bija tīrs un izskatījās kā jauns!

Kā šodien atceros, ejot paklāja ceļu, biju satraukusies, jo līdz tam strādāju par audzinātāju Limbažu 1.bērnudārzā. Iespējams, ka mums, kas agrāk, vai vēlāk uzsāka darbu izglītības nodaļā, gājieni pa paklāju atstājis savas atmiņas autobiogrāfijas vēsturē, jo tas, kā tāds plats ceļš veda pretī rajona izglītības darbinieku panākumiem un arī kritumiem!

Atceros, vadītājs bija tērpies tumši pelēkā uzvalkā, zilā kreklā un kaklasaiti. Tāds ieturēts stils viņu darīja īpaši atbilstošu izglītības nodaļas vadītāja amatam! Tumšajos matos rotājās vēl tikko plaukstošs sirmums, bet acis zilas, labestīgas! Pievērsu uzmanību rokām, tās bija sastrādātas un nemaz neliecināja par „priekšnieku” dzīvesveidu.

Viņš katru rītu brauca uz darbu no Liepupes, kur ģimenei bija sava saimniecība. Vadītāja dzīvesbiedre arī bija pedagogs, kas skolā nebūt nestrādāja mazāk, bet viņa ļoti pārdzīvoja vīra nodošanos nodaļas darbam, kurš bieži vēl pēc darba dienas beigām bija sastopams kabinetā, kārtojot dokumentu kalnus!

Vadītāja darba kabinets bija vienkāršs ar ļoti lielu galdu, ko rotāja dokumentu kaudzes, pie sienas seifs un gaišs dokumentu plaukts. Uz galda atradās piezīmju kalendārs, cik tagad atceros, no tā viņš nešķīrās, tajā tad viss tika rūpīgi pierakstīts, plānots un organizēts!

Ar to rokās viņš kāpa arī uz otro vai trešo stāvu, kur atradās rajona izpildkomiteja un rajona partijas komiteja. Parasti sēdes pirmdienās notika rajona izpildkomitejā pie biedra Ulda Siseņa, kas kūrēja izglītības, kultūras un sporta aktivitātes Limbažu rajonā.

Otrajā un trešajā stāvā reizēm Studera kungs tika pasaukts arī uz „paklāja”, tad visi tikām sasaukti bibliotēkas telpā un saņēmām savu daļu „tējas”!

Šķiet, ka lielāko daļu augstākstāvošo „zibeņu” viņš uzņēmās uz sevi un mums vēlāk tika tādi sīki ” nokrišņi”, tādēļ negribējām viņu pievilt!

Domāju, ka tādas īstas galvassāpes pirmsskolas audzināšanas darbs rajonā nesagādāja, jo centāmies būt republikā vienmēr labākie!

Viņš lika uzrakstīt autobiogrāfiju un noteica, ka visos gadījumos, ja ko nezināšu, varu griezties pie viņa pēc padoma. Tā tas viss sākās!

Vēl šodien varu uzskaitīt savus dienesta pienākumus, ko stingri reglamentēja Izglītības ministrijas Skolu un bērnu iestāžu pārvalde pavēlē ” Par tautas izglītības iestāžu vadošo un pedagoģisko darbinieku dienesta kvalifikācijas raksturojumu apstiprināšanu”

Tā, proti, „ pirmsskolas audzināšanas inspektors realizē valsts kontroli par to, kā pirmsskolas iestādes un tautas izglītības iestādes izpilda padomju likumdošanu pirmsskolas audzināšanā, PSRS Izglītības ministrijas, savienoto republiku izglītības ministriju un tautas izglītības nodaļu pavēles un instrukcijas..... pamatā veic darbu, lai tālāk attīstītu un uzlabotu sabiedrisko pirmsskolas audzināšanu,... inspicē kā tiek ievērota un izpildīta ”Bērnudārzu audzināšanas programma,” un t.t.

Darba apraksts ne sevišķi izsmalcināts, bet prasīja īpašu pieeju darbam un atbildību, kas tika vērtēta ar ikgadējiem sociālistisko sacensību rādītājiem un kritērijiem starp bērnudārzu kolektīviem, tāpat republikas pirmsskolas bērnu iestāžu inspektoriem un Tautas izglītības nodaļas kolektīviem .

Kaut gan teorētiski pirmsskolas iestāžu inspektora pienākumi man bija zināmi, tomēr organizēt un inspicēt darbu 18 Limbažu rajona bērnudārzos, tā bija zināma atbildība.

Ja atceramies, tad *sociālistiskā sacensība* aptvēra praktiski visas sabiedriskās dzīves nozares, arī skolu un pirmsskolas audzināšanu. Tas bija arī darba mērs!

Tādēļ, visus šos gadus ar īpašu mīlestību glabāju Latvijas PSR Izglītības ministrijas un Izglītības, augstskolu un zinātnisko iestāžu darbinieku arodbiedrības Latvijas Republikāniskās komitejas 1985. gada 21. aprīlī pasniegto Goda rakstu ar kuru tika apbalvota Limbažu rajona tautas izglītības nodaļa par labiem sasniegumiem republikāniskajā pirmsskolas iestāžu sociālistiskajā sacensībā, tāpat Latvijas PSR Izglītības ministrijas Goda rakstu ar ministres Mirdzas Kārklīņas ierakstu „Limbažu rajona TIN pirmsskolas iestāžu inspektorei - Dzidrai Mintikai par prasmīgu pirmsskolas vecuma bērnu audzināšanas darba vadīšanu”, un vēl citi lielāki vai mazāki Goda raksti, kas raksturoja mūsu attieksmi pret darbu un dzīvi.

Šķiet, 1986. gadā republikā mūsu pirmsskolas audzināšanas darba pieredze tika augsti novērtēta, un mūsu rajons tika izvirzīts piedalīties PSRS Tautsaimniecības sasniegumu izstādē Maskavā, kur par Latvijas PSR un Limbažu rajona pirmsskolas

audzināšanas darba vadību un organizāciju tika izveidots īpašs stends, kas popularizēja bērnudārzu audzināšanas un mācību darbu starp PSRS piecpadsmi savienoto republiku pirmsskolas darbiniekiem. Limbažu rajons Maskavā tika nosaukts kā labākais!

Neticēsiet, bet toreiz Maskavā pozicionējām Latvijas pirmsskolas audzināšanas darbu bērnudārzos caur latvisko un latviešu nacionālo identitāti, tās veidošanos un uzturēšanu, kas izpaudās latviešu tautas tradīciju saglabāšanā un popularizēšanā.

Tā mīlestība, kas tika dēvēta par mīlestību uz padomju dzimteni, izskanēja mūsu mīlestībā uz savu zemi – Latviju, kas bija iekļauta Bērnudārzu audzināšanas programmā – saskatīt skaisto tuvākā apkārtnē, saskatīt dzimteni kļavas lapā, pelēkā akmenī, vai saules rietā!

Par mīlestību, kas apliecināta Latvijai, liecināja bērnu radošie darbi, kurus vedām uz Maskavu, par to liecināja foto albūmi ar bildēm no bērnu ikdienas dzīves, par to liecināja fotogrāfijas ar bērniem tautas tērpos, kas dejoja Sudmaliņas, latviskiem adījumiem un izšuvumiem, kas rotāja bērnudārzus un bērnu rotaļu stūrīšus un daudz kas cits, kas raksturoja Latviju kopumā!

Atceros, vienu albūmu Maskavai mums palīdzēja noformēt Rūta Sisene, rajona partijas komitejas instruktore, kurai bija kaligrafisks rokraksts, bet darba pienākumos – ideoloģiskās gaisotnes pārraudzība un instruēšana mācību un audzināšanas iestādēs.

Ne tikai ideoloģiskā, bet zināmā mērā rīcībpolitikas plānošana, jo viņa apkopoja dažnedažādu informāciju LPSR CK vajadzībām, kā piemēram., cik rajona bērnudārzos bērni patērē – burkānus, bietes, kāpostus, kāda dzimstība rajonā, kāds ir pieprasījums pēc bērnudārzu vietām un t.t. Tāda bija tā laika plānošanas politika, vai šo dienu skatījumā varbūt arī statistika!

Toreiz likās absurdi, ka pēkšņi tādas ziņas par biešu un burkānu patēriņu jāsniedz partijas komitejai, bet bija arī tāds laiks, kad katrā bērnudārzā bija medmāsa, kas skaitīja bērnu ēdienkartes kalorijas, apstiprināja tās, ņēma ēdiena paraugus, lai ikvienā reizē, kad to pieprasīja sanitārā epidemioloģiskā stacija, varētu tos nodot laboratoriskām analīzēm, rēķināja un kontrolēja bērnu svaru, katru nedēļu bērnudārzā ieradās ārsts, kas uzraudzīja bērnu veselības stāvokli un konsultēja vecākus un t.t.

Ne velti audzinātājas cītīgi dabūja sekot bērnu fiziskās attīstības dinamikas uzskaitē un kontrolei bērnu vecumposmos un veikt atzīmes speciāli izstrādātās darba lapās. Nudien neatceros, ka jebkad kādu atskaiti būtu rakstījusi krievu valodā, lai gan pārbaudes no „augšas” reizēm nāca no pašas Maskavas. Atbraucējām – inspektorēm no tādās Maskavas tulkojām no latviešu valodas uzrakstītā uz krievu, kad viņas inspicēja vienu vai otru bērnudārzu, šķīstīja vienu, vai otru žurnālu, kas obligāti bija jāpilda un jāraksta! Atceros, ka viena ieobraucēja saprata latviski rakstīto, jo aizrādīja Izglītības ministrijas inspektorei un man, ka mēs netulkojam pareizi, jo pierakstīts ne tā! Ne jau visos bērnudārzos strādāja vadītājas ar

augstāko izglītību, tāpat audzinātājas. Audzinātājas lielākoties bija beigušas Rīgas pedagoģisko skolu, kas atradās Kuģu ielā.

Ar šodienas redzējumu, šķiet, tagad bērnudārzos daudz vieglāk strādāt, jo audzinātājām nav rokām jārada izdales materiāli mācību darbam, tie šobrīd nopērkami ik uz soļa, vadītājām nav jānopūlas bērnu mēbeļu, rotaļlietu un aprīkojuma meklējumos, nav jāizliek pēdējie spēki, lai savestu bērnudārzus kārtībā, remontētu, krāsotu, labotu un veiktu simts un vienu darbu, lai nodrošinātu kvalitatīvu audzināšanas darbu, veicinātu bērnu veselības saglabāšanu!

Sauklis: Darbs cieņas un goda lieta, tiešām nozīmēja godu, ko ne vienmēr tā viegli varēja iegūt, to vienkārši vajadzēja nopelnīt!

Jā! Tas bija laiks, kad valstī viss tika plānots un visapkārt valdīja sociālistiskās sacensības gars!

Sociālistiskā sacensība — kalpoja kā morālās un materiālās ietekmēšanas līdzeklis, arī bērnudārza mācību process tika pakļauts zināmai plāna izpildei, bet īpaša uzmanība tika pievērsta bērnu saslimstības samazināšanai!

Varam to arī dēvēt par sabiedrības uzliktiem pienākumiem, vai vienkārši par mūsu ikdienas dzīvi, kas prasīja savu pieeju darbam, kas tika novērtēta gan ar goda rakstiem, krūšu nozīmi” Teicamnieks izglītības darbā”, medaļām un ordeņiem, protams, arī prēmijām!

Un saukļi pārliecinoši: "Mūsu darbs PSKP XXV, tad XXVI, XXVII ... kongresam !

Manuprāt, mēs bijām paši par sevi, bet saukļi par sevi, lai gan ikviena atskaite sākās ar vārdiem: „Pamatojoties uz PSKP CK.....” tālāk teksts sekoja jau par darbu! Vadošajos posteņos pamatā strādāja PSKP biedri, jo tāda bija tā laika politika un prasības!

Monika Janitēna Limbažu 2.pirmsskolas bērnu iestādes vadītāja allaž lepojās kā bezpartejiska un nevienam no vadošajiem darbiniekiem necēlās roka viņu nomainīt, jo viņa strādāja atbildīgi!

Monika Janitēna ieies bērnudārzu darbinieku vēsturē kā viena no labākajām bērnudārza vadītājām, kura par savu un sava kolektīva darbu gandrīz vai katru gadu saņēma ceļojošo sarkano karogu: „Labākā rajona pirmsskolas bērnu iestāde”.

Šo ceļojošo karogu saņēma gan zvejnieku kolhoza Brīvais vilnis kolektīvs ar vadītāju Lidiiju Tomsoni priekšgalā, padomju saimniecības „Ainaži ” vadītāja Aija Šmite un viņas vadītais bērnudārza kolektīvs, padomju saimniecības „Aloja” kolektīvs ar vadītāju Dagniju Bļodnieci, zivju konservu kombināta bērnudārza kolektīvs ar vadītāju Ernu Eversoni, tāpat Limbažu 1. bērnudārza kolektīvs, padomju saimniecības Limbaži bērnudārza kolektīvs.

Reizēm vērtējums, ko saņēma bērnudārzi no pirmsskolas iestāžu rajona pieņemšanas komisijas par sagatavotību kārtējam mācību gadam, atšķīrās pa bērnudārziem tikai par dažiem punktiem, pat mazāk!

No šodienas skatījuma - tā nebija sacensība, tā bija audzinātāju darba mīlestība un attieksme pret bērniem, attieksme pret darbu.

Tas bija uzticības vērtējums atbildīgajam audzinātāju, auklīšu, metodiķu, muzikālo audzinātāju, medmāsu, vadītāju un tehnisko darbinieku darbam!

Tautas izglītības nodaļas pakļautībā pavisam bija 6 bērnudārzi: Limbažu 1. bērnudārzs, ar vadītāju Brīvi Latišu, vēlāk Gaļinu Karpovu, Limbažu 2. bērnudārzs ar leģendāro Moniku Janitēnu, Limbažu3. bērnudārzs ar Elgu Ozoliņu, vēlāk Aiju Brodeli, Alojās ciemata bērnudārzs ar vadītāju Daci Ķēniņu, Salacgrīvas pilsētas bērnudārzs ar vadītāju Māru Ludboržu, Staiceles ciemata bērnudārzs, pārējie - 13 padomju saimniecību un kolhozu bērnudārzi.

Pēdējos gados ekspluatācijā nodeva Lēdurgas, Puikules, Vidrižu, jauno "Brīvā vilņa" bērnudārzu, Lādezera bērnudārzu. Toreiz valsts plānošanas modelis bija tāds, kas paredzēja, nodrošināt visus bērnus ar vietām bērnudārzos, jo padomju saimniecībās un kolhozos strādāja jauni cilvēki, kuriem dzima bērni un, kuri varēja mierīgi strādāt valsts labā, jo bērni bija drošībā. Kā sēnes pēc lietus republikā sāka pieaugt bērnudārzu skaits!

Nepieciešami bija darbinieki – audzinātājas, ko nevarēja nodrošināt Rīga. Ar vadītāja Jāņa Studera atbalstu pie Limbažu 1. vidusskolas izveidojām 12.pedagoģisko klasi, kurā lasījām lekcijas topošajām audzinātājām, bet diplomu pēc 12. pedagoģiskās klases beigšanas, tika pielīdzināti vidējās speciālās izglītības dokumentam pedagoģijā.

Atmiņas par aizgājušajiem laikiem ir īpaši svarīgas, un tā vien gribas tā laika patiesību atklāt visā tā spožumā, bet laiks ir nežēlīgs un daudz ko arī izdzēš no tik rūpīgi pielocītā atmiņu pūra!

Taču darbabiedrus – skolu inspektorus, kas it kā rada pirmsskolas inspektora amatam un kuru darba pienākumi, šķiet, līdzīgi man, atceros ar sirsnību un mīlestību.

Tie ir: Anna Laura, Vilhelms Miķelsons, vēlāk Vilma Ambroza, Lija Miklāva metodiķes Anta Keiša, Ausma Miķelsone un pats galvenais - rajona metodiķis Ēriks Birkmanis

Varu teikt, ka viņi bija brīnišķīgi kolēģi un padomdevēji, bet Ērika Birkmaņa mūža devums izglītībā vēl šodien ir nepārvērtējams, un prasa sevišķu uzmanību un vārdus, jo viņš, kaut jau aizsaulē - ir, bija un būs mūsu Limbažu rajona izglītības darbinieku leģenda!

Toreiz runāja, ka kaut kur rakstāmgalda atvilktnēs, laika putekļos, klājās Ērika Birkmaņa disertācija, kura tā arī neieraudzīja dienas gaismu, jo pie visa” vainīga” esot bijusi Ērika pagātne! Mēloja daudz ko, pat to, ka dienējis vācu armijā un ieņēmis augstu amatu!

Vai tā bijis, vai nē, bet mūs tas netraucēja, Ēriks bija jauks kolēģis un mūsu visu attiecības bija brīnišķīgas!

Viņš pret mums, meitenēm, bija uzmanīgs, vienmēr interesants un vienmēr jokoja! Jau toreiz viņš runāja par skolu vēsturi, daudziem pētījumiem un atziņām pedagoģijā, kas aizrāva gan mani, kolēģus, rajona un republikas pedagogus, pat ministrijas ierēdņus!

Viņu vienkārši visi cienīja, jo bija autoritāte! Atceros, ka par viņa mūža gājumu rakstīju rajona laikrakstam „Padomju zeme”, bet cik grūti bija sameklēt materiālus rakstam, jo Ēriks nebija godkārtīgs!

Diez kāds liktenis pašreiz ir Ērika metodiskā kabineta grāmatām, kuras viņš tik ļoti uzmanīja, bet atceros, ka viena otra, kas atradās mūsu bibliotēkā, šobrīd Nacionālajā bibliotēkā ir pa vienam eksemplāram, vai vispār vairs nav atrodamas! Atceros, ka bibliotēkā bija arī paša Ērika Birkmaņa grāmatiņa – ceļvedis pa mūsu rajonu!

Vilhelmu Miķelsonu iepazinu ne tikai kā skolu inspektoru, bet arī kā savu matemātikas skolotāju, vēlāk arī kā Tautas izglītības nodaļas vadītāju, pirms Jāņa Studera kunga un pateicoties tieši viņam, vēlāk kļuva skolotāja.

Diemžēl Vilhelms Miķelsons pāragri aizgāja aizsaulē. Manī vēl šodien atmiņās kvēlo parkā uz sola aizdegtā svecīte, vietā, kur aprāvās Vilhelma Miķelsona mūža gājumsviņš bija ceļā uz teātra mēģinājumu..

Pavadīja viņu viss nodaļas kolektīvs. Kapos tika dziedāta viņa mīļākā dziesma ar Tīrzmālietes vārdiem:

” Es dziedāšu par tevi, tēvu zeme” Stāstīja, ka, lai šo dziesmu dziedātu, bijis nepieciešams saskaņojums ar augstākstāvošām instancēm...

Par skolu inspektori kopš 1971. gada, pat līdz 1992. gadam tautas izglītības nodaļā strādāja Anna Laura, Anna bija arī mūsu partijas organizācijas sekretāre. Anna Laura, vai biedre Laura pēc rakstura bija konservatīva un tieša. Daudzi no viņas baidījās. Stāstīja, ka strādājot vēl skolā, klasē viņai aiz muguras nokritusi lampa, bet viņa tajā brīdī neesot pat pakustējusies! Bet tā tikai stāstīja!

Tieši ”dzelzs lēdijas” stils viņai arī piestāvēja, bet ne visiem viņa atklāja dvēselisko un dievišķo, kas viņā mīta! Arī savu pārliecību!

Anna dzīvoja Ozolainē un darbā ieradās ar pilsētas autobusu, bet vēlāk, kad autobuss vairs nekursēja, garo ceļu mēroja kājām. Annas sapnis bija dzīvoklītis Limbažos, kuru tā viņa

arī nedabūja. Vienmēr pieminēja savu kaķīti, kuru mīlēja kā bērnu, kas daudzus kaitināja un smīdināja. Darbā vienmēr bija jau ap septiņiem no rīta, kaut darbs sākās deviņos.

Atceros, ka skolu direktori, tāpat bērnudārzu vadītāji brauca uz nodaļu, kārtoja savas lietas, staigāja pa kabinetiem pēc parakstiem, bet visilgāk uzturējās inspektoru kabinetos, kur diskutēja par izglītības darba nozīmīgumu.

Katram inspektoram pārraudzībā bija savs skolu tīkls, kas tika apbraukāts, veiktas pārbaudes un stādīti akti. Bieži vien Anna, tāpat kā Ēriks, piedalījās gan rajonu, gan republikas izglītības darbinieku konferencēs, daloties darba pieredzē, lasot lekcijas.

Šobrīd, Anna aizslēgusi savas atmiņu lādes, bet domāju, ja tās atvērtu, izbirtu daudzas teorētiskās, praktiskās un pedagoģiskās darba atziņas, kas daudziem vadošajiem skolu speciālistiem noderētu arī šobrīd, kaut laiki mainījušies! Izbirtu atmiņas, patīkamas un ne īpaši patīkamas, kā visiem no mums!

Jau tagad, kad centos uzvedināt Annu, lai tomēr, uzraksta par darba gaitām izglītības nodaļā, jo viņa taču piedzīvojusi daudzus izglītības nodaļas vadītājus un nodaļas vēsturiskos laikus, viņas uzskati arī šobrīd, kā toreiz – neskatīties pagātnē, vien nākotnē, bet aizgājušo laiku vērtē kā pilnvērtīgi nodzīvotu.

Ja varētu laika ratu griezt atpakaļ, labprāt atkal kopā strādātu ar Annu Lauru!

Otra skolu inspektore Vilma Ambroza bija inspektore ar savu raksturu. Skolas viņu pieņēma kā savējo, bet vai ”savējie” varēja nodrošināt darba kvalitāti, nevaru spriest, bet reizēm starp inspektoriem notika vārdu pārmaiņa, kurā apkārtējie neiesaistījās un klusēja.

Vārdu pārmaiņa bija saistīta ar skolu darbu, viena vai otra skolu direktora izpratni par vadības un izglītības līkločiem.

Vilmai bija savi uzskati, Annai savi, kopā tā patiesība, kas strīdos dzimst!

Vilma vienmēr darbā ieradās aizsēdusies, jo daudziem bija priekšstats, ka viņa mājās daudz strādā un strādāja arī, jo vīrs aizrāvās ar „bišu saimēm”. Cik atceros, Vilmas vīrs bija rajona prokurors, kas pēdējos gados savu saņēma par toreiz veikto „uzņēmējdarbību”.

Blakus vadītāja kabinetam bija kadru daļa, kabinets, kurā darba vieta bija ierādīta arī rajona izglītības darbinieku arodbiedrības priekšsēdētājam Veltai Vītolīnai.

Atceros vēl Veltas vadīšanu pensijā un manis ilgi meklētos vārdus dzejoļu krājumiņos, jo tolaik runas izskaistināja ar kādu dzejoļa fragmentu, vai dzejoli, ko nolasīja pie godināšanas. Atrastie vārdi Veltiņas godināšanas runai sākās ar dzejas rindām, autoru neatceros, kas manā atmiņā dzirkstī vēl šodien –...” atmiņas, tās ir atgriešanās, kur kādreiz bijuši esam.. ”atmiņas dvēseles līdzsvaram vajag”...

Veltiņa raudāja, jo darbs bija viņas dzīve un dzīve bija viņas darbs! Citas dzīves viņai nebija, ja neskaita viņas aizraušanos ar tautisko segu aušanu „Dzilnā”. Atmiņas dvēseles līdzsvaram!

Arī Veltiņai par laiku izglītības nodaļā droši vien ir savs atmiņu kamolītis, ko domāju, ka viņa ar prieku ieaudusi savos tautiskajos, rakstainajos plecu lakatos!

Vēlāk rajona izglītības darbinieku arodbiedrības priekšsēdētājas titulu vēlēšanu rezultātā ieguva Edīte Kaimiņa, kas centās ieviest ” jaunus laikus rajonā”... Edīte bija enerģiska, draudzīga un sastrādātām rokām, jo mājās uzturēja nelielu saimniecību! Manuprāt, viņai bija govs un pat cūka!

Blakus vadītāja kabinetam bija galvenās grāmatvedes kabinets ar galveno grāmatvedi Valiju Ozolu un palīdzi Mirdzu Dzenīti.

Valija bija apzinīga grāmatvede ar skaistu sirmumu matos, vienmēr nosvērta un korekta. Cik atceros, stingri uzmanīja, lai nodaļa ievērotu un iekļautos budžetā, tāpat, skatījās, lai gada beigās bilancē nebūtu atlikums, jo tie bija draudi nākošajam budžetam ! Naudu vājā nekaisīja un bez Valijas akcepta nekas nenotika! Reizēm audzināja pat vadītāju!

Viņas kabinetā uz palodzes auga daudz un lieli istabas augi, kas liecināja, ka minētās kolēģes, tur strādā jau sen. Stāstīja, ka gandrīz vai darbu zaudējusi, jo meita baznīcā laulājusies, bet no prēmijām, šķiet, viņai par šo „pārkāpumu” kādu laiku nācās atteikties! Tādas nu ir atmiņas, iespējams, ka bijis arī citādāk, bet atceros šo gadījumu tieši tā! Mirdziņa vienmēr bija ieturēta, gaumīgi gērbusies, kas, tāpat kā Valija, bija pedantiska un apzinīgi izpildīja savus darba pienākumus. Mirdziņu pazinu no skolas laikiem, jo viņa pa gaiteni staigāja ar mācību grāmatu rokās.

Kad Valija devās pensijā, vietā nāca Aija Niedra. Jaunais speciālists. Cik Aijai bija viegli, vai grūti strādāt, nezinu, jo inspektoru grāmatvedība bija izpildkomitejā un mūsu grāmatvede Aina Grase.

Tā bija iegājies, ka pensijā vadot, kolektīvs dāvāja jaunizceptajiem pensionāriem segas, servīzes! Tolaik vilnas segu, vai kārtīgu servīzi nopirkt veikalā bija grūti! Tās bija īpašas dāvanas un kolektīvā katrs metām pa 1 rublim, vai 3!

Veikalos, izsakot vajadzību pēc dāvanas, pārdevējas bija atsaucīgas un kāroto mantu varēja iegūt zem letes. Vai Valija pie segas, vai servīzes tika, neatceros, bet to, ka Māra Bērziņa parasti rakstīja apsveikumu kartiņas, atceros, un mēs visi uz tām parakstījāmies. Atmiņai!

Nākamajā kabinetā nodaļas budžetu ekonomiski centās plānot ekonomiste Māra Ābola un Dzintra Ādamsone. Rēķināšana līdz kapeikai Mārai padevās un īpašu” materiālo badu”

nodaļā neizjuta, bet arī turīgi nedzīvojām. Māra strādāja nodaļā ilggadēji, un , šķiet, jutās pārliecinoši!

Protams, ka vadītājs brauca vecā zilās krāsas mašīnītē, ko sauca par Moskviču, kas bieži pievīla, kabinetus greznoja ilggadējas mēbeles, kuru pārvietošana bija neatgriezeniska, taču pa reizei pienāca arī kārta saņemt ko jaunu, un to arī saņēmām, bet papīrs un rakstāmais mums nekad netrūka!

Kā sauca Aldoņa Grīnberga un Anitas Reklaites darba kabinetu un ieņemamos amatus, piemirsies, iespējams: materiālās nodrošināšanas kabinets, vai vienkārši noliktavas pārziņi un, tur, tad, tie papīri, vāki un rakstāmie bija dabūjami, bet, protams, cauri kabinetam gāja apgādājamo skolu saraksti ar nepieciešamo materiālo bāzi, bet varbūt bija arī savādāk! Aldonis reizēm” iepeldēja” kabinetos, veicot inventarizāciju, sekojot, vai pēkšņi nav pazudis kāds galds, krēsls, vai aizskars logiem!

Nodaļā strādāja arī Velta Zvīgule, Veltiņa, kā mēs viņu saucām, tāpat, Dzidra Krūmiņa, Zaiga Krastiņa, kuru kabinets bija aizņemts ar lielu skaitļošanas mašīnu, tā saucamais to dienu dators, ar kuru veica uzskaiti, aprēķinus.

Dzidras Krūmiņas mati, šķiet, sirni bija no jaunības! Tik skaisti tie bija! Dzidriņa bija draudzīga, darbā brauca no Umurgas un vienmēr laikus ! Nodaļas kasierīte bija Valentīna Strazdiņa. Valentīna bija draudzīga kolēģe.

Nodaļas bibliotēka bija īpaša ar to, ka tajā atradās grāmatas, kuras lasīja ne tikai mūsu nodaļas darbinieki, bet šo bibliotēku apmeklēja arī pārējie rajona pedagogi.

Šeit notika arī mūsu iknedēļas sapulces. Bibliotēkā strādāja Ausma Zariņa, kas vienubrīd ieņēma nepilngadīgo lietu komisijas sekretāres amatu pie Ulda Siseņa rajona izpildkomitejā, vēlāk kā metodiķe nodaļā. Viņa ļoti augstu vērtēja ģimeni kā vērtību, sarunās bieži vien pieminēja vienīgo dēlu, par kuru ļoti pārdzīvoja. Tāda viņa bija pedantiska un akurāta, ļoti izpildīga!

Administratīvajā ēkā atradās vēl viena bibliotēka, pirms aktu zāles, bet šī bija mūsējā!

Protams, notika arī kadru maiņa, tāpat nodaļas štatus paplašināja ar jauniem darbiniekiem – Māru Runci kā rezerves skolotāju, Olgu Peipiņu – krievu valodas metodiķi un daudziem citiem, kuru uzvārdi un vārdi pabalējuši no atmiņas, bet viennozīmīgi, nebija tādu darbinieku, kas pavirši veiktu savu darbu, vai Tautas izglītības nodaļā būtu nonākuši nejauši.

Paviršie ilgi neizturēja, jo vadītājs bija prasīgs vadītājs, un demokrātisks, kas izpaudās viņa runas manierē, prasmē uzklaut padotos un mākā sagatavot, pieņemt un īstenot lēmumus!

Ar to mazumiņu, ko rajons iedalīja izglītības darba organizēšanai un vadībai, izdzīvot bija grūti, taču Limbažu rajons vienmēr veiksmīgi piedalījās Skolēnu dziesmu un deju

svētkos un dažādās rajona un republikas sporta aktivitātēs! Tika remontētas skolas, bērnudārzi, iepirkta mācību un materiālā bāze! Tapa jaunā Liepupes vidusskola.

Tas bija mūsu vadītāja Jāņa Studera nopelns, kas mūs visus saturēja ar savu īpašo darba mīlestību un darbošanos rajona izglītības labā!

Protams, tikām novērtēti ar naudas prēmijām, ko saņēmām svētkos, vai gada beigās! Tas bija patīkami, ka kabatā čaukstēja prēmijas nauda 40, 60, vai 80 rubļi!

Algu inspektori saņēma, kā jau rakstīju, otrajā stāvā – izpildkomitejas grāmatvedībā, ko izmaksāja Ņina, bet aprēķināja Aina Grase, vai Grasīte.

Algu, vai prēmijas saraksti bija atklāti un mēs zinājām, cik, kurš saņem, jo saraksts bija viens!

Trešais gan bija smalkais stāvs – rajona partijas komiteja, kur aiz stiklotām durvīm sēdēja sekretāre Ligita. Viņa atbildēja uz telefonu zvaniem, pildīja pienākumus, lai nodrošinātu gan pirmā sekretāra, gan otrā sekretāra darbību.

Atmiņās pabalējis, kurš, kādos gados strādājis, taču Limbažu rajona partijas komitejas 1. sekretāru Imantu Mucenieku atceros kā prasīgu, bet labu cilvēku, kuram interesēja izglītības nodaļas centieni un viņš no sirds mūs atbalstīja.

Mūsējais stāvs bija ceturtais. Ceturtajā stāvā blakus pirmsskolas un bērnu tiesību aizsardzības kabinetam atradās profesionālās izglītības kabinets ar darbiniekiem – Birutu Saknīti un Māru Bērziņu, vēlāk jau pieminēto Edīti Kaimiņu.

Birutiņa bija metodiķe, bet brīvajā laikā, tāpat kā Velta Vītoliņa, aizrāvās ar aušanu. Skaisti plecu lakati, kas bija viņas darināti, rotāja rajona rokdarbnieču izstādes. Vēlāk viņas vietā sāka strādāt Inta Mūrniece, kas skaisti mums dziedāja: Es zinu, ka kādreiz dārziņš man būs!

Jā! Un Daina Bārda, arī mana bijusī kolēģīte! Arī viņa pēc darba nodarbojās ar aušanu, tāpat kā Ingrīda! Rakstu, un domāju, cik daudz jauku cilvēku sastapts, cik daudz jauku kolēģu piedzīvots!

Arī ar administratīvās ēkas bufeti saistās savas atmiņas, jo, lūk, tur varēja nopirkt šādus tādus salātiņus, kafiju, kūciņas, arī alkoholu. Reiz, kad notika komjaunatnes komitejas rīkotais plēnums, toreiz vēl rajona komjaunatnes komitejas pirmais sekretārs bija Dzintars Bušs, viņš cienāja” Rīgas kungus” ar kafijai pielietu balzāma devu.

Arī es stāvēju rindā pēc kafijas, uzreiz pēc viņa, protams, bez piedevas! Nesapratu, kāpēc dzerot kafiju, sāku reibt, vēlāk aptvēru, ka kāds kungs palicis bez tās ”piedevas”, jo Bušs bija paķēris manu kafijas krūzīti! Vēlāk gan sekretāri pamainījās, Buša vietā nāca Viktors Tračums, tad Jānis Priedītis, arī pie viņiem bieži ciemojās no republikas viesi, kas tāpat dzēra kafiju ar „piedevām”.

Nodaļā vienu brīdi bija komjaunatnes sekretāre, bet komjauniešu organizācijas biedri bija no nodaļas un pilsētas bērnudārziem. Mūsu komjauniešu triecienceltne bija komjauniešu kafejnīcas izbūve, kurā arī mēs piedalījāmies. Domātā vieta atradās tagadējā Limbažu muzeja pagrabtelpās. Tika izsludināts konkurss par kafejnīcas nosaukumu, laikam vārds SOLO vinnēja, tagad gan kafejnīca pārdēvēta par Pils kafejnīcu.

Atceros to briesmīgo pagrabu, kur ar laužņiem dabūjām cirst biezus mūrus, lai kafejnīca taptu tāda, kāda tā ir šodien! Viena apgaismes lampa un daudz žurku, kuras nebaidījās no mūsu klātbūtnes, bet stundas triecienceltņē godīgi atstrādājām!

Atmiņas neesot nekas cits kā pagājušās dzīves atspīdums mūsu sirdīs, kas reizēm iemirdzas kā krītošas zvaigznes, pirms zeme tās skauj, tā arī man!

Vēl tagad, ejot garām administratīvajai ēkai, acis veras augšup uz ceturto stāvu, kur atradās mūsu darba paradīzes telpas!

Mūsu 406 ! Strādāju kopā ar Ingrīdu Zaķi- bērnu tiesību aizsardzības inspektori un pirmsskolas iestāžu metodiķi Alevtinu Nikiforovu

Kabinetā bija trīs rakstāmgaldi, dokumentu skapis un seifs, veca vācu rakstāmmašīna. Viena uz trim! Seifā glabājās bērnudārzu rindu žurnāls, kurā tika reģistrēti to vecāku iesniegumi, kuri kāroja savus bērnus ievietot bērnudārzos.

Kabinetā bija radio translācija, vai radiotočka, kā to tautā sauca. Atceros, ka to vajadzēja vakaros izslēgt, lai netraucētu nakts dežurantam – sargam dzirdēt trokšņus ēkā.

Sargi bija sievietes. Vai telpās un gaitenīs bija kādas noklausīšanās sistēmas, nezinu, bet mani joprojām nedod mieru tas, kā trešais stāvs varēja uzzināt par Ingrīdas sajūsmināto lēkāšanu gaitenī, kad nomira PSKP CK ģenerālsekretārs Leonīds Brežņevs 1982.gada 10.novembri, ko uzzinājām no tās pašas radiotočkas.

Gaitenī toreiz neviena nebija, kad Ingrīda, atraujot kabineta durvis, lēkāja no prieka. Toreiz Ingrīda dabūja pa spalvām, bet laikam tas bija tik maigi, ka viņa šo gadījumu vairs neatceras.

Brežņeva bēres mums visiem atļāva skatīties mājās, varbūt tāpēc, lai apietu ovācijas, kas varētu izskanēt un kādam nepatikt.

Ceturtais stāvs ar savu gaisotni tomēr bija īpašs! Ceturtajā stāvā, bez izglītības nodaļas divām telpām, telpas aizņēma tā pati rajona komjaunatnes komiteja, tāpat kultūras nodaļa, rajona izpildkomitejas dažī kabineti. Satikām savā starpā ļoti labi, šad un tad, pat jubilejas kopā pasvinējām, jo viens otru pazinām un bija gadījumi, kad arī viens otru piesedzām, ja kāds apmeklētājs klauvējās slēgtajās durvīs!

Ingrīdai Zaķei bija īpaši nozīmīgi darba pienākumi, kas paredzēja organizēt to bērnu un pusaudžu noskaidrošanu, kuri palikuši bez vecāku gādības, sagatavot slēdzienus aizbildņu

iecelšanai, kārtot adopcijas jautājumus, un daudzus citus pienākumus, kas saistīti ar bērnu tiesību aizsardzību.

Tobrīd vēl nebija smalku konvenciju, kas noteica vecāku pienākumus un atbildību bērnu aizgādībā, taču darbs nebūt netika sliktāk veikts, kā tas pašreiz tiek organizēts valstī, kaut gan šajā jomā šobrīd darbojas daudz vairāk institūciju un atbildīgo darbinieku – sākot ar Bāriņtiesām un Bērnu tiesību aizsardzības inspekciju, sociāliem pedagogiem un dažādiem speciālistiem.

Toreiz grūti audzināmo pusaudžu un bezatbildīgo vecāku audzināšanas sistēma bija rajona Izpildkomitejas priekšsēdētāja Ulda Siseņa atstrādāta, proti, Siseņa kungs (biedrs Sisenis) izveidoja īpašu kartiņu sistēmu: kartiņa ar dzeltenas joslas šķērsvītrojumu - kalpoja kā aizrādījums, ar sarkanu - kā brīdinājums, bet melnā - kā lēmuma, vai audzināšanas sistēmas gala rezultāts, kad komisija nolēma vērsties tiesā, lai pārtrauktu vecāku aizgādību pār bērnu, atņemtu vecākiem tiesības turpināt bērna audzināšanu, vai kādu pusaudzi nosūtītu uz speciālo audzināšanas iestādi.

Vienam otram bezatbildīgam vecākam, vai pusaudzim pietika ar to, ka pa pastu tika saņemta dzeltenā kartīte ar aizrādījumu, vai brīdinājumu, bet, ja nelīdzēja šī audzināšanas metode, tad tika piesūtīta melnās joslas kartīte, kas uzaicināja uz komisijas sēdi likuma pārkāpējus, kurā tad arī pieņēma lēmumu par tālāko rīcību ar pusaudzi, vai vecākiem.

Bieži vien arī kopā braucām apsekot tā saucamās „nelabvēlīgās ģimenes”, jo bija nepieciešams triju cilvēku parakstīts apsekošanas akts.

Sestdienas talkās mazgājām logus kabinetā un ievedām kārtību. Gadījumi no dzīves tik krāsaini, ka nezini, kuru izgaismot, kuru atstāt aizmirstībai. Tā reiz apsekojot kādu ģimeni, kas prasīja no bērnuma atpakaļ savus piecus bērnus, un, pārbaudot kā vecāki pēc „labošanas” nodrošinājuši bērniem sadzīves apstākļus, pavērās interesants skats: piecas gultas bez palagiem, viena ar! Ingrīda jautā, kas guļ gultā ar palagu, māmiņa atbild: pie manis atnāca vīrietis ar savu palagu! Bērnus tomēr viņai atdeva, bet „vīrietis” kļuva par labu audzītēvu bērniem! Jau pēc laika, kad braucām ģimeni apsekot, katrai gultai bija jau vairāki palagi!

Reiz aizvietojo Ingrīdu viņas atvaļinājuma laikā, arī es piedzīvoju sekojošo: atnākot mājās pēc darba, pie dzīvokļa durvīm piesprausts plakāts ar uzzīmētām rozēm un neveikli uzrakstītu „paldies par noticēšanu”! Šo plakātu kāda zināma ” nelabvēlīga māmiņa” pateicībā piespraudusi durvīm, jo kāds vārds iekritis sirdī, liekot laboties! Un kā nu nē, ja bija sīki jāatskaitās, vai nauda nav nodzerta un kā tērēta!

Bet mana mīļā Alevtina Nikiforova TIN strādāja kā rajona pirmsskolas iestāžu metodiķe. Viņa mums bija ar īpašu pieeju darbam un gāja soli pa priekšu laikam, daudz

lasīja par pirmsskolas audzināšanas darbu un visjaunāko mācību darbā, centās lasīto, vai redzēto iedzīvināt bērnudārzu ikdienā, apsteidzot laiku! Viņa visiem bērnudārza darbiniekiem bija labs padomdevējs !

Šodien daudzkārt jādzird, ka tā laika bērnu audzināšanas programma ierobežoja bērnu radošo attīstību, taču Aļas, pieeja darbam, daudzkārt pārsniedz šodienas radošumu, kas toreiz tika veidots caur priekšmetisko, praktisko, izziņas un to mijattiecību bērnu attīstībā, caur latvisko!

Lai panāktu vēlamo, regulāri veicām bērnudārzu apsekošanu un inspicēšanu, izmantojot arī Ingrīdas labo sirdi un žigulīti, bet biežāk braucām ar autobusiem, vai vienkārši ar „gadījuma” mašīnām, reizēm transporta līdzekli aizlienējām no izpildkomitejas, vai rajona partijas komitejas vadošajām personām. Tad, pa rajonu braucām kā lepnākie kungi un mūs vadāja Gunārs Gailītis – ilggadējais partijas komitejas šoferītis.

Sava prasīguma un it kā barguma dēļ, daudziem nesimpatizēja rajona partijas komitejas pirmais sekretārs Imants Mucenieks, bet man viņš patika, jo viņu interesēja psiholoģija, jau rakstīju, ka biju beigusi psiholoģijas pedagoģijas fakultāti un viņam patika sarunas par šīs zinātnes teorijām. Kaut Imants Mucenieks jau aizsaulē, vēl tagad cieņā noliecu galvu viņa piemiņas priekšā, viņa cilvēcības un lielās atsaucības dēļ, jo nenokārtojamus jautājumus ar viņa palīdzību viegli varēja nokārtot, pat privātus!

Jā!, bet bija arī gadījumi, kad ceļu mērojam kājam, pat zirga ratos! Reiz vairākas stundas stāvējam uz ceļa, jau pārsaluši, visas mašīnas brauc un brauc mums garām, un Aļa caur jokiem saka: Jānokrāso lūpas, varbūt kāds pieturēs! Pēc brīža, tiešām mašīna apstājas, mēs smejam visu ceļu, bet šoferis neziņā, kas ar mums noticis!?

Tāpat, reiz no Salacgrīvas bērnudārza braucām ar sanitārās epidemioloģiskās stacijas mašīnu, sēžot mašīnas kulbā, kur atradās nēgu kubliņi, šķiet, kukulis. Pa ceļam nēgi tik garšīgi smaržoja, ka ar Aļu vienu kārtiņu notiesājām!

Domāju, ka tādu atzīšanos mums tagad piedos Zigrīda Kiršteine, pats SES vadītājs Fridkins, ar kuriem mēs sadarbojamies! Zigrīda Kiršteine, Mārīte Ludiņa, Uldis Sisenis, Vija Virse, Alevtina Ņikiforova, kāds no rajona būvniekiem, tādas bija mūsu bērnudārzu pieņemšanas komisijas, kas apbraukāja bērnudārzus!

Pirmsskolas iestāžu inspektors uzturēja arī bērnudārzu rindu pilsētā, jau rakstīju par to žurnālu, kuru glabāju seifā. Tas bija grūtākais darbs, jo katru gadu Limbažu pilsētas bērnudārzos varēja uzņemt ap simts bērniem, taču vajadzība pēc bērnudārzu vietām bija krietni lielāka. Pirmdienās bija apmeklētāju pieņemšanas dienas, kad strādājām līdz septiņiem.

Pastāvēja apmeklētāju reģistrācijas kartītes. Pirmdienās garas rindas sēdēja gan pie rajona izpildkomitejas priekšsēdētāja, vai vietnieka durvīm, tāpat pie rajona partijas sekretāra, vietnieka, vai arī pie TIN vadītāja durvīm.

Visos gadījumos atbildīgo darbinieku ieraksti kartīnās bija par labu apmeklētājiem, tādēļ arī komisijas sēdes, kur lēma par katra bērna uzņemšanu bērnudārzā, reizēm ievilkās vakara vēlumā.

Neskatoties uz to, Limbažos joprojām ir tikai trīs bērnudārzi. Varbūt tagad bērnu mazāk, vai rajonā realizēta politika: katrai māmiņai bērnu jāaudzina mājās! Vismaz atceros laikus, kad sāka slēgt bērnudārzus !

Nodaļā centāmies viens otru sveikt ar kādu ziedu pušķīti un dāvaniņu, vai vienkārši savāktu naudiņu jubilāram, ko vēlāk aploksnē pasniedza kopā ar sirsnīgu novēlējumu. Tad vienā vai otrā kabinetā smaržoja kafija un reizēm arī pēc kaut kā reibinoša, taču tam visam bija savs mērs! Tuvāka draudzība pastāvēja starp viena vai otra kabineta kolēģiem.

Inspektori algu saņēma otrajā stāvā , rajona izpildkomitejas grāmatvedībā. Tagad, pēc rietumu modes, par algām kolektīvos nerunā, kā tāds valsts noslēpums, bet mēs bijām vienā sarakstā.

Izglītības nodaļā notika iknedēļas „piecminūtes”, kurās tad arī atskaitījāmies par darbu un paveikto, bet īpašas bija partijas biedru sapulces, kurās tika locīti partijas biedru vārdi, vienam otram partijas biedram tika piemeklēts arī astotais lietvārda locījums-septiņu vietā! Tāds izaudzina un atvieglots viņš aiz sevis vēra durvis, kad sapulces bija beigušās! Sapulču īpašo gaisotni uzturēja mūsu nodaļas izglītības darbinieku partijas sekretāre Anna Laura.

Tika kaldināti plāni izglītībā, bērnudārziem tas nozīmēja prasību par labi sagatavotiem audzinātāju kadriem ar augstāko izglītību, darba plānošanā, direktīvo norādījumu ievērošanā, un tā bez sava gala! Atceros 1985.gada augusta apspriedi, kad tika apspriests jautājums par darba plānošanas pilnveidi skolās un pirmsskolas bērnu iestādēs. Tas bija interesanti!

Bez tiešajiem darba pienākumiem, nodaļas kolektīvs piedalījās ražas novākšanas pasākumos, īpaši rudenos, kad vajadzēja novākt kartupeļus, bietes kolhozā Komunārs, vai, kāpostus Leons Paegle. Bija viens otrs, kas gāja pie daktera, lai saņemtu zīmi, kas viņu atbrīvo no lielās talkošanas, jo tie vienmēr bija smagi izbraucieni. Novācot ražu, bija jāievēro zināms temps, īpaši, kad traktors kā tanks tevi dzenāja kartupeļu vagās, vakaros, sāpēja mugura un rokas, bet otrajā dienā stīvi vilkāmies uz darbu, taču kopējās teātra izrādes, kuras tika organizētas no nodaļas, vai izpildkomitejas, vai partijas komitejas, radīja enerģiju un emocionālo lādiņu strādāt un strādāt!

Kā jau kārtīgi darbinieki un pilsoņi, katros valsts svētkos piedalījāmies organizētajos svinīgajos gājienos, apliecinot līdzdalību politiskajos procesos, kas norisinājās valstī un

rajonā. „No augšas” šie karogotie gājieni tika akcentēti kā obligāts pasākums! Ja gadījumā šie pasākumi tika ignorēti, tad arī kāda prēmija aizgāja secen maciņam! Un kurš gan gribēja materiāli ciest!

Šī kopā sanākšana bija interesanta un ar savu gaisotni radīja kolektīva un kopības izjūtas, īpaši, kad kolektīvs pēc gājiena, kabinetos arī centās „sildīties.”

Tāda pasildīšanās bija gandrīz visos stāvos, arī bargajā „trešajā”, kur atradās partijas komitejas atbildīgās personas!

Varbūt, tagad, kad gadi darījuši savu un brīžiem nostalģiski, raugoties atpakaļ uz daudzām pagātnes lietām, tās saredzam citā griezumā, un izvērtējot bijušo, šķiet, tagad gan daudzo būtu darījuši savādāk, visi zinām, ka neko nevaram mainīt, jo tā ir pagātne un pagātnei izmainīt nevar!

Neskatoties uz to, ka politiskā ideoloģija uzspieda savu kārtību, mēs strādājām, svinējām svētkus, godinājām labākos darba darītājus, audzinājām savus un citu bērnus, iepazīnām, kas ir deficīts, blats.. Dzīve ritēja bez būtiskām pārmaiņām, stāvējām garu garajās rindās pēc grāmatām, desām un dažnedažādām sadzīves lietām un labumiem, stāvējām rindās pēc mašīnām, dzīvokļiem, priecājāmies un cietām, pārdzīvojām un piedzīvojām, jo tāds bija mūsu laiks!

Neatceros, ka vadītājs mums kādreiz būtu pārmetis par rindām, kuras tika izstāvētas darba laikā, gan pēc grāmatām, gan pēc gaļas, arī tā bija sapratne, jo gandrīz visiem no mums bija ģimenes! Mums bija nenormēts darba laiks, tu varēji stāvēt rindā, bet darbs bija jāpadara, jo savādāk nevarēja!

Kad valstī veikalu plaukti arvien tukšāki un tukšāki palika, tāpat kā daudzās darbavietās, arī administratīvās ēkas bufeti nodrošināja ar gaļas un delikatesu produkciju, kas domāta darbiniekiem, un piektdienās bieži vien saņēmām tāsniecīgo tiesu.

Pirmie pēc desām un labumiem uz bufeti devās partijas komitejas darbinieki, otrie izpildkomitejas darbinieki, tad finanšu nodaļa, bet mēs no izglītības nodaļas - pēdējā kārtā!

Ingrīdai Zaķei vēl joprojām esmu parādā tieši trīs centimetrus no divdesmit centimetru liela desas gabala, ko viņa, smiedamās ar centimetru man atmērīja un atgriezta uz atdošanu! Vēlākā laikā vairs neiznāca „specdesu” nopirkt bufetē, lai atdotu, vai arī šāda iespēja tika pārtraukta, neatceros! Bet parādu atceros, lai gan Ingrīda to piemirsusi!

Arī atmiņas pabalē, tādēļ, nevaru vairs pateikt kāda bija Edītes Kaimiņas iecere ieviest ko jaunu izglītības darbinieku aktivitātēs, bet nodaļā izveidojās kaut kādas divas frontes, arī neitrālie!

Sākoties Trešajai atmodai 1988.gadā daudzos atmodās arī Latvijas vēsturē noklusētie fakti.

1990.gadā daudzi tautas izglītības nodaļas partijas biedri paziņoja, ka izstājas no PSKP un nolika savas biedra kartes.

Strauji mainījās politiskā situācija, mūsos veidojās izpratne par demokrātiju, notika uzskatu šķelšanās, mainījās darbinieki, veidojās demokrātiskā kustība - Latvijā Tautas fronte, arī Limbažos! Nodaļas vadītājs Jānis Studers devās pelnītā atpūtā, atstājot savā vietā Tamāru Jansoni, dažiem ērtu cilvēku! Tamāra bija no tiem cilvēkiem, kas spēja imitēt jebkuru darbu, tāpēc ilgi amata krēslu neaizņēma! Pēc amata atstāšanas viņa strādāja administratīvās ēkas bufetē par bufetnieci!

Tik rūpīgi veidotā bērnudārzu darba pieredze nebija vajadzīga pat nodošanai arhīvam. Tamāra lika visu no kabineta izvākt un vienkārši izmest! Bija 1991. gads!

Atmodas un Neatkarības atgūšanas augstās ētikas un godīgo ideālu laiks bija sācies, tas bija arī nežēlīgs laiks! Visā administratīvajā ēkā notika dažādas pārmaiņa un nebija neviena, kas iestātos par pirmsskolas darba pieredzes saglabāšanu un nosargāšanu.

Toreiz Uldi Siseni, pie kā varēja rast atbalstu, un , kas spētu apturēt bērnudārzu slēgšanas vilni, neievēlēja par deputātu un viņam ilggadējam izpildkomitejas priekšsēdētāja vietniekam, visprogresīvākajam un latviskākajam no amata vīriem, vajadzēja atstāt darbu! Negribu tagad atcerēties, kā tas notika, bet neievēlēšana notika nežēlīgi! Ne man tiesāt, bet, lai tas paliek uz to cilvēku sirdsapziņas, kas joprojām „grozās” „baltajā mājā” un to visu tolaik organizēja! Varbūt arī tāpēc Ulda Siseņa sirds neizturēja..

Dziesmotās revolūcijas laiks, vēsturiskais barikāžu laiks , Tautas frontes laiks - arī mūsu laiks, kad ikviens nodaļas darbinieks iesaistījās kādā no aktivitātēm, arī partijas biedru karšu nolikšanas laiks, tāds toreiz bija laiks!

Aizgājušie gadi atmiņās izziedējuši, un pats laikmets licis pārvilkt svītru gadiem, kas šobrīd, rakstot darbavietās savu CV- nevienam vairs neinteresē. Tā ir mūsu vēsture, kas mūsos pašos, arī tajās atmiņās ko spējam atņemt aizmirstībai un saglabāt mūžībai!





Alevtina Nikiforova

**„Teicamniece tautas izglītības darbā”
Bērnu dārzu inspektore, metodiķe**

Tā ir laime- būt vajadzīgām

Ir tādi cilvēki, kuriem mēs spētu uzticēties jebkurā brīdī, uzticēties viņu darba prasmei, zināšanām, sirds gudrībai un dzīves pieredzei, viņu godīgumam un spējai iziet cauri baltām un nebaltām dienām, saglabājot gaišumu sirdī.

Mums, „pirmsskolniekiem”, tāda ir Limbažu pilsētas 2. pirmsskolas bērnu iestādes metodiķe Alevtina Nikiforova. Kolēģes viņu sauc vienkārši par Aļu. Gandrīz trīsdesmit trīs gadi aizvadīti gan audzinātājas, gan inspektores, gan rajona metodiķes amatā. Dažādi bijuši šie amata apzīmējumi, taču būtība ir palikusi viena- organizēt bērnudārza audzināšanas un mācību procesu. Tā ir prasme strādāt ar bērniem, dzīvojot līdzī visam jaunajam, pašai nemitīgi to meklējot, un, ja vien tas vajadzīgs, liekot klāt savu radošo izdomu. Šī viņas amata kompetence nākusi ar neatlaidību, meklēšanu, pētīšanu, ar lasīšanu ... un arī ar tām negulētajām naktīm, kurās tiek „izdzīvots” darbs. Un bieži rītos, atverot kabineta durvis, atskan: „ Meitenes, ziniet, ko es naktī izdomāju!” Un izdomāti ir interesanti metodisko apvienību sanāksmju temati, izdomāti ir scenāriji jauno audzinātāju konkursiem, dažādi darba pieredzes ekskursiju maršruti. Nereti smejamies: „ Pa kuru laiku Jūs guļat, Aļā?” Bet viņa tikai smaida.

Un šie dzirkstīgie Aļas jaunrades akcenti, pateicoties, protams, arī vadītāju un audzinātāju čaklajām rokām! Tie īstenojušies gan rajona pirmsskolas bērnu iestāžu laukumos, fiziskās kultūras zālēs, rotaļu stūrīšos, didaktiskajos materiālos, pašdarinātajās rotaļlietās un daudzos citos lielākos un mazākos „ sīkumos”.

Limbažu pilsētas 2. bērnudārza ilggadējā vadītāja M. Janitēna par Aļu teica: „Esmu laimīga, ka savā dzīvē iznācis sastapties ar daudziem labiem cilvēkiem, un starp tiem bijusi arī Aļā.” Un asaras iemirdzas vadītājas acīs. Tik ilgus gadus strādāts kopā! Daudz kas kopā izdzīvots, radīts, paveikts. Tāda ir Aļas prasme- panākties pretī to mazo un bezgala garo ceļa sprīdi, kas šķir cilvēku no cilvēka un ko pārvarēt spēj tikai mīlestība- mīlestība pret savu darbu, pret mazo cilvēciņu, kurš bieži vien uz bērnudārzu atnāk aprūpēts, bet vacāku nesaprasts.

Gadiem vākti un kārtoti audzinātāju labākās pieredzes materiāli, audzinātāju referāti, atklāto nodarbību momenti, konspekti, ar kuriem metodiķe iepazīstina ne tikai jaunās audzinātājas, bet arī jau pieredzes bagātās. Par veikto darbu viņa ir vairakkārt apbalvota gan ar Latvijas PSR Izglītības ministrijas, gan rajona izpildkomitejas Goda rakstiem, medaļu „Par radošu darbu” un nozīmi „Teicamnieks tautas izglītības darbā”. A. Ņikiforovas veikums ir atzīts.

Ļoti cieši mēs šai pasaulē esam cits ar citu saistīti, jo dvēseliska tuvība, uzskatu kopība un sirds skaidrība ir izsens vienojusi cilvēkus. Tādēļ Aļā allaž, kaut ikdienas steigā, piemin arī savus bijušos darbabiedrus, to ko katrs viņas dvēselei devis. Tā ir Ligita, Gaida, Austriņa, Ingrīda, visus nemaz nenosaukt ... Sajaukušies gadi, laiki, kolektīvi, bet tie visi viņā veido svēto atmiņu mozaīku. Tādā viņa ir- ar to laiku, kas dots cilvēkam vienreiz mūžā.

Varbūt kādam viņas ikdiena šķitīs vienveidīga- darbs, mājas, ikdienas rūpes? Jā, viņas mājās vakara sarunas ir rāmas un nesteidzīgas, un tās ir neizrunājamas. Tās ir sarunas ar vīru par lasīto, redzēto, tās ir sarunas par bērniem, par meitu Jeļenu, kura ir skolotāja, tās ir sarunas par dēliem Vladimiru un Slaviku, par viņu dienas gaitām, par sirmo māmuli, kura ir tepat blakus, un par visu ģimenisko, bet vismīļākās ir sarunas par viņas trim mazmeitiņām un mazdēlu. Tās ir sarunas par augļu dārzu, kurā arī šogad, mīļu roku koptas, kā neprātīgas saziēdējušas asteres. Vairāk gan baltās. Un arvien baltāk uzplaukst arī Aļas matu vilnis.

Viņu mīl un viņu apbrīno. Apbrīno par izturību tik ilgos gadus būt bērnu vidū, apbrīno par viņas šarmu, garīgi kultūru, gaumi, par visu sievišķīgo. Tomēr tā ir tikai daļa no viņas būtības. Vai gan tā nav laime- būt kādam allaž vajadzīgam?

Dz. Mintika
Rajona pirmsskolas bērnu iestāžu inspektore





VALIJA OZOLA
TIN galvenā grāmatvede
1978. -1990.

„ ... Kā tā teļa āda izgāja man cauri ”

Saņemos un uzrakstīju savu sakāmo, ceru, ka vēl neesiet visu pabeiguši.

Gribas sākt ar Raimonda Paula dziesmas vārdiem „ tas liekas tik sen, tas liekas tik sen”. TIN sāku strādāt kā grāmatvede, rēķinot algas rajona skolu kalpotājiem. Par ekonomisti tajā laika strādāja kundze ar baltiem matiem, un es vienmēr domāju, vai tik veciem cilvēkiem vēl jāstrādā, bet pati aizgāju no nodaļas pensijā kā sirmgalve.

Strādāju labā kolektīvā, un man prieks vēl tagad atcerēties bijušos darba kolēģus, prieks satikties un parunāties. Viens ar otru vēl joprojām satiekamies.

TIN viss bija „roku darbs”, gan algu sarakstu rakstīšana (kompjuāteri nebija) visām skolām, gan viss grāmatvedības darbs līdz bilancei, vienīgais palīgs skaitāmie kauliņi un „ Feliks”.

Budžetā nedrīkstēja pazust ne kapeikas. Tāds piemērs no manas prakses, par ko visi pasmējāties. Reiz grāmatvede, kura bija atbildīga par palīgsaimniecību skolā, bija aizmirsusi iegrāmatot nokautā teļa ādu, stāvot pie revidenta galda ar atskaiti satraukti teica; es tiešām nezinu, kā tā teļa āda man izgāja cauri! Kapeiku meklējot ir strādāts līdz vēlai naktij.

Valija Ozola.

Gunta veltījums

Grūti šis darbs, kaut Jums tas sakās,
Par to šaubas nepaliek,
Skolu budžets Jūsu rokās
Kontrolēts un vadīts top.
Vēl mums gribas teikt, ja ļausiet,
‘TINĀ’ Strādājot ik brīdī
Cilvēku Jūs saskatīt.
Tādēļ šodien mēs Jums sakām
‘Dārga jubilār’ paldies.
Ar Jums kopā, strādāt blakus,
Patīkami ir patiess.
Lai Jums veselība braša,
Možs un Jauneklīgs lai gars,
Un lai vienmēr laimes dvaša
Jūsu dzīves gaitas skar.
Beigās nebūs šķiet par grūtu,
Mūsu īpašs vēlējums.
Darba kontakti ar Lādi,
Lai ir patīkami Jums.

Valija Ozola



**Valentīna Ozola
Limbažu rajona
Izglītības nodaļas un Skolu valdes inspektore
1991.- 1995.**

Īss atmiņu stāstījums par darba gaitām

Limbažu rajona Izglītības nodaļā darbu uzsāku 1991. gadā pēc toreizējās nodaļas vadītājas Tamāras Jansones iniciatīvas. Pirms tam strādāju Umurgas pamatskolā par direktora vietnieci mācību darbā un, atceros, ka kādā no pedagoģisko darbinieku tarifikācijas apstiprināšanas reizēm nodaļas vadītāja piedāvāja strādāt nodaļā, piezīmējot, ka es esot apķērīga meitene. Pēc nelielām pārdomām piedāvājumu pieņēmu un sāku strādāt par skolu inspektori. Strādāju vienā darba kabinetā ar darbā ļoti pieredzējušo inspektori Annu Lauru, no kuras vēl papildus apguvu dažas darba nianšes. Cītīgi strādājām ar skolu tarifikācijām un stundu plāniem, tos pārbaudot un apstiprinot. Tajā laikā visas skaitļošanas bija jāveic ar kalkulatoru un īsā laikā, nekļūdoties, bija jāpārbauda un jāapstiprina visu rajona skolu tarifikācijas. Strādāšana nodaļā veicināja prasmes ātri spriest, uzņemties atbildību, pieņemt lēmumu. Bez A.Lauras un manis kādu laiku kā inspektore strādāja arī Gunta Suhanova, kā arī pirmajā gadā salīdzinoši daudz tehniskā personāla speciālistu.

Triju nodaļas inspektoru pārziņa un pārraudzībā bija sadalītas visas Limbažu rajona skolas. A.Laurai pilsētas un tuvākās apkaimes skolas, G.Suhanovai Alojas virziena skolas, savukārt man piejūras reģiona skolas - Liepupes vidusskola, Lāņu un Svētcima pamatskolas, Ķirbižu pamatskola, Pāles pamatskola, Korģenes pamatskola, Salacgrīvas vidusskola, Mērnīku pamatskola. Mācību gada laikā savas skolas apmeklēju vairakkārt, ar lielu interesi iepazīnu skolu ģeogrāfisko atrašanās vietu, skolu apkārtnes sakoptību, skolotāju kadru sastāvu, kā arī mācību procesu. Piedalījās arī skolu organizētajos pasākumos, prātā palikusi skolu pozitīvā attieksme, dažādas tikšanās un saruna ar skolotājiem, kas mani bagātinājušas. Skolas apmeklējām izmantojot sabiedrisko transportu un dažkārt, lai nokļūtu attālākā skolā un atpakaļ bija nepieciešama vesela diena.

Pēc neilga laika Izglītības nodaļu reorganizēja par Skolu valdi, tika samazināti štati. No tehniskajiem darbiniekiem palika algu grāmatvede Dzidra Krūmiņa, ekonomiste Māra Ābola, bibliotekāre un sekretāre Vineta Ķīse, bērnu tiesību inspektore Nīna Luščenoka. Par Skolu valdes priekšsēdētāju apstiprināja Gunāru Mežapuķi. Es turpināju darbu Skolu valdē kā vēlētā skolu pārstāve (tiku ievēlēta no skolām), savukārt pirmsskolas iestādes kā pārstāvi ievēlēja Sandru Padomu. Vēlāk strādāju par Skolu valdes priekšsēdētāja vietnieci.

Katru rudeni apmeklējām visas skolas un bērnudārzus, organizējām izglītības iestāžu vadītāju seminārus, sniedzām dažādas konsultācijas, iedzīvinājām likumdošanas jaunumus, organizēju pedagogiski medicīniskās komisijas darbu u. c.

Skolu valdē nostrādāju līdz 1995. gadam, pēc tam atgriezos darbā Umurgas pamatskolā par direktora vietnieci mācību darbā. Darbs Izglītības nodaļā un Skolu valdē ir devis iespēju strādāt kopā ar erudītiem kolēģiem, gūt vispusīgu skatījumu uz daudzām lietām kopumā, meklēt un atrast risinājumus, iemācīties saprasties un pieņemt ikviena cilvēka viedokli un apjaust cik liela bagātība ir skolas Latvijā. Cilvēki, kas tur strādā ar sirdsdegsmi un mīlestību, nesot sevī prieku un dāvējot to bērniem. Ar gandarījumu atceros šo laiku, īpaši tikšanās reizes skolās, kad bija iespēja iepazīt cilvēkus, kontaktēties ar viņiem un savstarpēji bagātināties.

Tajā pašā laikā, skatoties no šodienas skatupunkta, daudzas no manis minētajām un citām skolām stāv klusas un tukšas. Un cilvēki tajās vairs nerada un nenes sevī mīlestību un prieku, nedāvā to citiem. Tik maz ir palikuši bērni brīvā Latvijā pēc vairāk nekā 20 gadiem...

Valentīna Ozola





Aija Ozoliņa
„Teicamniece tautas izglītības darbā”
Viļķenes astoņgadīgās skolas direktore
1980.- 1991.

Strādāju Viļķenes pamatskolā par mācību pārzini no 1963. – 1980. gadam un par skolas direktori no 1980. – 1991. gadam. Atceroties tos laikus, varu teikt, ka skola „no augšas” saņēma gan absurds, gan lietišķus norādījumus. Visam bija stiprs partijas zīmogs, īpaši pirmajās desmitgadēs, līdz skolai tika dota zināma patstāvība, kurā liela loma bija saprātīgai Tautas izglītības nodaļas darbinieku vadībai.

Esmu izveidojusi Viļķenes skolas vēsturi, dokumentējusi pedagoģiskās padomes sēžu protokolus, tāpēc dalos ar notikušo savās atmiņās.

Skolu dzīvē bija dažādi laiki, kuru realizēšanā uzdevums tika dots Tautas izglītības nodaļai. Labāk atceros TIN darbiniekus Jāni Studeru, Ēriku Birkmani, Annu Lauru, Agitu Lepiksoni, Vilmu Ambrozu, Vili Miķelsonu.

Vissiltākās atmiņas saistās ar Ēriku Birkmani, jo gan kā mācību pārzine, gan direktore esmu no viņa daudz mācījusies. Vienmēr atcerēšos Birkmaņa teicienu – *viss jaunais ir labi aizmirsts vecais*. Par to var pārliecināties tagadējā skolotāju paaudze.

Jāni Studeru atceros no laika, kad viņš bija Duntess skolas direktors. Direktoru vietnieku seminārā iepazināties ar darba vērtēšanas sistēmu skolā. Tā bija fenomenāla. Tika uzskaitīts katrs skolēna darba veikums, izstrādāta apbrīnojama sistēma skolas iekšējā darba vērtēšanai. Skolā katrs bērns zināja savu pienākumu un nevarēja to nepildīt. Tikpat prasīgs, stingrs un noteikts Jānis Studers bija kā Limbažu Tautas Izglītības nodaļas vadītājs.

Bija pieredzes apmaiņas braucieni uz republikas skolām, atbildes braucienus. Mēs mācījāmies viens no otra, strādājām un maksājām nodevas savam laikam ideoloģiski, saņēmām sava laika Goda rakstus un apbalvojumus Bet tie bija pelnīti smagā darbā.. Katram laikam savs skaistums un smarža.

Par tiem senajiem

40.gadu beigās un 50.gados

Skolotājiem sabiedriskajā darbā uzdod organizēt pulciņus jaunajiem vēlētājiem, iesaistīties masu dziesmu popularizēšanā, analfabētisma likvidēšanā, liek uzņemties šefību par kolhoziem - jāpalīdz iekārtot bibliotēku un izdot sienas avīzi. Skolotāji mācās politpulciņā. Studē dialektisko materiālistu. Gatavo referātus par literāriem darbiem.

Viļķenē: Fedina *Neparastā vasara*, Mihailova *Pie dzimtenes kartes*, Safronova *Zeme zied*. Gatavo debates rajona metodiskās apvienības plenārsēdei par referātiem: *Komunistiskās audzināšanas uzdevumi*, Černiševska *Ko darīt?*, Ņekrasova *Kam labi dzīvot Krievzemē?* Skolas darbā ienāk politehnizācijas ideja. Tiek lasīti referāti, doti norādījumi direktoru semināros. Uzsver vispārējās izglītības nozīmi speciālās izglītības iegūšanā un ražošanas pamatu principa izpratnei. Skolēnus jāiepazīstina ar ražošanas procesu, ar *dzīvi* jau mācību laikā.

1954.gadā apspriež IM Pavēli: - *apskata pa punktiem, kādus pienākumus varētu veikt skolotāji, lai palīdzētu sekmīgi risināt komunistiskās partijas izvirzītos uzdevumus - radīt lauksaimniecības produktu pārpilnību mūsu zemē. Pārrunā, kādi pienākumi veicami bioloģijas skolotājam, lai uzlabotu bioloģijas mācīšanu skolā.*
/No PP sēdes/

60.gadi

Metodiskajā darbā ienāk *Ļipeckas skolu pieredze, ko nosauc par Ļipeckas metodi*. Par galveno pārņemamo no šīs metodes skolotāji atzīst skolēnu zināšanu vērtēšanu ar stundas atzīmi, kas aktivizē darbu stundās. Atzīst, ka var tikt panākts aktīvs skolēnu darbs visās stundas daļās.

Sāk veikt pastiprinātu profesionālo orientāciju uz lauksaimniecības profesijām. Metodiskajā darbā – tiek akcentēta diferencētā un individuālā apmācība. Mācāmo vielu jāsaisa ar praktisko dzīvi. Tas nozīmē, ka uzdevumus matemātikā, latviešu valodā, fizikā un citus jādod *no dzīves*.

70.gadi

Republikā sāk ieviest metodi *programmētā mācīšana*. Tas nozīmē stundās pielietot tehniskos mācību līdzekļus – magnetofonu, atskaņotāju, epidiaskopu, diaproskopu u.c. Atsevišķos mācību priekšmetos notiek televīzijas stundas, kuras vada republikā atzīti skolotāji un metodiķi, kā J. Mencis matemātikā pamatskolai.

Metodiskajā darbā - uzsver profesionālo orientāciju mācību stundās. Sāk profesionālās orientācijas kartotēkas veidošanu, organizē tikšanās ar dažādu profesiju pārstāvjiem, lai iepazīstinātu skolēnus ar profesijas specifiku, radītu interesi. Pastiprināta uzmanība orientācijai uz lauksaimniecības profesijām.

Pedagogu padomes sēdēs runā par skolotāja personības lomu mācību un audzināšanas procesā, par darba zinātnisko organizāciju jeb DZO.

80.gadi

Tiek izvirzīta prasība sovhozu un kolhozu ražošanas iecirkņos izveidot profilētās apmācības klases. Kopā ar p/s *Viļķene* speciālistiem šādas apmācību vietas tiek izveidotas

Vitupes iecirkņa darbnīcās – zēnu – mehanizatoru apmācībai un *Lībiešu* lopu novietnē (BAM) meiteņu – slaukšanas operatoru apmācībai. Skolēni tiek vesti uz šīm darba vietām, kur apmācību *piespiedu – brīvprātīgā* kārtā veic saimniecības speciālisti. Darbs īpaši neveicas, jo skolēnu interese zema, pasniedzējiem trūkst pedagoģisko prasmju.

Ir mācību kabinetu veidošanas laiks Izstrādā mācību kabinetu vērtēšanas nolikumu. Skolotāji griež, līmē, gatavo vākus, krāso un raksta. Iecienītas ir signālkartītes – atbildes variants.

Ar 1987.gada beigām iezīmējas jauns posms Latvijas valsts un skolas dzīvē. Beigušies 40 stagnācijas – padomju okupācijas gadi, rekomendāciju un darba reglamentēšana no *augšas*, kuru laikā, kā redzam pēc vēstures faktiem, arī tika pašaizliedzīgi strādāts, - dzima bērni, mācījās, beidza skolu un apguva profesijas. Profesionālās orientācijas un darba nodrošinājuma dēļ populāras bija lauksaimniecības profesijas – traktorists, šoferis, agronoms. Liela vērība tika pievērsta skolēnu darbaudzināšanai, sabiedriski lietderīgajam darbam. Protams, nodeva padomju ideoloģijai tika dota, bet, galvenais, ka izauga daudz labu cilvēku, ar kuriem var lepoties skola un ģimene.

Manā atmiņā spilgti palicis notikums, kurš kā *Atmodas* laika ieskaņa ar TIN iniciatīvu tika sarīkots mūsu skolā.

1988. gadā pirmo reizi atzīmē Ziemassvētkus - to svinībās Viļķenes skolā piedalās rajona skolu direktori, Katrīnas draudzes mācītāja Vaira Bitēna.

Par Ziemassvētkiem skolā raksta laikrakstā:

Viesus sagaidīja skolas direktore Ozoliņa, pedagogi, audzēkņi – saimnieki, kas ar pašcieņu varēja ciemiņus aicināt sapostās mājās. Jo mājas patiešām sapostas – internāts, kur istabiņas pašu spēkiem remontētas. Skolas namā ieejot, pretī sienas gleznojums, no kura veras Baumaņu Kārlis Ausekļa zīmes ietvarā. Nezinu, vai tā bija vai nebija uzdrīkstēšanās – saaicināt kopā izglītības darba veicējus, lai mēģinātu atgūt noliegto, nonievāto. Viss bija juku jukām, kā jau svētkos, turklāt pirmoreiz tā rīkotos. Skanēja „Klusa nakts, svēta nakts”, bija arī ķekatas un zirņi bļodiņās, bija draiskulības. Un čigāniete zīlēja, turklāt rajona izpildkomitejas priekšsēdētājam, divgalvains pūķis lasīja dzejas veltījumus skolu direktoriem, pa vidu grozījās čūska ar vatētu asti, tika minētas mīklas, iets rotaļās. Vilka lomā pabija Izglītības nodaļas vadītājs Jānis Studers, kuram šī bija neparasta dzimšanas diena.

Taču bija arī nopietnība, smeldze. Vai viegli atzīt, ka skola gadiem ilgi vērību veltījusi tikai skolēnu prātam, piemirstot viņu dvēseli? Jāmeklē atgriešanās ceļš, lai tad lēnām sāktu visu no sākuma. Pirmoreiz kopā ar izglītības darbiniekiem bija Latvijas evaņģēliski luterāniskās baznīcas mācītāja Vaira Bitēna. Un, kā teica pati mācītāja, Viļķene savulaik bijusi viņas pirmā draudze, tagad šejienes skola – pirmā, kurā viņa aicināta ienākt.

Šī bija pirmā reize, kad izglītības nodaļas darbinieki un skolu direktori bija kopā, uz pāris stundām piemirstot savus amatus, cenšoties nedomāt par instrukcijām, norādēm, mēģinot vienkārši svētkus svinēt. Šī daudziem bija pirmā reize, kad viņi tikās un uzklusēja mācītāju, vēloties rast vienojošo, sadarbības iespējas.

(L. Paegle, Auseklis, 1988. gada 31. decembris)

No inspekciju norādījumiem Viļķenes skolas PP sēdēs

Ēriks Birkmanis / 1949./50. mācību gads/

Stundu plānos iztrūkst mērķu. Jāliek skolēniem loģiski domāt. Stundās maz uzskates. Kontroldarbiem arī bieži nevar saskatīt mērķi. Zināšanu kontrolei jābūt regulārai.

No PP sēdes protokola 5. 04. 60.

Skolu inspicē Limbažu TIN vadītāja Bārdiņa un inspektors Miķelsons. Konstatē, ka skolā daudz pāraudžu – 40%. Daudzi no izirušām ģimenēm. Lieli kavējumi. Internāts labi apgādāts, bet samazinājies dzīvojošo skaits. Nav mērķtiecīgs metodiskais darbs, nav savstarpējās hospitācijas. Trūkst uzskatāmās aģitācijas. Skolotāju stundas vērtējamās viduvēji, ir daudz trūkumu.

1950./51. mācību gads

Notiek mācību un audzināšanas darba pārbaude. Piedalās Limbažu tautas izglītības nodaļas vad. Dambergs, inspektors Birkmanis, metodiskā kabineta vadītāja Kaugare.

Atzinīgi novērtēts skolotāja Lesiņa darbs, neskatoties uz to, drīz seko Lesiņa atbrīvošanas pavēle. / Kā politiski neuzticams/

No PP sēdes protokola 1960. gada oktobrī

Notiek skolas darba inspekcija, kurā piedalās TIN metodiskā kabineta vadītājs. Ē. Birkmanis, Izglītības Ministrijas inspektore V. Šuvcāne, republikas klašu audzinātāju metodiskā kabineta vadītāja Ārija Milta.

Ziņo inspektore Šuvcāne: *Mērķis bija pārbaudīt skolas sanitāri – higiēnisko stāvokli. Tas ir bīstams /ēkas tehniskais stāvoklis/. Jāsastāda par to akts. Telpas varēja būt iekārtotas gaumīgāk. Solus ieteicams krāsot gaišākus. Klasēs nav lozungu. Internāta telpas šauras, arī varēja būt mājīgākas. Skolotājiem liela slodze, vajadzīgs vēl viens skolotājs.*

Ā. Milta: *Pārbaudīju audzināšanas darbu. Skolēnu ārējais izskats apmierina. Patīkami, ka audzinātāji visus pasākumus izplānojuši sīkāk, saista ar pionieru darbu. Labi, ka izstrādāts un izlikts pionieru darba plāns. Pionieru darbā daudz kas iepriecina – divgades saistības. Darbā ietverts idejiskais moments – ekskursijas saistītas ar audzināšanas jautājumiem.*

64./65. mācību gads

Skolu inspicē Limbažu TIN inspektors Miķelsons un kopumā atzīmē, ka skolā strādā radošs kolektīvs. Par labākajiem skolotājiem mācību – audzināšanas darbā tiek atzīti Ā. Blanka, M. Zvirgzdiņš, Dz. Ozoliņa, S. Grundule, V. Treimane.

No PP sēdes protokola 1. 11. 73.

Skolu inspicē Limbažu TIN metodiķi, atzinīgu vērtējumu dod inspektore Lepiksone.

Metodiskais darbs labi, rūpīgi plānots. Pozitīvi tas, ka skolā tiek veikta cīņa pret viduvējību, analizēti nesekmības cēloņi. Skolā ir pieredzes popularizēšanas formas kā metodiskās dienas, savstarpēja hospitēšana. Pozitīvi novērtējams sākotnējais konkurss par labāko mācību kabinetu. Labi plānots profesionālās orientācijas darbs, ir proforientācijas stūrītis skolas bibliotēkā. Atzīmējami ir klašu audzinātāju plāni – vieni no labākajiem rajonā. Skolā labi sākts antirelīģiskais darbs, labs skolas darba plāns. Lasītas lekcijas.

Secinājums – skolas kolektīvs nopietni strādājis pie obligātās izglītības realizēšanas. Skolotāju darbs labs, rūpīgs, skolotāju kadri spēcīgi. Kolektīva darbs pareizs.

No PP sēdes protokola 27.10.82.

Skolā notiek frontālā pārbaude – inspekcija

Secinājumi: *Mācību materiālā bāze laba. Kabineta vidējais vērtējums 9,7 punkti. Labs metodiskais kabinets, pionieru istaba. Vērots daudz labu stundu. Labas stundas ir skolotājām Plūmei, Ozoliņai, Blankai, Jākobsonei, Romancānei. Mācību darbs stundā vairāk jādiferencē. Tiek veikta zinātniski pareiza skolēnu personības izpēte. Izpēti veic ar anketēšanas, testu palīdzību. Pozitīvi, ka prasa zināt notikumus novadā. Skolai laba sadarbība ar sovhoza vadību un ciema padomi, ar vecākiem. Labi strādā zīmēšanas un rokdarbu pulciņi. Labs darbs komjaunatnes pirmorganizācijā /sekret. I. Pikšena, konsult. A. Zalāne/. Skolas vadība virza kolektīvu, lai apgūtu jaunas pedagoģijas un psiholoģijas zināšanas*

(insp. V. Ambroza)

Rezultāti sekmībā vidēji. Darbā galvenais ir rezultāts. Jādara tikai tas, kas dod vislielāko efektivitāti. Skolai jāizstrādā komplekss pasākumu plāns, lai likvidētu nesekmību, paaugstinātu stundu efektivitāti. Jāstrādā vairāk pie vienas problēmas, lai šajā virzienā gūtu labākus rezultātus.

(TIN vadītājs J. Studers)

Pēdējais ir TIN vadītāja Jāņa Studera komentārs. Labi atceros, ka viņš ieteica katrai skolai izvēlēties darba virzienu un pie tā strādāt padziļināti. Mēs skolā strādājām pie skolēnu personības izpētes un ar šo tēmu 80.gados kļuvām par pieredzes skolu republikā.

1982.gada 22.decembrī pēc Izglītības ministrijas Limbažu rajona skolu pārbaudes rezultātu noklausīšanās direktoru semināra noslēgumā TIN vadītājs Studers teica šādus vārdus:

„ Biedri, atļaujiet novēlēt IM kolēģiem saudzēt sevi 1983.gadā. Lai laba veselība, lai 1983.gadā ceļš viņus atkal atvestu uz mūsu rajonu un palīdzētu palabot jautājumus, ar kuriem mums ir visgrūtāk. ”

Šķiet, ka patiesībā jau neviens nevēlējās baudīt šādas pārbaudes, kaut gan tika teikti atzinīgi vārdi nodaļas adresē:

„Daudzi apskauž Limbažus, ka viņiem ir ļoti gudrs metodiskā kabineta vadītājs / Ērikas Birkmanis/. Daudz ir izanalizēts, nodots skolām ieteikuma veidā.

Ir spēcīgi kadri izglītības nodaļā. Skolām jāprot pieņemt padomus, ko tām dod.” (insp. Lauriņa)

Aija Ozoliņa



Jelena Pīle
Salacgrīvas vidusskolas direktore
1987.- 2002.

Salacgrīvas vidusskola

Es, Jelena Pīle, esmu dzimusi 12. martā, 1943. gadā, Kandavas novadā, Latvija. Pēc Liepājas pedagoģiskā institūta beigšanas, 1967. gadā tiku norīkota uz Limbažu rajona Salacgrīvas vidusskolu par 1.- 4. klašu skolotāju. 1980. gadā pārgāju strādāt par krievu valodas skolotāju latviešu plūsmā. Bet no 1982. gada papildus sāku strādāt par direktora vietnieci mācību un audzināšanas darbā. Ar 1987. gada 1. septembri līdz 2002. gadam strādāju par Salacgrīvas vidusskolas direktori. 1989. gadā sākām darboties UNESCO asociēto skolu projekta aktivitātēs Baltijas jūras projektā. 1990./ 91. mācības uzsāka 1. Jūrniecības klase ar 15 audzēkņiem. Sākot ar 1992. gada 1. septembri, jūrniecības klasi ieskaitīja Jūras akadēmijas Rīgas jūrskolas sastāvā. Un nozīmēja mani par filiāles direktori.

J. Pīle



SALACGRĪVAS VIDUSSKOLA

Limbažu rajonā, Salacgrīvā, Pērnavas ielā 31

Reģistrācijas numurs 1413900159

Direktore – Jeļena Pīle

Telefoni : 40-41698 (direktore)

40-41170 (darbvedība)

40-41140 (dir. vietnieki audz. darbā)

e-pasts – skola@salacskola.lv



Skolas dibinātājs – Salacgrīvas pilsētas Dome

Skolas vēsture

1921. g. Salacas miestā tika atvērta Salacgrīvas vidusskola ar reālskolas programmu. Vidusskolas dibinātājs – tautskolotājs Hermanis Eidemanis.

1929./30 m.g. Salacgrīvas vidusskola kļuva par ģimnāziju.

1934. g. ģimnāziju slēdza, jo bija maz skolēnu.

1940. g. pie Salacgrīvas pamatskolas organizē 8.klasi, kas ir vidusskolas sākums.

1944. g. Aleksandrs Tamisārs iesāko darbu turpina. Skolēni mācās 2 maiņās vairākās ēkās : Krasta ielā 12, Vidzemes ielā 12, Pērnavas ielā 5 un 7, Baznīcas ielā 10.

1967. g. lika pamatakmeni jaunai ēkai Pērnavas ielā 31.

1970. g. 4. decembrī ēku nodeva ekspluatācijā.

1990./91. m.g. mācības uzsāka 1. jūrniecības koledžklase ar 15 audzēkņiem. Mācību laiks 4 gadi.

1998./99.m.g. skolā uzsāk mācības ģimnāzijas 10.klase un proģimnāzijas 7.klase

Vidusskolas darbinieki un skolēni.

Skolas direktore Jeļena Pīle, direktores vietn. mācību darbā Dz. Štāla, J. Ekšteina, direktores vietn. saimnieciskā darbā A. Homka – Birzgale, direktores vietn. audz. darbā R. Šmitiņa, I. Cirša. Skolas ārsts M. Vinklere.

Skolā strādā 60 skolotāju un 19 tehniskie darbinieki.

Skolā mācās 801 skolēns – no tiem 1.-4.klasēs 290, 5.- 9. klasēs 170.

Notiek 5 un 6-gadīgo apmācība.

Skolā mācās JA Rīgas Jūrskolas Salacgrīvas filiāles 48 audzēkņi. Kuri apgūst 4 gadus kuģu vadītāju profesiju.

Salacgrīvas vidusskolas attīstības plāns.

Veidot un attīstīt demokrātisku skolu kā kultūras un attīstības centru, veidot laikmetīgu, kulturālu vidi mācību procesa norisēm, brīvā laika pavadīšanai, kas rada pozitīvu gaisotni un atmosfēru skolas darbā.

Nodrošināt tādu izglītību, kura

- garantētu tālākizglītību atbilstoši skolēnu spējām un interesēm;
- sekmētu nepārtrauktu skolēnu morālo, kulturālo, sociālo un fizisko spēju attīstību;
- sagatavotu skolēnus dzīvot apkārtējā sabiedrībā.

Galvenie uzdevumi 2000./2001. m.g.

1. Turpināt humanizācijas un demokratizācijas padziļināšanas procesu skolā. Šajā nolūkā:

1.1 veidot labvēlīgu kultūrvidi skolā;

1.2 nostiprināt skolas un ģimenes sadarbību, organizējot dažādus pasākumus;

1.3 pilnveidot skolēnu pašpārvaldes darbu.

2. Izvērst un pilnveidot skolēnu radošo darbu:

2.1 intensificēt projektu metodi;

2.2 rīkot konkursus skolā, rosinot piedalīties konkursos, skatēs pilsētas, rajona, valsts mērogā;

2.3 organizēt mācību priekšmetu nedēļas, ļaujot vecāko klašu skolēniem vadīt mācību stundas jaunākajās

klasēs;

2.4 veidot skolas gadagrāmatu, turpinot izdot skolas avīzi.

3. Skolotājiem, veidojot zināšanu pārbaudes sistēmu, izmantot izveidoto valsts pārbaudes darbu struktūru un metodiku.

4. Skolotājiem plānot valsts standartos ietvertā mācību satura realizāciju visam mācību gadam, tematisko plānojumu un ieskaīšu grafiku.

Skola piedāvā sekojošus izglītības virzienus:

1. Vispārīgizglītojošais virziens.
2. Matemātikas un datorzinību virziens.
3. Humanitārais un sociālo zinību virziens.
4. Profesionāli orientētā – komerczinību virziens.

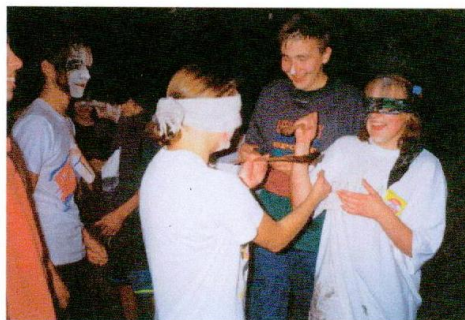
Skolas tradīcijas.

- Pirmais septembris.
- Skolotāju diena.
- Mārtiņdienas pasākumi.
- Latvijas valsts dibināšanas dienas atzīmēšana.
- Ziemassvētkiem veltīts koncerts, sarīkojumi.
- Žetonu vakars.
- Lieldienu svinēšana.
- Mātes dienai veltīts koncerts.
- Vecāku nedēļa.
- Absolventu salidojumi, skolas jubileju svinības.
- Skolas darbinieku jubileju atzīmēšana
- 10. klases uzņemšana vidusskolā.
- Fizikultūriešu vakars, absolventu mačs.

Interese izglītība

Skolā darbojas:

- koris 5.-9.klasei (vadītāja A. Jankovska);
- vokālais ansamblis 11.- 12. klasei (vadītāja A. Jankovska);
- vokālais ansamblis 1.- 4.klasei (vadītāja L. Dambe);
- vizuālās mākslas pulciņi 1.-12 klasei (vadītāja A. Dārziņa);
- vides izglītība 1.- 4.klasei (vadītāja P. Zvejniece);
- ekoloģija 8.-12. klasei (vadītāja L. Pelše);
- aerobika 2.-3. klasei (vadītāja V. Kalniņa);
- karsējmeitenes (vadītāja V. Kalniņa);
- sporta sekcijas vieglatlētikā, basketbolā, volejbolā (vadītāji R. Turka, V. Turks, L. Grandberga);
- 3 tautisko deju kolektīvi (vadītāja V. Kalniņa)
- dramatiskie kolektīvi (vadītājas E. Erdmane un D. Kalniņa)
- pūtēju orķestris (vadītājs A. Šmitiņš)



10. klases uzņemšana vidusskolā.



Fizikultūriešu vakars, absolventu mačs.



Pūtēju orķestris



Deju kolektīvi.



Dramatiskie kolektīvi



Anita Rekleite
Izglītības nodaļas vecākā prečzine
1981.- 1991.

Sastrēgums ar dokumentiem..., papīru cilvēks..., devās uz tēju..., „Redzu te man nav ko darīt”

Limbažu rajona Tautas izglītības nodaļas Materiāli-tehniskās apgādes daļa- tāds “svarīgs” nosaukums rotājās plāksnītē pie vienām Rīgas ielas 16 pirmā stāva durvīm. Ikdienā gan mūs, kas tajā kabinetā strādāja, sauca par sagādes grupu. Mēs pavisam bijām četri- Aldonis Grīnbergs, Zaiga Vagare, Anita Rekleite, Oļģerts Jaško- viena komanda, laikā no 1981. līdz 1991.gadam, kad visa izglītības nodaļa tika reorganizēta.

Sagādes grupas uzdevums bija veikt Limbažu rajona vispārizglītojošo skolu, pirmsskolu izglītības iestāžu un Katvaru internātskolas materiāli-tehnisko nodrošināšanu. Mācību iestāžu vadība iesniedza TIN Sagādes grupā savus pieteikumus par nepieciešamajiem materiāliem, līdzekļiem. Vadoties no tiem, tika veidots kopējais rajona iesniegums Izglītības ministrijai. Bija arī centralizēta mācību līdzekļu iedale, ko noteica Izglītības ministrija, pamatojoties uz skolēnu skaitu, izglītības iestāžu platību u.c. ministrijai vien zināmiem nosacījumiem. Centralizēti tika piešķirti klašu žurnāli, liecības skolniekiem, sēklas skolu mācību laucīņiem, mācību grāmatas un daiļliteratūra skolu bibliotēkām, un arī dažas saimniecības preces (piemēram, tualetes papīrs).

Mācību līdzekļi galvenokārt tika vesti no Mācību līdzekļu veikala Rīgā, saimniecības preces no dažādām vairumtirdzniecības bāzēm gan Rīgā, gan Valmierā un Cēsīs. Piemēram skolu mēbeles- sekcijas, plaukti, skolnieku soli un krēsli, ko gatavoja Cēsu(Valmieras?) cietumā, tieši no turienes ar mēbeļu kaudzi piekrautu GAZ-52 mūsu šoferis O. Jaško un Sagādes grupas vadītājs A.Grīnbergs izvadāja tās pa skolām. Eļļas krāsas skolu remontam veda no Rīgas Laku un Krāsu rūpnīcas. Tās piešķīra centralizēti un vienmēr par maz. Skaitliski lielajām skolām tika nepilna 200 litru muca ar krāsu, bet mazām skoliņām varēja iedot vien pāris trīslitru burkas ar krāsu. Tāds “daudzums” ļāva vien nokrāsot vienai klases telpai grīdu.

Mūsu grupas vadītājs Aldonis Grīnbergs sadarbojās ar IZM Materiāli-tehnisko apgādes daļu un piegādātājiem. Viņš dibināja un uzturēja ar tiem labas attiecības (lasīt- “blatu”). Piemēram, lai dabūtu rajona skolām vairāk tualetes papīru vai krāsas skolu remontam, Aldonis organizēja kūtsmēsļu piegādi “Rīgas kungu” vasarnīcu mazdārziņiem. Viņš brauca līdz šoferim uz tirdzniecības bāzēm un veikaliem, kārtoja dokumentus par preču

saņemšanu un bija arī krāvēja lomā, līdz ar mūsu šoferīti Oļģertu. Tā kā Aldonis bija atbildīgs par visu grupas darbu organizāciju, viņam bija arī atbildība par paveikto un, ja gadījās kādas problēmas- Aldonis devās uz “tēju” pie Izglītības nodaļas vadītāja. Viņa teiciens par šo procesu bija: “Tas man pie algas pienākas”.

Noliktavas pārzīnes Zaigas Vagares valstība 80. gadu sākumā bija Parka ielā, vecā pionieru nama pagrabīnā. Tur divās, pavasarī applūstošās, ziemā neapkurināmās, ļoti aukstās un vasarā vienkārši aukstās telpās, tika savietotas atvestās preces līdz to sadalei pa izglītības iestādēm. Lielākās telpas stūrī bija sameistarota 2x2m istabiņa (saukta par skabūzi). Šo telpu varēja apsildīt ar elektrisko sildītāju “Saulīte”, tur bija 2 krēsli un rakstāmgalds ar “vēsturi”. Tā bija rakstīta uz galda virsmas un trim atlikušajām kājām (ceturtā bija ķieģelis). Pie šī galda Zaiga strādāja ar preču pavadzīmēm, kad tika saņemtas vai izsniegtas preces. Kad uzcēla Limbažu 2.vidusskolas darbnīcas un Izpildu komitejas garāžas, arī TIN tika aplaimota un Sagādes grupas noliktava pārcēlās uz jaunām, plašām, bet tikpat aukstām telpām... Bija īstenojusies Sagādes grupas vēlme- varēja uzskatāmi, pa pozīcijām sakārtot preces, ērti piebraukt un uz rampas izkraut, iekraut kravas, un skolu pārstāvji vairs “nebadījās” ar pagrabīņa zemo durvju stenderi. Bet lai arī kādi bija (precīzāk- nebija) darba apstākļi, Zaigai Vagarei noliktavā vienmēr bija kārtība gan dokumentos, gan plauktos! Reiz, uz revīziju noliktavā atnākusī rajona revidente Marta Lejniece, mūsu Zaigai pateica: “Redzu te man nav ko darīt.” Un tā bija uzslava no stingrās, prasīgās revidentes.

Oļģerts Jaško bija Sagādes grupas šoferis, kas sev uzticēto GAZ-52 loloja un saudzēja. Pa asfaltētiem ceļiem viņš brauca labprāt, bet ja bija jāved preces uz nomaļām skoliņām, kur ceļa segums slikts un ja vēl krava gadījās liela un smaga, viņš pukstēja par mašīnas laušanu. Auto remontus, apkopes mūsu šoferītis veica pats, “svešiem” neuzticēja savu Gaziku. Kādreiz Oļģerts bija strādājis par tālbraucēju šoferi un automašīna viņam bija kā tuvs radnieks.

Vislielākā slodze mūsu autovīram un protams Aldonim bija Liepupes vidusskolas un Limbažu 3.vidusskolas ekspluatācijas nodošanas laikā. Bija jāsavied mēbeles un mācību inventārs jaunajām, lielajām skolām. Lai saliktu atvestās mēbeles tika atbrīvotas pat garāžas, mēbeļu pakas krāva līdz 2,5 m augstumam. Dažreiz palīgā izkraut auto nāca topošie jaunās skolas vidusskolēni. Bet iekraut un vest bija Aldoņa, Oļģerta un Gazika uzdevums. Tā viņi dienu no dienas mēnešu garumā krāva un veda, krāva un veda.

Savukārt prečzīne- Anita Reklaitē bija “papīru cilvēks”. Viņa apkopoja visu TIN pakļautībā esošo mācību iestāžu pieprasījumus kopējā rajona pieteikumā un iesniedza tos IZM Materiāli-tehniskajā apgādes daļā. Visām saņemtajām preču pozīcijām prečzīne izrakstīja sadales lapas, pamatojoties uz pieprasījumiem, bet rēķinoties ar reāli piešķirto. Šī sadale kalpoja noliktavas pārzīnei par pamatu noteiktu preču izsniegšanai katrai mācību iestādei.

Saņemtās preču pavadzīmes Anita ieģrāmatoja un iesniedza grāmatvedībai. Arī par Limbažu 1. vidusskolas autoapmācībai un TIN saimnieciskajām vajadzībām saņemtās un izlietotās degvielas uzskaiti bija atbildīga prečzine Anita.

Sagādes grupas kolektīvs bija draudzīgs, kad vajadzēja strādāja amatus nešķiroja, jo darīja kopēju darbu. Zaiga un Anita izpalīdzēja viena otrai “sastrēgumos” ar dokumentiem: velkot kopsavilkumus, vai skaitot plānās, salīpušās liecību lapiņas. Un arī sadarbība ar skolu direktoriem vai saimniecības pārziņiem bija ļoti patīkama. Visi viņi bija gaiši, labestīgi cilvēki, kas turēja rūpi par savām skolām, skoliņām, bērnudārziem.

Anita Reklaite





Gaida Rone- Laka
Alojas rajona
Izglītības nodaļas vadītāja
1952.- 1954.

Limbažu apriņķa Alojas rajons

Šajā laikā strādāju kādreizējā Limbažu apriņķa, vēlākajā Alojas rajona izglītības iestādēs. 1948. gadā beidzu Cēsu Skolotāju institūtu un mani nosūtīja darbā Limbažu apriņķa Ainažu pagasta Mērnīku 7- gadīgajā skolā. Iepriekšējais kolektīvs bija izformēts, klāt nāca pieci jauni skolotāji:

- trīs ar vidusskolas izglītību- Stella Brunzele (prec. Graumane), Gaida Medne, Gunārs Saknītis;
- 1- Lilija Lūse (prec. Rozenberga), kas bija CSI neklātniece. Viņu iecēla par direktori;
- 1- ar Cēsu Skolotāju institūta izglītību. Tā biju es, Gaida Rone (prec. Laka), vēlāk beidzu Daugavpils ped. institūtu.

No iepriekšējiem skolotājiem darbā atstāti bija:

- Ernests Pitāns- mācību daļas vadītājs; vidējā izglītība; vēlāk 60- tos gados beidza Daugavpils Skolotāju institūtu, bija Pāles 8- gadīgās skolas direktors;
- Dzidra Pitāne, vēlāk beidza Daugavpils pedagoģisko institūtu;
- Pēteris Bērziņš (vēlāk TIN vadītājs Limbažos)
- K. Jerkina, skolotāja pensijas gados.

Mācīju dažādus priekšmetus, audzināju 7. klasi.

Bija jādzīvo mums 3 skolotājām kopā skolas 2. stāva istabiņā pie zāles bez virtuves. Tajā laikā (1949.g.) zāles griestos tautiskajos motīvs apgleznoja ievērojamais arhitekts Vaidelotis Apsītis.

Visas skolotāju saskarsmes notika Limbažos vidusskolā Rīgas ielā. Pirmā kurā es piedalījos notika 1948. gada 23. augustā. Ja sanāksme notika divas dienas, tad pārgulējām turpat vidusskolā uz salmiem. TIN vadītājs tad bija Voldemārs Kalniņš, metodiķis Ēriks Birkmanis.

1950.gada janvārī izveidoja Alojas rajonu, 1950. gada oktobrī mani pārcēla darbā Alojas rajona TIN par skolu inspektori, nomainot Egdaru Līsmāni, kas palika Staiceles 7- gadīgajā skolā ar direktoru (vēlākais Tautas kontroles vadītājs Limbažos). Nodaļas vadītāja bija Lidija Matisona, ko 1951. gada sākumā pārcēla uz Saulkrastiem. Par nodaļas vadītāju Alojā iecēla L. Madelāni- vietējā milicijas priekšnieka sievu, kurai nebija pat vidējās izglītības, tāpēc viņu atlaida. Ar 1952. gada februāri nodaļas vadītājas pienākumus uzdeva

man. Nostrādāju līdz 1954. gada septembrim, kad biju apprecējusies un gatavojos uz dekrēta atvaļinājumu.

Vadītāja kļuva Bārzdiņa Elfrīda. Nodaļā strādāja vēl šādi darbinieki:

- Skolu inspektore Irēna Robežniece (prec. Pēce), vēlāk Mērnietu 7- gadīgās skolas direktore;
- Metodiķe Irma Simtiņa, vēlāk Mirdza Leimane un beidzot Elfrīda Bārzdiņa;
- Bērnu dārza inspektore Ārija Zuševica;
- Grāmatvedis Arvīds Katlaps.

Katlaps bija ļoti precīzs dokumentācijās- tarifācijā, tāpēc pārbaudēs vienmēr saņēma uzslavas. Katlaps tagad Staiceles goda pilsonis.

1954. gada rudenī pārgāju darbā Alojā Ausekļa vidusskolā par skolotāju (līdz 1958.gada septembrim). Direktors tur bija Meļķis, Cīrule, N. Fedorenka, Edvīns Kalniņš un Hilda Kūde- CSI absolvente.

Ausekļa vidusskolas ēku sāka projektēt 1952. gadā. Atklāšana notika 1957. gadā (jau atjaunotā Limbažu rajonā, nevis apriņķa) laikā, reizē ar skolas 250 gadu svinībām un ilggadīgo skolotāju Zelas Brameles un Antona [?] Galēviusa godināšanu. Piedalījās arī Izglītības ministra vietnieks Ludvigs Grudulis (toreiz skolu pārvaldes priekšnieks). Ēka gan mācībām tika izmantota jau gadu iepriekš.

50- tos gados Alojā rajonā darbojās:

Pamatskolas:

1. Ārciema
2. Braslavas
3. Svētciema
4. Vilzēnu

Vidusskolas:

1. Salacgrīvas
2. Alojā Ausekļa (izveidojās reizē ar rajona rašanos)

7- gad. skolas:

1. Ainažu pilsētas
2. Lāņu
3. Korģenes
4. Ozolu
5. Puikules
6. Vīķu
7. Staiceles
8. Rozēnu
9. Ungurpils
10. Mērnietu
11. Pāles

Rajona pionieru svētkus rīkoja Staicelē un Alojā.

2012. gada 1. martā
G. Rone (Laka)



**Māra Runce
Rezerves skolotāja
Metodiķe
1985.- 1990.**

... nelīdzinājās parastai skolai, bet senai pilij

1985. gads. Biju pabeigusi augstskolu, apprecējusies un pārcēlusies uz dzīvi no Rīgas uz Limbažiem. Par manu pirmo darba vietu jaunajā dzīvē kļuva Limbažu Tautas izglītības nodaļa. Ja, godīgi, tāpat kā daudzām ģimenēm, svarīgs apstāklis bija tas, ka izglītības nodaļā strādājošo darbinieku bērniem tika piešķirta ārpus kārtas vieta bērnudārzā.

Tā nokļuvi TIN kolektīvā, kur, galvenokārt, strādāja metodiķi un skolu inspektori. Mani pieņēma par rezerves skolotāju. Jā, izrādās tajā laikā bija paredzēta arī šāda darba vieta! Varētu padomāt, ka bija jāsēž rezervē, taču ikdienā veicu darba pienākumus saskaņā ar TIN vadītāja un metodiskā kabineta vadītāja norādījumiem. Taču, arī kā rezerves skolotājai, nācās pastrādāt vairākās skolās. Tā kā biju beigusi Latvijas valsts Fiziskās kultūras institūtu (tagad Latvijas Sporta pedagogijas akadēmiju), ilgstošs darba nespējas laikā, aizvietoju fizikultūras skolotāju Puikules pamatskolā un Limbažu 1. vidusskolas fizikultūras skolotāju Ilzi Krūmu bērna kopšanas atvaļinājuma laikā. Man, kā bijušai rīdziniecei, bija liels pārsteigums par Puikules skolas ēku, kas nelīdzinājās parastai skolai, bet senai pilij, kā arī tas, ka klasēs bija skaitliski maz skolēnu, bet bērni apgalvoja, ka ir ieradušies pilnā sastāvā...

Vēlāk tiku pārcelta darbā par metodiķi. Mans darba lauks bija pārraudzīt un sniegt metodisko palīdzību tai izglītības darba jomai, kas saucās ārpusklases un ārpusskolas interešu izglītība. Te ietilpa visi interešu pulciņi, kas darbojās skolās un ārpusskolas iestādēs, tādās kā Limbažu pionieru nams (tagad Jaunrades nams), kā arī cieši sadarbojos ar rajona skolu mūzikas skolotājiem (skolu koru diriģentiem) un skolu deju kolektīvu vadītājiem. Vēl viens no darba virzieniem bija jauniešu militāri patriotiskā audzināšana. Skolās bija atsevišķs mācību priekšmets, kas, ja nemaldos, saucās militārā apmācība. Manos pienākumos ietilpa sadarboties ar tolaik esošo Limbažu kara komisariātu, organizēt militārās apmācības skolotāju mācības un jauniešu militārās mācību nometnes.

Tieši šis laiks man patika atmiņā kā pats interesantākais. Iepazinu daudzus radošus un aktīvus cilvēkus. Tādus, kā toreizējā Pionieru nama direktori Renāti Vēdiķi, ar kuru man izveidojās cieša draudzība. Vienreizēji savā darbīgumā bija skolu koru vadītāji, ar kuriem kopā gatavojāmies Skolēnu Dziesmu un Deju svētkiem. Rīkojām metodiskās apvienības sanāksmes, kas norisinājās neformālā, brīvā atmosfērā, pat ārpus skolas telpām. Ļoti labas un

spilgtas atmiņas palikušas par tādiem skolotājiem, kā Pēteri Melni Salacgrīvā, Veltu Ločmeli Liepupē, Ainu Pētersoni Umurgā, Anitu Āriņu Alojā, Arturu Maculēviču Lēdurgā un citiem.

Ar Skolēnu Dziesmu un Deju svētkiem saistās daudz atmiņu, gan par periodu, kad notika gatavošanās, mēģinājumi un skates, gan arī laiks, kad viss jau notika Rīgā. Viens no maniem pienākumiem bija svētku simbolikas saņemšana un izdalīšana dalībniekiem. Atceros, ka tajos svētkos (tas bija 1989. gads) kā suvenīri bija lakatiņi ar Svētku kora virsdiriģentu un deju kolektīvu virsvadītāju parakstiem un nozīmītes. Tā kā līdz izdalīšanas brīdim šīs lietas bija ļoti rūpīgi jāšargā, tad paglabāju tās, tik drošā vietā, ka nevarēju pati atrast. Kopīgiem spēkiem ar nodaļas vadītāju, tās atradām zem gultas.

Bija padomju gadi. Svarīgu vietu šai laikā ieņēma tās organizācijas, kā komunistiskā partija un komjaunatne, tāpēc palikušas daudz atmiņu, kas saistītas ar to. Biju komjauniešu vecumā un, kaut arī centos izvairīties no aktīvās darbības šai organizācijā, tomēr tas neizdevās. Tā, pretēji mani gribai, tiku ievēlēta par šūniņas komjaunatnes vadītāju un vēlāk arī par komjaunatnes komitejas locekli. Lieki piebilst, ka tas notika man klāt neesot. Visgrūtāk bija nosēdēt, tā sauktās komjaunatnes informācijas dienās, kur komjaunatnes komitejas darbinieces visas dienas garumā sniedza informāciju un uzdevumus. Tas tiešām bija ļoti garlaicīgi! Kad vairāk nevarēju nosēdēt un devos projām, vadošās komjaunatnes darbinieces, kuras bija savu informāciju nodevušas, satiku kafejnīcas rindā. Viņas bija izbrīnītas, ka arī es esmu šeit. Saņēmu jautājumu: „ Vai jums jau beidzās?”, uz to atbildēju ar pretjautājumu” „ Un Jums?”

Vispār ar dzīvi tā saucamajā „ Baltajā mājā” kafejnīcā saistās daudz atmiņu. Kā jau šīs ēkas vairums darbinieku, divas reizes dienā devos iedzert kafiju. Kādu dienu TIN vadītājs J. Studers paaicināja mani savā kabinetā un ļoti cilvēciski (tā bija viņa visraksturīgākā īpašība) teica: „ Biedre, Runce, man biedrs Sisenis teica, ka Jūs bieži ejat uz kafejnīcu!” Es savā naivumā, pat neapjuku, bet patiesā izbrīnā teicu: „Jā, biedri Studer, es arī brīnos, par to, ka ieejot kafejnīcā, biedrs Sisenis vienmēr ir priekšā!”

Tautas izglītības nodaļā nostrādāju piecus gadus, 1990. gadā devos dekrēta atvaļinājumā. Pēc tam turpmākajos darbos vienmēr man ir bijusi saistība ar cilvēkiem, ko iepazinu strādājot TIN.

Māra Runce



1989. g. republikas Dziesmu svētku gājiens Rīgā
 No labās: PRK 1. sekr. Hohļenko, RIK priekšsēdētāja B. Plūmane, TIN metodiķe M. Runce,
 RIK pr. Vietnieks U. Sisenis, TIN vadītājs J. Studers



1988.g. TIN darbinieces Sieviešu dienā
 No labās: 1. rindā: Sandra Ozola, Mirdza Dzenīte,
 2. rindā: Ingrīda Kekse, Valija Ozola, Dzidra Mintika, Maija Paegle, Ausma
 Segliņa, Aija Sedliņa, Iveta Cvetkova
 3. rindā: Nīna Luščonoka, Anita Reklaite, Ausma Miķelsone, Māra Ābola,
 Velentīna Strazdiņa, Māra Runce



Ausma Segliņa
Tautas izglītības nodaļas grāmatvede
1976.- 1991.

Atmiņas par darbu
Limbažu rajona Tautas Izglītības nodaļa

1976.gada 16.augustā sāku strādāt Limbažu rajona Tautas Izglītības nodaļā grāmatvedībā. Veicu pamatlīdzekļu un mīkstā inventāra iegrāmatošanu un norakstīšanu pa skolām. Gada beigās aprēķināju pamatlīdzekļu nodilumu. Piedalījos inventarizācijās, mīkstā inventāra norakstīšana un salīdzināšanā ar galveno žurnālu.

Kabinets atradās 1 stāvā 114.istabā, kurā strādājām četras darbinieces.

Par piedāvāto darbu esmu pateicīga nodaļas vadītājam V. Miķelsonam. Bija priekšrocības, strādājot TIN – varēju jaunāko dēlu iekārtot bērnudārzā un uzlabojās ģimenes materiālais stāvoklis.

Tuvojās atmoda un bija jādomā par nākotni. Tā kā pēc Cēsu 1.vidusskolas beidzamas Rīgā iestājos sakaru darbinieku skolā, tad nesagaidot štatu samazināšanas 1991.gada 3.jūnijā aizgāju strādāt uz Limbažu Pastu par materiālu grāmatvedi.

Vissiltākās atmiņas par visiem TIN grāmatvedības darbiniekiem. Paldies par iespēju ka varēju strādāt kopā ar brīnišķīgiem kolēģiem un draugiem. Paldies par iespēju sadarboties ar godīgiem un atsaucīgiem skolu direktoriem un darbvedēm, kā arī ar skolu saimniekiem.

Ausma Segliņa
2013. g. 20.janvārī
Limbažos

Atmiņas – tā ir atgriešanās,
Kur kādreiz bijuši esam...
(Z. Purvs)



Uldis Sisenis

Limbažu rajona Tautas deputātu padomes izpildkomitejas priekšsēdētāja vietnieks

Par to der padomāt

Rit skolēnu vasara. Izskanējuši izlaidumi, novītuši dāvētie ziedi, lielākā daļa bērnu iesaistījušies darbā savās bāzes saimniecībās, LOTOS vienībās, skolēnu darba un atpūtas nometnēs, vecāku palīgsaimniecībās. Diemžēl, ne visi. Daļa pusaudžu, izmantojot vecāku atrašanos darbā, bezmērķīgi pavada laiku: ilgi gulšņā, pēc tam braukā pa pilsētu ar velosipēdiem un mopēdiem, bieži vien neievērojot satiksmes noteikumus, vedot vēl otru, izraisot uz ielām avārijas situācijas. Nepiedodami slikti šos pārkāpējus kontrolē Valsts autoinspekcijas un nepilngadīgo lietu inspekcijas atbildīgie darbinieki, lai gan par to kārtējā nepilngadīgo lietu komisijas sēdē tika aizrādīts. Nosodāmi tie vecāki, kuri atļauj saviem bērniem kļūst, trokšņot līdz vēlai naktij māju pagalmos, aizmirstot, ka bērniem vasaras periodā atļauts uzturēties uz ielas līdz pulksten 22. Atrašanās ārā pēc šī laika uzskatāma par kļūdošanu. Ar šiem vasaras nakts tračiem arī sākas bērnu izlaidība, nedisciplinētība, kas vēlāk noved pie likumpārkāpumiem un noziegumu izdarīšanas.

Kā prakse liecina, daļa vecāku atļauj jau saviem pamatskolas vecuma bērniem apmeklēt jauniešu diskotēkas, kas nereti ieilgst līdz rīta gaismai. Šajos pasākumos ir visatļautības atmosfēra: tiek smēķēts un iedzerts (pēc tam vecāki maksā administratīvos sodus, viens otrs jau reizes trīs!). Kāda var būt runa par normālu bērnu audzināšanu šādās ģimenēs? Nav jau arī no kā ņemt piemēru. Bieži vien paši tētiņi staigā „aizvien lillā”. Šajā gadā rajona nepilngadīgo lietu komisija atbrīvojusi no mācībām pamata un vidusskolās vairāk nekā 50 pusaudžus, kuri nekādi negribēja iegūt izglītību. Bet tā taču ir traģēdija! Un tas notiek tautas atmodas laikā!

Jūnijā ārkārtējā nepilngadīgo lietu komisijas sēdē uz Rīgas speciālo skolu nosūtīja trīspadsmit gadīgo Aināru Šmitbergu no Lāņu astoņgadīgās skolas. Zēns vairākus mēnešus dzīvoja „pagrīdē”, braukājot pa kaimiņu republikām, dzīvoja Viļķenē pie čigāniem. Lai gan Aināram ir māte un tēvs, kuri strādā padomju saimniecībā „Salacgrīva”, viņi dēla meklēšanā un audzināšanā parādīja apbrīnojamu pasivitāti, par ko tika vairākkārt sodīti. Ainārs komisijas sēdē rūgti raudāja, parādot atklātu naidu pret tēvu, prom braucot nevēlējās no viņa atvadīties.

Vai tā varētu uzskatīt par normālām attiecībām bērnu un vecāku starpā?! Vai Šmitbergu ģimenes lieta nav spilgts piemērs tam, kā nevajag audzināt bērnus ģimenē? Par to vienam otram derētu padomāt.

Vēlās vasaras stundās, kad atvērti logi un durvis uz lodžijām, nepatīkamu disonansi atpūtā ienes arī suņu turētāju trokšņainās pastaigas, motobraucēju treniņi pa pilsētas ielām, „tehniskās” mūzikas mīļotāju skaļie koncerti. Nekādu interesi par šiem „sadzīves sīkumiem” neparāda kārtības uzturētāji, dzīvokļu saimniecības pārvaldes sabiedriskais aktīvs un štata darbinieki. Acīmredzot ir daļa pilsoņu, kurus nepieciešams audzināt, un ne jau tikai ar vārdiem vien!... Taču galvenais ir cienīt vienam otru.

U. Sisenis
1985.g.

Par katru skolēnu domājot

Vispārizglītojošo un profesionālo skolu reformu izvirza uzdevumu tālāk paplašināt ārpusskolas iestāžu darbu, radīt daudzveidīgas iespējas katram skolēnam lietderīgi pavadīt brīvo laiku. Šo jautājumu risināšanai lielu uzmanību pievēršušas LKP Limbažu rajona komiteja un Limbažu rajona Tautas deputātu padomes izpildkomiteja.

Pirms nepilniem trim gadiem Vissavienības V. I. Ļeņina pionieru organizācijas 60. gadadienai veltītajā rajona pionieru salidojumā svinīgi tika ielikti pamati Limbažu rajona pionieru nama ēkai. Šī gada martā notika jaunuzceltā pionieru nama atklāšana. Tas bija priecīgs notikums visiem rajona pionieriem un skolēniem. Latvijas ĻKJS Limbažu rajona komiteja bija izsludinājuši pionieru namu par rajona komjaunatnes triecienceltni, aicināja komjauniešus un pionierus piedalīties talkās, izveidoja speciālu fondu, kurā ieskaitītos līdzekļus izlietoja pionieru nama iekārtošanai.

Jauno pionieru namu rotā metāla kalta pionieru nozīme un pionieru taures, aicinot visus mājīgajās un gaišajās telpās. Pionieru un skolēnu rīcībā ir ērtas ģērbtuves, plašs vestibils, labi iekārtota zāle, kabineti un laboratorijas pulciņu nodarbībām, horeogrāfijas zāle. Ir arī piemērotas telpas metodiskajam darbam. Esam gandarīti, ka ar kopīgiem spēkiem ir izdevies radīt šādu namu skolēnu brīvā laika saturīgai organizēšanai.

Pioniera nama kolektīvs komunistes Renātes Vēdiķes vadībā īsā laikā atbilstoši prasībām iekārtojis telpas, radījis visus apstākļus dažādu pulciņu darbam. Jau strādājot vecajās, pieticīgajās telpās vairāki pulciņu vadītāji guva labus panākumus, dodot nozīmīgu ieguldījumu skolēnu komunistiskajā audzināšanā, viņu personības veidošanā. Atzīmējama arī pionieru nama kolektīva sadarbība ar skolām grūti audzināmo skolēnu iesaistīšanā pulciņu darbā. Ne viens vien šāds audzēknis kļuvis par staltu un disciplinētu dejojāju, par labu

fotogrāfu vai aizrautīgu tūristu. Bet panākumi audzināšanā ir tikai tad, ja pats pulciņa vadītājs ir personība, sava darba entuziasts un vienlaicīgi arī gudrs pedagogs. Limbažu rajona pionieru namā ir šādi pulciņu vadītāji, turklāt ne viens vien.

Deju kolektīvu „Varavīksne”, kurā ir ap 140 audzēkņu, jau trīspadsmit gadus vada Taisa Aruma. Viņas audzēkņi Padomju Latvijas skolu jaunatnes IV un V Dziesmu un deju svētkos izcīnīja laureāta nosaukumus un ceļojošos Sarkanos karogus. Arī šovasar republikas Dziesmu un deju svētkos Taisas Arumas vadītais padomju saimniecības „Katvari” deju kolektīvs izcīnīja pirmo vietu un ceļojošo Sarkano karogu. Daļa šī kolektīva dejotāju savā laikā dejas soļus apguvuši Limbažu pionieru namā. Tomēr vislielākā atzinība jāsaņem Taisai Arumai par to, ka viņa izaudzīnājusi ne tikai daudzus labus dejotājus republikas vadošajiem Tautas deju ansambļiem, bet arī veikusi profesionālo orientāciju- izaudzīnājusi ap desmit jaunus, spējīgus deju kolektīvu vadītājus.

Lielu ieguldījumu jauno šahistu audzināšanā ir devis ilggadējais šaha pulciņa vadītājs Ilgonis Dambītis. Labus vārdus var teikt par radiotehnikas pulciņu vadītājiem Leonīdu Jermoļenko un Kārlis Rubeni. Leonīda Jermoļenko zēni piedalījās arī PSRS TSSI Maskavā un no turienes pārveda bronzas medaļas.

Visos nozīmīgākajos rajona pasākumu koncertos ir dziedājis meiteņu vokālais ansamblis „Saulstariņš”. Tas ir vairākkārtējs TV konkursa „Ko tu proti?” uzvarētājs, un nu tā balsis ierakstītas arī skaņuplatē.

Rosīgi darbojas jaunie tūristi Alojā, foto pulciņš Limbažu 2. vidusskolā, politpulciņš, akordeonistu ansamblis un citi kolektīvi. Šogad darbu uzsāks vairāki jauni pulciņi: auto modelistu, aviomedelistu, jauno ugunsdzēsēju, jauno mežkopju, mājsaimnieču, šūšanas, adīšanas un citi. Tik daudzveidīgā pulciņu klāstā piemērotu var atrast katrs skolēns. Tāpēc arī rajona pionieru nams ir kļuvis par **centru skolēnu brīvā laika saturīgai organizēšanai**.

Līdztekus šim darbam pionieru nams ir arī rajona pionieru dzīves metodiskais centrs, te savas zināšanas papildina vecākie pionieru vadītāji un pionieru aktīvs.

Skolēnu idejiski politiskajā audzināšanā lielu ieguldījumu dod pionieru nama organizētie masu pasākumi, tie vienmēr ir ļoti emocionāli, labi pārdomāti un sagatavoti.

Skolu reforma paredz ārpusskolas iestāžu kompleksu veidošanu. Limbažu pilsētā ir bērnu mūzikas sporta skola, naturālistu stacija un tagad arī jauns pionieru nams. Tātad ir radīts pamats tam, lai skolēnu brīvā laika organizēšana notiktu mērķtiecīgi, lai **katrs** atrastu sev interesantāko nodarbošanos: radīti priekšnoteikumi vispusīgi attīstītas personības veidošanai.

U. Sisenis
Limbažu rajona Tautas deputātu padomes
izpildkomitejas priekšsēdētāja vietnieks



Ausma Spandega
Pociema skolas ilggadējā direktore
„Teicamniece tautas izglītības darbā”

Laime- būt skolotājam

Ceļš, kas 1966. gadā skolotāju Ausmu Spandegu pēc gandrīz desmit Ēveles astoņgadīgajā skolā nostrādātiem gadiem atveda atpakaļ uz Pociemu, nepievīla. Tieši te, dzimtajā pusē, viņa kļuva par Latvijas PSR un PSRS Izglītības darba teicamnieci, iecienītu skolas direktori, arī atzītu propagandisti.

Vai grūti būt direktorei, turklāt skolā, kurā pati esat mācījusies?

- Galvenais ir visu laiku pārredzēt, pārzināt, neatkāpties no izvirzītajām prasībām, stingri ievērot, lai iesāktais vienmēr tiktu izdarīts. Izaudzināt īstu un kārtīgu, sabiedrībai derīgu cilvēku, kas nebaidās neviena darba, prot pārvērtēt grūtības, protams, nav viegli. Pedagogam pašam daudz jāmacās, jālasa, lai zinātu visu jaunāko. Kad atgriežos no semināriem, stāstu kolēģiem, izmantoju visu, ko uzskatu par noderīgu arī mums. Mans direktores kredo- strādāt mierīgi, nosvērti, censties izprast un uzklaut skolotājus un vecākus. Un nekam nedrīkst vienaldzīgi paiet garām.

Daudz laika direktorei prasa saimnieciskās rūpes, turklāt skola izvietota četrās ēkās. Visur vajadzīga „saimnieka acs”. Allaž grūta ir gatavošanās jaunajam mācību gadam. Te pietrūkst krāsas, te pazudis pats krāsotājs. Un par to laiku kāds rajona tautas izglītības nodaļai sūdzību uzrakstījis, jo vēl nesen godīgi pie krāsām tikt nevarēja. Un malka ... Ak, šī malka! Uzvilksu darba uzsvārci, direktore ar skolēniem un skolotājiem maija pēcpusdienās līdz vēlai vakara stundai zāģēja un skaldīja malku. Jau gadiem augstākstāvošas instances šo problēmu bevar atrisināt. Bet direktore nesūrojas un prot cīnīties. Ne velti A. Spandegas vadītais kolektīvs rajona skolu sociālistiskajā sacensībā vairakkārt izcīnījis godalgotas vietas.

- Par visu, kas ir sasniegts, esmu pateicīga savam kolektīvam. Tikai visi kopā rodam tos atbalsta punktus, kas dod spēku un jēgu dzīvei. Gribētos allaž palīdzēt, just, kas kuram sāp, un īstajā brīdī ar saudzīgu vārdu atbalstīt, kaut gan pieaudzis cilvēks prot slēpt savas sāpes.

Jā, kolektīva satiecības un radošās gaisotnes mērs laikam ir arī direktores prasīgums un prasīgums. Taču šādā sadarbībā ir ne tikai skolas iekšienē, bet arī ārējā tīrīstūrī: skola, ciems, sabiedrība. Daudz enerģijas prasa darbs ar nelabvēlīgajām ģimenēm. Vadot Katvaru ciema starpresoru komisijas darbu, direktore ir pārliecinājusies, ka dzērāju ģimenēs var uz neilgu laiku uzlabot bērna dzīves apstākļus, bet atgriezt šādus vecākus pilnvērtīgai dzīvei nevar.

Skolā ir iekārtota kartotēka par katru ģimeni. Protams, nepieciešams šos datus sistematizēt. Iecerēts nelabvēlīgās ģimenes sadalīt pēc desmit parametriem: demoralizētās, bezatbildīgās, nevarīgās, pārslogotās, alkatīgās, valdonīgās, pārgudrās, ciniskās, ķildīgās, izirušās.

Stāstot par mūsu direktori, nevar nepieminēt labo sadarbību ar padomju saimniecību „Katvari” un kolhozu „Tiegaži”. Ja pirms jaunā gada kolhoza „Tiegaži” arodkomitejas priekšsēdētājs J. Ivanāns tāpat bez aicināšanas iegriežas skolā pajautāt, kāda palīdzība vajadzīga svētku organizēšanā, tad varat paši spriest, cik atsaucīgi ir mūsu šefi.

Un vēl viens Ausma Spandegas amats- viņa ir vēstures skolotāja. Viņas stundas ir emocionālas, pārdomātas, spraigas. Skolēns tiek audzināts ar darbību, pozitīvām emocijām, dinamismu. Kā stāsta rajona tautas izglītības nodaļas inspektore A. Laura: - Nesen piedalījies trīs A. Spandegas vadītās stundās. Tās bija lieliskas! Pābraucot nevarēju vien sagaidīt rītu, lai, sastapusies ar kolēģiem, pastāstītu viņiem par Pociemā redzēto. Pārsteidza 8. klases skolēnu augstā diskusijas kultūra, viņu prasme diskutēt ar skolotāju par aktuāliem sabiedrisku politiskiem notikumiem.

Ko domā pati A. Spandega- **kā pedagogam jāstrādā?**

- Skolotājam jāsaprot, ka arī skolēns viņam var daudz ko iemācīt. Saprātnei jābūt abpusējai. Pusaudži ir dažādi. Vienam skarbs vārds līdz, otru tas tikai sadusmo.

Katrā klasē ir viduvēji skolēni. Cīņā ar viduvējību brīžam it kā aizmirstam, ka arī labajam skolēnam ne mazāk vajadzīgs padoms. Un spējīgais audzēknis zināmā mērā tiek atstāts novārtā. Uzskatu, ka rajonā jāveido tā saucamās darba klases, lai grūtgalvji varētu mācīties pēc atvieglotas programmas.

- **Kas nepatīk mūsu skolēnos?**

- Nepatīk skolēnu ilgošanās pēc tukši brīvas vaļošanās. Bērni labprāt skatās televizorus, klausās stāstīto, bet lasīt grāmatas, kaut ko darīt paši negrib.

Savus skolēnus direktore A. Spandega audzina ar darbu. Un grib iemācīt strādāt, iemācīt darbu mīlēt, jo tikai darbs dara laimīgu, palīdz bēdās.

Ja kāds no skolēniem izdarījis kādu nerātnību, direktore stingrā balsī aizrāda, pamāca tā, ka to prot tikai īsts skolotājs- no sirds un labu vēlot. Mūsu direktore savu patiesību nepierāda skaļi, bet noteikti un stingri gan, un viņas balsī skan pārliecība un miers.

Labi, ka skolotājas vārdi ietekmē ne tikai citu bērnus, bet arī pašas dēlus. Arī Aigars un Agris audzināti labestības, sirsnības, taisnīguma un stingrības garā. Šajos gados varbūt viņiem mazāk laika atvēlēts. Taču dēli zina, cik grūts un atbildīgs ir mātes diendienā veicamais darbs.

E. Melne
Pociema astoņgadīgās skolas skolotāja



Jānis Studers
Teicamnieks tautas izglītības darbā
Vecmuižas pamatskolas pārzinis
Duntes 8- gad. skolas direktors
Tautas izglītības nodaļas vadītājs
1952.- 1990.- 2013.

Manas pedagoģiskās darbības četri etapi

Mani zināšanas avoti- Rugāju vidusskola, Cēsu skolotāju institūta un Daugavpils pedagoģiskā institūta vēstures fakultāte.

Kad Vecmuižas pamatskolu, sešdesmitajos gados „izvilku” no vaivarāju un zīleņu ceriem, tad iestādīju jaunu ābeļdārzu apjotu ar ziedu sētu, iemīto taku vietā tapa grantēti celiņi un lielo vareno koku ēnā uzstādītas vairākas atrakcijas, šūpoles, slidkalniņi. To visu radīja mazo skolēnu rokas kopā ar vecākiem, skolotājiem un pagasta atbalstu. Skolai tika uzlikts jauns skaidu jumts, uzcelta neliela siltumnīca, skolā veikts kosmētiskais remonts, nomainīts petrolejas apgaismojums pret ģenerators elektrību.

Skolā radikāli tika pārkārtots viss mācību un audzināšanas darba process. Skolotājas Austra Dektere, Meta Kaņepe un Lauma Freija bija vienreizējas pedagoģes, kuras prata ne tikai mācīt bērnus lasīt un rēķināt, bet arī audzināt vispusīgi attīstot viņu spējas, mākas un iemaņas. Bērni mācījās, dziedāja, dejoja, spēlēja teātri, vingroja, uzstājās skolā un sabiedrībā. Vecmuiža kļuva populāra, iecienīta apkārtējā sabiedrībā, sevišķi bērnu vecākos.

Kā rezultātā Valmieras rajona Tautas izglītības nodaļa pasniedza pārzinim Izglītības ministrijas piešķirto nozīmi „Teicamnieks tautas izglītības darbā”.

1967. gada rudenī Limbažu rajona Tautas izglītības nodaļas vadītāja Dzidra Dančauska pārceļ mani darbā uz Duntes 8- gad. skolu par direktoru, kur kopš 1948. gada strādāja dzīvesbiedre un audzināja meitu un dēlu.

Duntes skolā turpināju veidot savu iesākto- iecerēto skolu- gaismas pili. Te bija manas darba dzīves vissmagākie un arī vislabākie gadi, kad reizē ar Duntes skolas vadīšanu vajadzēja kārtot visu vajadzīgo dokumentāciju jaunās Liepupes skolas celtniecībai.

Prieks bija redzēt un sajūst, kā piepildās ieceres, kā pārveidojās skolas apkārtnē, skolotāji, skolēni, vecāki, kā mainās cilvēku savstarpējās attiecības, kā tie iesaistās skolas darba dzīvē.

Attieksmes bija jaunas, neparastas, nepieciešamas, lai pārveidotu vecos ieradumus, kuri savu laiku jau bija nodzīvojuši. Sākums bija grūts, tikai laiks deva panākumus, prieku un lepnumu par izaugsmi.

- Lai visos skolēnos radītu apzinīgu attieksmi pret mācību darbu, tika pieņemts nepopulārs lēmums par simtprocentīgu visu skolēnu sekmību tik ilgi, kamēr visos skolēnos izveidosies apzinīga attieksme pret galveno skolas darbu-mācībām. Šim pasākumam tika pakārtots un palielināts skolotāju, audzinātāju un vecāku, skolēnu un organizāciju darbs, lai katrs skolēns izlabotu savu nesekmīgo atzīmi, kuru saņemšanai nebija attaisnota pamatojuma.

Apzinīga attieksme pret mācībām veidojās lēnām, bet veidojās. Grūti pie šī procesa bija pierast visiem, bet tas bija nepieciešams pārliecībai, ka panākumi veidojās darbībā.

- Tika radikāli pārkārtota skolēnu uzvedība transporta līdzekļos, autobusu pieturās. Šī uzvedība iepriecināja visus tos, kuri brauca kopā ar Dantes skolēniem, kā arī pašus skolēnus par to runāja visā rajonā.
- Tika noteikta skolēnu uzvedība skolas ēdamistabā un uzvedības normas ievērot ārpus skolas.
- Skolā tika izveidota JMD (Jauno milicijas draugu vienība) ar atšķirības zīmēm- zilas laiviņcepurītes ar sarkanu kantējumu, JMD aktīvi kontrolēja uzvedību skolā, transporta līdzekļos, sarīkojumos, visur, kur bija skolēni. JMD bija liels atbalsts skolotājiem un aktīvi palīdzēja pārējiem skolēniem ievērot skolas noteikumus.
- Skolā tika izveidota arī JUV (Jauno ugunsdzēsēju vienība), kura aktīvi darbojās skolā un mājās, kā arī piedalījās visos rajona organizētajos jauno ugunsdzēsēju pasākumos.
- Tika noteikts kā skolēniem jāsvaicina katru satikto cilvēku ceļā, skolā, sabiedrībā.
- Obligāta prasība bija skolēnu formas tērpu valkāšana un atšķirības zīmju nēsāšana.
- Katram skolēnam bija jāpiedalās vismaz divos pašdarbības kolektīvos: ansamblī, deju kolektīvā, dramatiskajā kolektīvā, baletā, foto pulciņā, literārajā pasākumā, fizkolektīvā, JMD, jaunajos ugunsdzēsējos u.c.
- Noteikts stundu skaits katram skolotājam bija jānostrādā sabiedriskajā fiziskajā darbā skolas apkārtnes labiekārtošanā, sporta laukuma izbūvē, virtuvē u.c.
- Interesanta, kaut neilga, bija skolēnu darbošanās skolas radiomezglā.
- Viena no audzināšanas formām bija dažādi konkursi un sacensības starp klašu skolēniem daudz un dažādos veidos.

- Vienmēr tika vērtētas skolēnu zināšanas, uzvedība, ikkatrs konkurss un sacensība. Labākie tika apbalvoti, godināti, slavēti. Kā ir lasāms grāmatā „Duntes skola 1867.- 1981.”

Savas darbības laikā būtiski uzlaboju skolas materiālo bāzi, labiekārtoju skolas apkārtni: tika iegādātas jaunas mēbeles, no jauna iekārtoti mācību kabineti, foto un rokdarbu darbnīcas, izveidots skolas skvērs, uzbūvēts skolas sporta laukums, noasfaltēti skolas iekšējie ceļi, izbūvēta siltumnīca, izrakta artēziskā aka, atremontēta pirts, atvērts novadpētniecības muzejs, labiekārtots mācību izmēģinājuma lauciņš u.c.

Skolotāju kolektīva aktīvas un prasmīgas darbības rezultātā skola četrus gadus izcīnīja rajona ceļojošo Sarkanā karogu, arvien tika minēta rajona labāko skaitā.

Skolotāju kolektīvs prata organizēt interesantus pasākumus ar republikas mākslinieku, rakstnieku piedalīšanos, Meteņu vakaru senlatviešu garā, Lieldienas kā pavasara svētkus.

Visu pasākumu kaldinātāji bija skolotāji un viņu vadītie kolektīvi.

Katra skolotāja darbības process bija viņa zināšanu, māku un iemaņu praktiski izvērstā atdeve skolēniem, kas radīja padziļinātu interesi par mācību priekšmetiem un sabiedrisko darbību.

Duntes skolā visi mani vadītie skolotāji darbā ieguldīja savu sirds siltumu un entuziasmu. Es atļaujos viņus saukt par maniem skolotājiem, jo visus 11 gadus viņi savas darbības procesā skoloja arī mani un viens otru.

Skolā nebija jaunu un vecu skolotāju, bet gan radoši un radošākie skolotāji ar prasmi mobilizēt skolēnus un vecākus skolas aktuālo pasākumu izpildei, sevis pilnveidošanai, savu māku un iemaņu izkopšanai. Skolotāji saprata, ka mācību process notiek ne tikai skolā, bet ikvienā ģimenē un sabiedrībā, tāpēc šie procesi jāvada, iesaistot skolēnus aktīvā darbībā.

Mūsu skolotāju darbu atzinīgi novērtēja Izglītības ministrija: 2 skolotājiem piešķirta krūšu nozīme „Teicamnieks tautas izglītības darbā”, 6 skolotājiem- Izglītības ministrijas goda raksti, ar rajona IK Goda rakstiem 8 skolotāji. Visi skolotāji vairākkārt apbalvoti ar skolas Goda rakstiem un izteiktām atzinībām. Vislielākā bija skolēnu un viņu vecāku izteiktā pateicība par mācību un audzināšanas darbu.

1978. gadā Rajona Izpildkomiteja saskaņā ar Izglītības ministriju pārceļ mani darbā uz rajona Izglītības nodaļu par vadītāju, kurā strādā 40 darbinieku un pilda visas skolvadības funkcijas, ka saka, „Tā bija rajona Izglītības ministrija”, jo bija jāveic visas skolvadības funkcijas: kadri, apgāde, celtniecība, skolu uzturēšana, materiālā apgāde, mācību un audzināšanas darba vadība un kontrole.

Izglītības nodaļas vadība bija mana darba visatbildīgākais posms, jo man nebija neviena vietnieka.

Nodaļu darbs bija sadalīts starp struktūrvienību vadītājiem: pārvaldi kūrēja vadītājs, metodiķus- metodiskā kabineta vadītājs, centralizēto grāmatvedību- galvenā grāmatvede, materiāli- tehnisko apgādes daļu Aldonis Grinbergs, profesionālo orientāciju- kabineta vadītāja, jauno naturālistu stacijas- vadītājs, filmotēku- filmotēkas vadītājs.

Katrā struktūrvienībā bija ļoti liels darba apjoms, kurā strādāja vairāki darbinieki, kuri organizēja nepieciešamo palīdzību izglītības iestāžu darbības nodrošināšanai. Tika izvēsta plaša, vispusīga sadarbība ar visām pārējām rajona nodaļām- kultūras, lauksaimniecības, kapitālās celtniecības, iekšlietu un pārējām.

Katram izglītības iestāžu darbības veidam Izglītības ministrija bija izstrādājusi noteiktus ieteikumus, rekomendācijas par kuru izpildi vajadzēja sniegt atskaiti. Vērā bija jāņem arī rajona Izpildkomitejas un partijas komitejas norādījumi. Rajona Izglītības nodaļai vajadzēja piemērot savu darbību norādījumu izpildei un atskaiti.

Rajona vadība ar sapratni piegāja visu norādījumu izpildei un daudz palīdzēja Izglītības nodaļai risināt visas darba problēmas, kā rezultātā, izglītības darbā bija labi panākumi daudzās būtiskās jomās: skolotāju dzīves un darba apstākļu uzlabošanā, izglītības līmeņa paaugstināšanā, skolu materiālās bāzes pilnveidošanā.

Grāmatā daļēji atspoguļots Tautas izglītības darbības rezultāti rajona mācību iestādēs, kā arī iestāžu vadītāju, skolotāju un skolēnu devums izaugsmei.

Izglītības nodaļas darbības veidi un darba rezultāti parādīti astoņdesmito gadu preses rakstos, un darba rezultātu tabulās, kā arī izglītības iestāžu darba pakāpeniska izaugsme.

Visam izglītības iestāžu procesam caurvijās mūsu tautas nacionālās identitātes process. Liela bija mūsu skolotāju māka, kā caur komunistisko ideoloģiju saglabāt nacionālo motīvu, kaut arī ogļītes bija jāaprok pelnos, lai saglabātu degsmi.

Ikkatrā savas darbības posmā esmu darījis visu, lai savu zināšanu, māku un prasmju spējas atdotu izglītības darbam mūsu rajona skolām.

Ceturtais manas pedagoģiskās darbības etaps norit pensijas gados 1990.- 2013., kad apkopāju savas pedagoģiskās darbības zonas- izglītības iestāžu darbības vietas, to būtību un Izglītības nodaļas lomu tajās, sakopojot materiālus un izveidojot grāmatas „Duntes skola 1867.- 1981.”, triloģiju par bijušā Limbažu rajona skolām 1710.- 2010. „Alojas novada skolu foto albumu”, „Limbažu novada skolu foto albumu”, „Salacgrīvas novada skolu foto albumu” un „Limbažu rajona Tautas izglītības nodaļa 1949.- 2009.g. ”. Visas grāmatas tapušas kolektīvas darbības procesā, kuru devums atspoguļots katrā grāmatā. Vēlreiz pateicos katram grāmatas līdzautoram par savu devumu pagātnes neaizmirstībai, jo pagātne ir nākotnes veidotāja.

Jānis Studers



Imants Šteinbergs **Brīvprātīgo ugunsdzēsēju biedrības priekšsēdētājs**

Iemaņa no skolas gadiem.

1967.gadā sāku strādāt par Limbažu rajona BUB vadītāju. Šai (1966. gadā) laikā Iekšlietu ministrija bija apstiprinājusi jauno ugunsdzēsēju apmācību programmu, kur tieši specifiskās sacensības bija visam pamatā. Ugunsdzēsēju biedrība varēja atļauties katru pavasari organizēt skolēniem jauno ugunsdzēsēju komandu sacensības vairākās vecuma grupās. Dalībnieki tika ēdināti un uzvarētājas komandas apbalvotas no BUB līdzekļiem. Sevišķs notikums bija, kad uzvarētājām komandām un viņu vadītājiem varējām pasniegt arī medaļas, kā arī atmaksāt ekskursiju pa Latviju līdz 3 dienām, bet ar noteikumu, ka apmeklēs ugunsdzēsēju muzeju Rīgā.

BUB no savas peļņas varēja uzcelt b – bas administratīvo ēku jeb kantori, kura šodienas Limbažu vecpilsētā ir galvenā celtnē. Varējām Limbažu mūzikas skolai uzdāvināt jaunu flīģeli. Limbažu jaunrades namam uzdāvinājām sienas panorāmu, kuru gatavoja Rīgas iecienītie mākslinieki. Ainažu 8 – gad skolai uzdāvinājām pilnu pūšamo instrumentu komplektu, jo tieši Ainažos ļoti dzīvas bija senās ugunsdzēsēju tradīcijas, tai skaitā pūtēju. Ainažiem iedevām 3 ugunsdzēsēju mašīnas, jo ugunsdzēsēju komanda aktīvi darbojās ne tikai Ainažos.

Bijušajā Ainažu ugunsdzēsēju biedrības ēkā tika iekārtots un atestēts Ainažu ugunsdzēsēju muzejs.

Sākot ar pagājušā gadsimta 80.gadu sākumu katru pavasari rīkojām skolu un arī pieaugušo ugunsdzēsēju komandu sacensības rajona mērogā, sedzot visus izdevumus. Ievērojamas naudas summas izmaksājam uzvarētājām komandām naudas prēmijās.

Sākot ar 1985.gadu ugunsdrošības darba aktivizēšanā sāka piedalīties arī rajona Izglītības nodaļa un ugunsdzēsēju inspekcijas, kuras aktīvi gatavoja jautājumus dažādām viktorīnām par ugunsdrošības tematiku. Tā radās jauno ugunsdzēsēju salidojumi.

Pirmais salidojums notika 1985.gadā, otrais 1986.gadā un tā katru gadu līdz 1989.gadam.

1986.gadā pavasarī skolēnu ugunsdzēsēju komandu sacensībās piedalījās 26 komandas no 18 skolām, kur kopēju izdevumi no BUB līdzekļiem bija 824 – rubļi, bet apbalvojumiem un uzvarētāju medaļām vēl 312 – rubļi.

Pieaugušo komandu sacensībās piedalījušos skaits 3 x lielāks un arī izdevumi biedrībai bija daudz lielāki.

Daudzās pieaugušo ugunsdzēsēju sacensību komandās startēja arī skolēni atsevišķās disciplīnās un nevienai vien kolhozu vai sovhozu komandai atnesa veiksmi.

Sākoties Tautas atmodas kustībai, sākās arī zināmas reformas skolās, jo skolas varēja izvēlēties kādus pulciņus atbalstīt un kurus nē. Ap šo laiku arī skolu aktivitātes sāka lēnām apsīkt darbā ar jaunajiem ugunsdzēsējiem. Sākot ar 1986.gadu, katru gadu organizējam skolu jauno ugunsdzēsēju vasaras nometnes no 5 – 10 dienām ar telšu pilsētiņas uzcelšanu, nometnes atklāšanu karoga pacelšanu ar nakts patruļām un sardzes maiņām.

Šai nometnēs uzsvāri tika likts uz disciplīnu un kārtību kā nometne tā pārgājienos, orientēšanās pēc kompasa un apskatīto objektu ugunsdrošības novērtēšanā. Nometnes dalībniekiem tika arī demonstrēta jaunākā ugunsdzēsēju tehnika, kura bija moderna un jaudīga.

Pēdējā nometne ar uzrunu uzstājās disidents Berklavs. Viņa stāstījums jau spilgti iezīmēja tautas atmodas sākumu.

Šodien ar 20 gadu distanci varu teikt, ka bija jau arī kas labs un vērtīgs ko arī šodien nevar noliegt.

Limbažu BUB valdes priekšsēdētājs :

J. Šteinbergs.



Iemaņas- no skolas gadiem

Pagājušās nedēļas beigās rajona Pioniera namā notika Limbažu rajona jauno ugunsdzēsēju vienību (JUV) otrais salidojums. Jāatzīst, ka šis pasākums bija ieinteresējis, jo salidojumā ieradās jauno ugunsdzēsēju pārstāvji no 17 rajona skolām. Šoreiz nenosauksim tās trīs skolas, kuras „tehnisku iemeslu dēļ” nevarēja piedalīties pasākumā, jo cerams, ka nākamreiz ieradīsies visas 20.

Salidojums noritēja interesanti un ar izdomu. Varēja just, ka rajona jauno ugunsdzēsēju štābs ir aktivizējies.

*Attēlā: jauno ugunsdzēsēju
salidojumu atklāj
BUB Limbažu rajona
padomes priekšsēdētājs I.
Šteinbergs*



Salidojumu atklāja un dalībniekus sveica Brīvprātīgo ugunsdzēsēju biedrības Limbažu rajona padomes priekšsēdētājs Imants Šteinbergs. Tautas izglītības nodaļas vadītājs Jānis Studers savā uzrunā salidojuma dalībniekiem uzsvēra to lielo postu, kādu mūsu tautsaimniecībai nodara ugunsgrēki. Savukārt Latvijas PSR BUB Centrālās padomes instruktore Ārija Bolšinga pastāstīja par bērniem, kas guvuši smagus apdegumus vai gājuši bojā ugunsgrēkos mūsu republikā. Salidojumā piedalījās arī LĻKJS Centrālās Komitejas instruktors Jānis Sīmanis un komjaunatnes Limbažu rajona komitejas otrais sekretārs Juris Dzenis.



Attēlā: Staiķeles astoņgadīgās skolas komanda ar konsultantu J. Kukmilu un skolotāju Z. Finagejevu

Salidojuma pasākumi bija sadalīti pēc tematiskas piecās patruļās: ugunsdrošības vēsture, Vissavienības patruļa, atjautības patruļa un stafete. Katras skolas komandai bija jāiziet visas patruļas. Svarīgākā no tām – ugunsdrošības noteikumi, un te gandrīz vai ar izbrīnu jākonstatē patīkams fakts: skolēni zina šos noteikumus. Vidējā atzīme visām rajona skolām pēc eksaminatoru- Valsts ugunsdrošības uzraudzības nodaļas inspektoru- vienprātīga slēdziena: četri. Nevienu kļūdu šajā patruļā nepieļāva Staiceles astoņgadīgās skolas komanda (konsultants J. Kukmils) un Salacgrīvas vidusskola (konsultants A. Ādamsons). Tagad tikai jāpiemēro teorija praksei, jo bērnībā iegūtās iemaņas ir visnoturīgākās, tās cilvēkos saglabājas uz visu mūžu.

Daudz smieklu un jautrības ienesa atjautības patruļa, savukārt, lielu satraukumu un „nervus” prasīja savdabīga ugunsdzēsības stafete sporta hallē.

Kopvērtējumā pirmajā grupā pirmo vietu ieguva Staiceles astoņgadīgā skola, otro- Ainažu astoņgadīgā skola, bet trešo- Umurgas astoņgadīgā skola. Otrajā grupā: pirmā vieta- Mērnietu astoņgadīgajai skolai, otrā- Pociema skolai, trešā- Bīriņu skolai.



Attēlā: zināšanu pārbaude ugunsdrošības noteikumu klasē

Jauno ugunsdzēsēju salidojums pagājis. Ievērtības cienīgu darbu tajā ieguvuši JUV štāba priekšnieks, Valsts ugunsdrošības uzraudzības nodaļas inspektors Juris Dreimanis, komjaunatnes rajona komitejas sekretāre Ligita Palkavniece, tautas izglītības nodaļas inspektore Olga Kārkle, BUB Limbažu rajona padomes priekšsēdētājs Imants Šteinbergs, Pionieru nama metodiķe Aija Šteinberga un citi, bet tas ir tikai sākums. Darba lauks šajā jomā ir ļoti plašs. Patīkams ir fakts, ka arī Izglītības ministrija sāk aizvien aktīvāk piedalīties ugunsdzēsības jautājumu risināšanā republikas skolās. Patlaban tā sadarbībā ar ugunsdzēsības pārvaldi un BUB Latvijas PSR Centrālo padomi ir izstrādājusi nolikumu plašam konkursam par skolēnu apmācību ugunsdrošībā. Balvas pirmo vietu ieguvējiem ir visai iespaidīgas. Tātad- labu veiksmi un zināšanas, jaunie ugunsdzēsēji!

1986.16.01. G. Pīlāgs



Jānis Viļumsons
Direktors
Ķirbižu 7- gad. skolas
Alojas Ausekļa vidusskolas
Pāles 8- gad. skolas
1975.- 1983.- 1987.- 2011.

Manas skolu direktora darba gaitas

Ķirbižu skolā

Ķirbižu astoņgadīgajā skolā par skolas direktoru strādāju no 1975. - 1983. gadam . Pirms tam 10 gadus biju skolotājs Ķirbižu skolā. Pārņēmu stafeti no iepriekšējās skolas direktores Nellijas Lepiksones. Tā nebija mana vēlēšanās, bet tā notika. Izjutu milzīgu pārmaiņu un atbildības slogu. Šaustīju sevi ar pašpārmetumiem par izvēlēto ceļu kā rezultātā sāku just smeldzošas sāpes pakrūtē. Lūdzu medicīnu palīdzību. Kad daktere informēja, ka medicīniskās analīzes ir labas, braucot mājās no Limbažiem, pa ceļam sāpes pazuda. Tātad vainīgi bijuši nervi.

Tajā laikā bija Vitrupes ciema padome, kas atradās "Krūmiņu" mājās, kur bija arī kultūras nams. Lielākie svētku pasākumi notika tur. Šeit bija padomju saimniecības "Vitrupē" teritorija, kuras centrs atradās Vitrupes ciemā kādus 5 km no skolas. Ķirbižu jaunajā muižā atradās Vitrupes mežniecība. Aktīva dzīve pulsēja 2 km attāļajā Brīdagā. Skola atradās it kā ciemā nomalē, tāpēc tika izstrādāts pat jaunas skolas celtniecības projekts. Tā atrastos Vitrupē skaistā vietā aiz bērzu birzs netālu no upes Vitrupes. Laikam pareizi, ka šis projekts netika realizēts.

Skolā mācījās bērni no vietējā ciema, kā arī no netālu esošo Lauvu teritorijas. Skolēnu skaits sākotnēji bija pāri simtam. Attālākie bērni dzīvoja skolas internātā. Centāties piedalīties dažādās aktivitātēs: piedalījāmies mācību priekšmetu olimpiādēs, bija pat valsts mēroga panākumi; bija aktīvs pionieru organizācijas darbs - panākumi ierindas mācības skatēs u.c. Mūsu skolas pionieru vienība bija nosaukta dzejnieka Jāņa Sudrabkalna vārdā. Spilgti atceros piemiņas plāksnes atklāšanu Lauvu "Sprundās", kur dzejnieks mīlēja atpūsties brīvajā laikā. Man tā bija viena no pirmajām publiskās uzstāšanās reizēm. Pasākuma iniciators bija rajona padomes priekšsēdētāja vietnieks Uldis Sisenis. Bija aktīvs sporta darbs - panākumi slēpošanā, vieglatlētikā, futbolā, tūrismā u.c. Mums bija bagāts slēpošanas inventāra klāsts - varējām nodrošināt ar slēpēm, slēpju nūjām un slēpju zābakiem ikvienu skolēnu.

Tradicionālas bija draudzības sacensības sportā ar Lāņu skolu. Ķirbižos notika rajona sacensības skolēniem futbolā, tūrismā, slēpošanā.

Bērni tika audzināti darbam - viņi piedalījās sazāgētās malkas ienešanā malkas šķūnī, strādāja skolas siltumnīcā. Skolai bija zemes gabals, kur audzējām kartupeļus un dārzeņus skolas kopgaldam. ražas novākšanā piedalījās skolēni. Vienu laiku skolai bija pat zirgs. Rudeņos skolēni piedalījās kartupeļu novākšanā padomju saimniecības tīrums. Vēlāk bija darba nometnes vasaras sākumā visiem skolēniem no 1. klases - galvenokārt, ravēšana.

Sākotnēji skolai elektrību ražoja ar ģeneratoru, ko darbināja traktors turpat pie skolas. Skolas materiāli tehniskā stāvokļa nodrošināšanā liela nozīme bija vietējai padomju saimniecībai, kā arī līdzekļiem no rajona budžeta. Nomainījām skolas jumta segumu, restaurējām ārsienu apmetumu. Būtiskas izmaiņas notika skolas sporta stadionā: veicām meliorācijas darbus, izbūvējām skrejceļu apkārt stadionam, uzlabojām segumu basketbola laukumam; no dzelzs konstrukcijām izgatavojām basketbola grozu statīvus, volejbola tīkla stabus un futbola vārtus. Izbūvējām bērnu rotaļu laukumu no metāla konstrukcijām: šūpoles, karuselis, vingrošanas pilsētiņa: rāpšanās virve, kārts, kāpnes, vingrošanas siena, dažāda augstuma pievilkšanās stieņi, līdzsvara balķis. Nāca modē peldēšana. Ar vietējās mežniecības atbalstu uz Vitrupes pie skolas izbūvējām peldētavu.

Spilgti atmiņā palikuši pirmie Limbažu rajona skolotāju sporta svētki, ko uzticēja mums noorganizēt Ķirbižos.

Atceros Izglītības ministrijas inspektora Šuvcānes apciemojumu mūsu skolā.

Regulāri notika skolu pieņemšanas augusta beigās un periodiski tā saucamās frontālās pārbaudes, kad hospitēja arī mācību stundas.

Alojas Ausekļa vidusskolā

1983. gada augustā mani pārcēla darbā par skolas direktoru Alojas Ausekļa vidusskolā. Īpaši nepretojos, noskaidrojot, ka nākotnē jūtami sarūk bērnu skaits Ķirbižu skolas mikrorajonā. Pārcelšanās no nelielas lauku skolas par direktoru vidusskolā man bija lielas pārmaiņas. Bija plašāks darba lauks un vēl nezināmas problēmas.

Skolā tika izveidota palīgskolas viena klase, lai bērniem nebūtu jādzīvo Katvaros un būtu tuvāk mājām.

Alojā strādāja daudzi skolotāji - meistari, entuziasti kā rezultātā tika gūti panākumi mācību priekšmetu olimpiādēs. Labs bija pionieru un komjaunatnes organizāciju darbs. Pierasti bija panākumi ierindas mācības skatēs, ražošanas brigāžu darbā. Alojas skolā strādāja tūrisma un orientēšanās sporta entuziasti skolotāji Apsītis un Auseklis. Viņi organizēja rajona sacensības. Viņu vadībā mūsu bērni guva panākumus valsts mēroga sacensībās.

Uzbūvējām vingrošanas pilsētiņu skolas sporta stadionā. Tajā laikā skolām tika doti konkrēti uzdevumi proforientācijas darbā. Atceros, ka vienreiz vadīju vidusskolas absolventu braucienu uz Latvijas universitāti, lai iesniegtu dokumentus.

Tajā laikā aktīvi darbojās Ulda Siseņa izveidotās koordinācijas komisijas, kurām bija regulāri jāstrādā ar nelabvēlīgajām ģimenēm. Komisiju vadīja skolas direktors.

Alojas Ausekļa vidusskolā bieži mainījās direktori. Manuprāt, viens no iemesliem - būtiski trūkumi skolas materiāli tehniskajā bāzē. Viens no direktoriem par to ironizēja šādi: "Krancmane *"sadega"*, jo kausējot sasalušos radiatorus, izcēlās lokāls ugunsgrēks; Zelčs *"noslīka"*, jo regulāri applūda ģērbtuves pagrabstāvā; Viļumsons *"nosala"*, jo aukstajā 1987. gada ziemā, neveiksmīgi izlaižot ūdeni tā saucamajā Baltajā skolā, tika sasaldēti šīs skolas radiatori. Partijas komitejas pirmā sekretāra Hohļenko lēmums bija: "Atbrīvot skolas direktoru!" Tā Alojā nostrādāju trīs ar pus gadus.

Pāles pamatskola.

Pāles astoņgadīgajā skolā

Pālē sāku strādāt 1987. gada augustā, nomainot skolas direktori Silviju Drēviņu. Skolā vēl strādāja bijušais ilggadējais skolas direktors Ernests Pitāns, arī ilggadējās skolotājas Dzidra Pitāne un Vija Ozola. Savulaik Pāles skola bija labāko Limbažu rajona skolu skaitā. Bija jūtamas šī darba tradīcijas. Jūtams bija kolhoza "Padomju zeme" atbalsts. Bija labi mācību priekšmetu kabineti, tradīcijām bagāts pionieru organizācijas darbs. Pionieru vienība bija nosaukta Otomāra Oškalna vārdā. Tie bija pārkārtošanās gadi, sabiedrība atbalstīja jaunās vēsmas. Sākām sadarboties ar bijušo novadnieku Kauliņtēvu. Pāles sabiedrībā valdošais sportiskais gars bija jūtams arī skolā. Tikko bija pavadīts skolas 50. gadadienas jubilejas salidojums. Skolēnu skaits bija pāri 130. Pamatā visus šos gadus skolas administrācijā valdīja tandēms: Viļumsons - Pēce. Skolotājas Berovska, Pitāne un Noriņa bija iedibinājušas spēcīgas novadpētniecības tradīcijas, kā rezultātā radās Pāles pagasta novadpētniecības muzejs. Bija laiks, kad varējām veiksmīgi piedalīties rajona mācību priekšmetu olimpiādēs, gūstot panākumus arī valsts līmenī. Skolā mācījās bērni no Pāles pagasta, arī no kaimiņu pašvaldības Lauvām. Lai piesaistītu lauviešus, mērķtiecīgi sadarbojāmies - nodrošinājām pašvaldības transportu nokļūšanai skolā un mājās. Kad slēdza Svētciena pamatskolu, apbraukāju daļu šīs skolas mikrorajona, aģitējot mācīties mūsu skolā. Sūtījām skolas autobusu līdz Svētcienam, jo daži uz manu aicinājumu atsaucās. Pie mums sāka mācīties pat daži bērni no Salacgrīvas. Bija arī negatīvs pienesums, jo labākie bērni taču mācās sava mikrorajona skolā. Bet to spieda darīt nelabvēlīgā demogrāfiskā situācija. Izrādās, ka tas bijis tālredzīgs solis, jo šodien bez lauviešiem, svētcieniešiem un dažiem salacgrīviešiem Pālē būtu 60 skolēnu tagadējo 80 vietā.

Skolas teritorija tā mainījusies, ka ilggadējam skolas direktoram Ernestam Pitānam no mākoņu maliņas grūti atpazīt to vietīņu, kur kādreiz daudz darba un laika ieguldījis.. Pēc 50 gadiem bija nokalpojies skolas skārda jumts. 90 - o gadu sākumā kooperatīvu buma laikā tika nomainīts skārda jumts. Izrādījās - bijuši slikti speciālisti - dubultfalces vietā bija vienkārša falce un spēcīga vēja laikā jumts tika bojāts. Drīz radās vēl viena problēma - ekspertīzes slēdziens bija, ka skolas zāles garo pārsegumu vibrācija pārsniedz normatīvu un aizliedza šo telpu izmantot masu pasākumiem. Gan jumta seguma nomaiņu, gan zāles grīdas pārseguma stiprinājumus kvalitatīvi veica celtniecības firma "Renesanse" no Rīgas. Pirms gadiem 10 tika nomainīti logi skolas rietumu pusē 2. un 3. stāvā ar koka pakešlogiem, vienlaicīgi veicot skolas ārsienu renovāciju. Pats lielākais sasniegums ir sporta halle pie skolas. Sadarbībā ar pagasta pārvaldi veicām meliorāciju un izbūvējām sporta stadionu, ko veido labs futbola laukums, apļa skrejceļš un tāllēkšanas sektors. Vēl kolhoza laikā izbūvējām mūra celtni, kur ir garāža raideram un darbarīku noliktava. Mazliet vēlāk kapitāli pārbūvējām skolas siltumnīcu. Skolas teritorijā, kas piekļaujas skolas dienvidu sienai, izbūvējām bērnu rotaļu laukumu, kuru drošības labad norobežo sēta. Ir atjaunots basketbola laukuma segums, no jauna izgatavoti metāla basketbola grozu statīvi. Pie skolas izbūvēti divi smilšu volejbola laukumi, kā arī nestandarta sporta ierīces. Izmantojot "burkānu naudu", nomainījām elektroinstalāciju. Tad pat veicām neveiksmīgu zēnu darbmācības kabineta izbūvi skolas pagrabtelpās. Bez tam pilnīgi modernizēta skolas virtuve, nomainīti apkures sistēmas katli. 2011. gada vasarā tika atklāts hokeja laukums, kuru vasarā izmanto basketbola spēlei. Izmantojot speciālistes pakalpojumus, sakārtota skolai piegulošā zaļā zona. Ja agrāk zālājus pļāvām ar rokas izkaptīm, tad tagad to veicam ar raidera palīdzību. Sakārtojot skolas teritoriju, nojaucām divas neizmantotas vieglo automašīnu garāžas.

Visbeidzot, esmu iesaistījis skolēnus jaunā lietišķā sporta veidā - pļaušanā ar izkaptīm. Organizējam treniņus, vietējās sacensības, piedalāmies valsts mēroga sacensībās jau no 2002. gada. Ir valsts čempioni individuālajā un komandu pļaušanā ar izkapti.

Jānis Viļumsons



Pāles pagasta priekšsēdētāja Vīta Amerika vēstījumu nākamajām paaudzēm ievieto kapsulā, ko pamatskolas direktors Jānis Viļumsons ieguldīja ēkas pamatos



Vai būs pietiekami asa? Jānis Viļumsons (no kreisās) pārbauda Arņa Lustes izkapti



Jāzeps Višķers
Limbažu sporta skolas direktors
1967.- 1990.

Daži darbības posmi un epizodes

No 1959. gada strādāju Limbažu 1. vidusskolā par fiziskās audzināšanas skolotāju. Skolā bija labi sasniegumi sportā, skaitījās starp labākajām republikā, mēs fizikultūrieši centāmies neatpalikt. Izglītības ministrija piešķīra skolai sporta specializāciju, bijām spiesti strādāt pat vairāk par 2 slodzēm. Gaismas dzīse zālē pukst. 22.00.

Man piedāvāja strādāt par direktoru Sporta skolā, svārstījos. Izšķīra TIN darbinieku Birkmaņa un Miķelsona teiktais: „Vai tu gribi, lai te nāk kāds cits un mūs te komandē?” 1967. gada 15. augustā TIN izdeva pavēli.

Sāku organizēt uz totāli plikas vietas un nabadzībā- ne telpu, ne kadru, ne inventāra. Iedeva mazliet naudas. Bija tā kā tai „operā”- pliks un nabadziņš. Labi, ka vasarā TIN bija pieņēmis pagaidu darbā par skolotāju airēšanas treneri Elmāru Līci no Rīgas. Tā mēs divatā iesākām, viens pa dūnaino ezermalu, otrs augšā. Pamazām izveidojām strādāt gribošu darbinieku, treneru grupu, arī bijušie skolas audzēkņi uzsāka savu pirmo darbu. Ir daži, kuriem tā bija vienīgā darba vieta līdz pensijai un daži vēl strādā. Līcis rosījās, lai uzceltu koka būdiņu kur sasildīties, laiviņu nometni u.t.t. Biju rajona fizikultūras skolotāju metodiskās komisijas vadītājs, vajadzēja rīkot nometnes un sacensības.

Pēc gadiem septiņiem airētājiem pirmie sasniegumi lielajā sportā. Pasaules vienā visvarenajā sporta lielvalstī nesenie skolas zēni kļūst par čempioniem, te viens, te otrs, te trešais atved bronzu. Dažus izlaidu uz ārzemēm un kļuva viņi par Eiropas čempioniem junioros. Maskavā jautā: „Kas jūs tur esat? Ak, jaunie, pilsētiņā ar 8 tūkstošu iedzīvotāju, te, Maskavā vienā mājā vairāk!”

Radās ideja par šefību, jāslēdz līgums, bet tas nav tik vienkārši. Tā airētāji kļuva par sporta biedrības „Darba rezerves” biedriem. Noslēdzām līgumu ar 18. PTV direktoru Valeinu, mūsējos laida zālē par brīvu trenēties. Kopā ar TIN vadītāju Miķelsonu apstiprinājām jau augstāku līgumu ar Latvijas to pašu biedrību. Darbs sakustējās, ezerā tika iestumti 5000 m³ smilšu. Sākās krasta nostiprināšana, uzbūvēts finiša tornis, turpinājās ideja par bāzes izbūvi. Pēc likuma būvēt neļāva, ļāva tikai kapitāli remontēt. Tomēr koka namiņu 14 tūkstošu vērtībā kapitāli atremontējām, par airēšanas bāzes tagadējo ēku, kuru direktore Diāna pabeidza, uzbūvējot otro stāva zāli un istabiņas. Bet toreiz situācija nebija tik

vienkārša, bija vajadzīga nauda. Stāstīju TIN vadītājam Miķelsonam, ka vajadzīgs nopietns līgums ar Maskavas sporta biedrību un vajadzīgs liels rajona izpildkomitejas zīmogs.

Apspriedām līguma projektu labāk nekā vēlēsies... Līcis gatavoja šefu atbraukšanu. Vienā pēcpusdienā ieradās Maskavas šefs kopā ar Latvijas valsts plāna ierēdni. Miķelsons zvana man, ka mūs nepieņēma. Mēs visi bijām apjukusi. Līcis ezermalas koka mājiņā uzklāja galdiņu līguma apzīmogošanai. Ezermalā bēdīgi runājāmies. Līgumā bija ieplānoti apgūt 3 miljonus piecos gados. Tā tika izsapņots sapnis par 3. fortu manēžu vieglatlētiem un citiem darbiem. Piepūšamā halle vēl nebija ieplānota, jo viss droši vien bija saistīts ar rajona celtniecības jaudām.

Sporta skolas uzdevumi nolikumā: rajona skolu fiziskās audzināšanas metodiskā darba vadīšana, sacensību rīkošana, bērnu fiziskā sagatavošana, sporta rezervju gatavošana, rajona skolēnu izlases komandu gatavošana Latvijas skolēnu spartakiādei (tagad olimpiādēm). TIN metodiskā kabineta vadītājs Ēriks Birkmanis, vadītājs Vilis Miķelsons vienmēr palīdzēja mūsu darbā. Tika izstrādāts sporta pasākumu nolikums vienam gadam, sporta pasākumi tika ieplānoti tikai otrdienās. Tas deva iespēju skolas direktoriem un sporta skolotājiem saplānot savu iekšējo darbu. Sevišķi svarīgi bija zināt datumu un vietu, lai iepriekš sameklētu transportu. Nav bijis neviens gadījums, kad kāda skola neierastos.

Rajona spartakiādes programmā bija: vieglatlētika, kross, slēpošana, dambrete, futbols, basketbols, galda teniss, visas klases audzēkņu kopējs starts daudzciņā.

Skolas zināja kurā sporta veidā pie viņiem notiks sacensības un viņu skolotājs bija atbildīgs par norisi. Visvairāk sacensības notika Limbažos un Salacgrīvā, krosā Lāņos, slēpošana Umurgā, dambrete Liepupē, galda tenisā Puikulē, futbols Limbažos, Salacgrīvā, Ainažos, Staicelē u.c.

Vēl notika tradicionālās sacensības: „Ādas bumbā”, „Oranžā bumba”, „Zelta ripa”, „Brīnumdambrete”.

Rajona fiziskās audzināšanas skolotāju, treneru darbs deva rezultātus- 1982. gada LPSR skolēnu spartakiādē II grupā (visi rajoni plus Ventspils, Rēzeknes, Jelgavas, Jūrmalas pilsēta) izcīnījām 1. vietu un saņēma Izglītības ministrijas ceļojošo karogu.

Mūsu skolēni trijās vecuma grupās spartakiādē izcīnīja 37 medaļas, lauvas tiesu 22 airētāji.

Sporta speciālisti bija pārsteigti, ka rajons ar nelielu skolēnu skaitu var sasniegt tādus rezultātus. No rajona vadības puses nebija izteikta neviena pateicība skolotājiem, treneriem, organizatoriem. Laikrakstā „Progress” 1. lappusē (paldies par to) dažas rindas- rajons uzvarējis spartakiādē II grupā. Turpretī Valmieras skolai palielināja budžetu, pateicās skolotājiem, treneriem, mums pilnīgs klusums.

Limbažu 1. vidusskolā darbojās divas sporta klases (5.- 6. kl. un 7.- 8. kl.) ar palielinātu fizikultūras slodzi, ēdināšanu. Sporta klases vienmēr bija starp labākajām, bet divas reizes pārstāvēja Latviju Vissavienībā, bija Krimā un Kaukāzā.

Limbažu 1. vidusskolas hokejisti uzvarēja republikas „Zelta ripa” sacensībās un 1980. gadā piedalījās Vissavienības finālsacensībās Gorkijā, tagad Nižnijnovgoradā. Tur gan sibirieši mūsējos noskrēja.

Regulāri skolās tika rīkoti tūrisma salidojumi- divas dienas ar gulēšanu teltīs.

Aktīvu dalību darbā ņēma visi TIN darbinieki. Sacentās orientēšanā, telts celšanā, ugunsgrāku kurināšanā, ēst gatavošanā un citās izdarībās.

* * *

Es izstāstīšu notikumu Limbažos. Vai jūs zināt kāda izskatās čekas pratināšanas telpa Limbažos un kur tā atradās? Astoņdesmito gadu sākumā, Brežņeva laikos saņēmu izsaukumu ierasties VDK pēc adreses Limbažos Pasta ielā Nr.

Ierados noteiktā laikā pasta ēkā no pagalma puses otrajā stāvā. Garš patukšs gaitenis. Atveru vajadzīgā numura durvis un apstulbu. Četras sienas: nevienas mēbeles. Istabas vidū ķebļis. Neviena cilvēka, klusums. Tā es stāvu 1 ½ minūti. Pa blakus istabas durvīm kāds ienāk. Sienā uz blakus istabu kādu pusotru metru posms izņemts. Sienas savieno paplata lete kā lauku veikalā. Aiz letes parādās mazs, apaļš vīriņš, pats šefs. Klusēdams pamāj ar roku uz ķebļi, lai apsēžos viņam pretī šim pus letes. Mierīgi, bet vēsā tonī jautā: „ Kāpēc es diskriminēju Limbažu krievus?” Mierīgs skaidroju, atbildu, ka tā nav taisnība. Uzdod precīzus, ļoti specifiskus jautājumus:„, Kāpēc tik maz krievu skolā? Kāpēc likvidēja šogad krievu treniņgrupu skolā, iepriekš bija?”

Korekti atbildēju, ka viņi šogad beidza 8. klasi un vidusskolā neiet. Gribētāji visi tiek uzņemti. Kādu laiku klusēja, tad saka, tikpat vēsi: „, Varat iet!”

Bet kādreiz var neteikt: „,Varat iet!”

J. Višķers





Jānis Zelčs

Alojas Ausekļa vidusskolas direktors, skolotājs 1976.- 1994.

Atmiņas par darba gadiem

Alojas Ausekļa vidusskolā nostrādāju no 1976. gada līdz 1994. gadam, kad aizgāju pensijā. Skolas direktora statusā strādāju 5 gadus (1976.- 1980.g. un 1982.- 1983.g.), kā skolas direktora vietnieks mācību darbā- 5 gadus (1991.- 1994.g.), pārējos gadus- matemātikas un militārās mācības skolotāja statusā.

Skola bija izvietota četrās ēkās. Katrai no tām bija dots savs nosaukums. „Galvenais korpuss”, kurā atradās pamatskolas un vidusskolas klases, „Baltā skola”, kurā izvietojās sākumskolas klases, ēdnīca un virtuves bloks, „Sarkanā skola”, kurā atradās 3 mācību telpas, darbnīca un internāta veļas noliktava, kā arī telpa pūtēju orķestrim, „Akmens māja” platības ziņā nebija liela un to pilnībā aizņēma mājturības kabinets.

Septiņdesmito gadu otrajā pusē un astoņdesmito gadu sākumā skolu pastāvīgi piemeklēja kāda saimnieciska ķibe. Rudeņos un pavasaros, kad vairāk nokrišņu, sāka applūst Galvenā korpusa pagraba telpas, kurās atradās skolēnu garderobe un centrālapkures katlu telpa. Vairākas reizes dienā un naktīs nācās ieslēgt un izslēgt sūkni, kurš pagraba ūdeņus pārsūknēja tuvākajā kanalizācijas akā. Problēma atrisinājās tikai tad, kad tika izbūvēta apm. 300 m gara drenāžas trase uz tuvāko novadgrāvi.

„Sarkanajā skolā” bija malkas apkure. Atklājās, ka visas apkures krāsnis draud sabrukt. Nācās no „Galvenā korpusa” uz „Sarkano skolu” būvēt siltumtrasi, vienlaicīgi ierīkojot arī ūdensvadu un kanalizāciju.

Atklājās arī tas, ka draud iebrukt „Galvenā korpusa” otrajā stāvā esošās aktu zāles grīda, tāpēc skolēni vairs tajā uzturēties nedrīkstēja. Nācās sākumskolas 8 klases izvietot pa dažādām Alojas ciemata iestāžu telpām, bet sākumskolas telpās izvietot vecākās klases no „Galvenā korpusa”.

Rudens vētras nogāza saimniecības ēkas jumtu, zem kura atradās noliktava, kūts un garāža skolas traktoram (skolā 11. klasei bija traktormācības stundas, kuras vadīja sovhoza „Aloja” lauks. Speciālisti). Minētā saimn. ēka vairs atjaunota netika, jo lielas vajadzības pēc tās nebija.

Saimniecisko lietu kārtšanā ļoti palīdzēja Limbažu rajona Tautas izglītības nodaļa (vadītājs V. Miķelsons, vēlāk daudzus gadus- J. Studers), tāpēc visas problēmas atrisinājās diezgan ātri.

Līdz deviņdesmitajiem gadiem skolēnu skaits skolā svārstījās tā ap 500 un skolotāju bija ap 40, no tiem 8 skolotāji bija apbalvoti ar krūšu nozīmi „Teicamnieks tautas izglītības darbā”, kas tajos gados bija ļoti augsts skolotāja darba novērtējums. Kolektīvs bija draudzīgs un darbīgs, izvairījās no skolēnu zināšanu vērtēšanas ar „izvilktu trijnieku” (5 ballu sistēmā), bet strādāja ar nesekmīgajiem skolēniem arī vasarā. Visi absolventi, kuri vēlējās studēt, sekmīgi kārtoja iestājek sāmenus augstskolās. Mācību priekšmetu olimpiādēs sevišķi izcēlās fizikā (skolotāja V. Tetere, visu laiku bija arī rajona fizikas skolotāju metodiskās apvienības vadītāja), tāpat izcili rezultāti bija tūrisma un orientēšanās sportā (skolt. P. Apsītis), skolu sanitāro posteņu sacensībās skola vienmēr ieguva godalgotas vietas (skolot. H. Bērziņa). Skolotāja R. Līsmāne lielu darbu veica skolas muzeja iekārtošanā, materiālu vākšanā un apstrādē. Kolektīvs nebija vienaldzīgs arī trešās atmodas laikā. Daudzi skolotāji apbalvoti ar 1991. gada barikāžu dalībnieka Piemiņas zīmi.

Skolai bija ļoti maza sporta zāle, tāpēc visu laiku tika rosināts jautājums par sporta halles celtniecību, taču vienmēr trūka līdzekļu. Tomēr apmēram pēc 30 gadiem, 2009. gadā tā tika uzcelta. Radās izcilas iespējas ne tikai skolas, bet visas Alojas pilsētas sporta attīstībai.

Šobrīd, apmeklējot skolu, priecājos, ka skola un tās apkārtnē kļūst arvien skaistākas (direktore I. Bite), tikai žēl, ka skolēnu skaits ir ļoti samazinājies, bet tas jau samazinās visās skolās, kas rada skumju noskaņu.

2012. gada 7. oktobrī

J. Zelčs





Lauma Zvaigzne
Izglītības nodaļas galvenā grāmatvede
1967.- 1974.

... reizē ar rīta gaismu tā arī atradās

1962. gada 7.martā tiku pieņemta darbā par grāmatvedi Limbažu rajona Tautas izglītības nodaļā. Strādājot grāmatvedībā, biju iepazinusi arī pārējo grāmatvežu darba pienākumus, jo grāmatvedības darbs man patika.

Tā mani 1967. gada 4.aprīlī nosūta uz Rīgas Centrālo Statistikas pārvaldi galvenā grāmatveža kursos. Pēc kursu beigšanas, mani 1967.gada 1.jūlijā pārceļ darbā par Limbažu rajona TIN centralizētās grāmatvedības galveno grāmatvedi. Ar šausmām uzņēmos šo lielo atbildību, bet biju apņēmības pilna pierādīt, ka visu var apgūt tikai ar darbu. Sākums, protams, nebija viegls, reizēm pat asaras lija. Pirmajā bilanci bija pazudusi 1 kapeika, kuru meklēju visu nakti, protams, reizē ar rīta gaismu tā arī atradās. Darba apjoms grāmatvedībā bija ļoti liels un palīglīdzekļi darbam-skaitāmie kauliņi un reizināmā mašīnīte „Feliks”. Grāmatvedībā visi ieraksti tika veikti rokrakstā, t.sk., arī skolotāju un tehnisko darbinieku algu saraksti visām skolām. Lielu darba apjomu veica Sagādes un finansēšanas grupa, kuras pienākumos ietilpa centralizēta inventāra, mācību materiālu sagāde un sadale visām rajona skolām. Katram izsniegtajam inventāram un mācību materiālam bija jāraksta pavadzīme, ko kopā ar kopsavilkumu mēneša beigās iesniegtu grāmatvedībā, to ieģrāmatoja un ierakstīja skolai, kura to saņēmusi. Darba apjoma un zemā atalgojuma dēļ, grāmatvedībā kadru mainība bija liela. Vairāk darbā pieteicās jaunās māmiņas, jo, strādājot Izglītības nodaļā, bērniņam bija iespēja ātrāk iegūt vietu Bērnu pirmsskolas iestādē. Kaut darba apjoms bija liels, visi grāmatveži savus pienākumus veica ar lielu atbildības sajūtu. Šausmīgākais darbs bija pie pamatfondu pārcenošanas, kad vairāku nedēļu garumā strādājām arī naktīs. Prieks bija kopā strādāt ar galvenā grāmatveža vietnieci Mirdzu Dzenīti, vecāko ekonomisti Māru Ābolu un vecāko algas grāmatvedi Valiju Ozolu.

1974.gada novembrī saņēmu jaunu darba piedāvājumu no Cēsu AK-9 ar ievērojami labāku algu un jaunu dzīvokli. Šo piedāvājumu pieņēmu un 1974.gada 8.decembrī pāreju darbā uz Cēsu AK-9.

1986.gada 21.janvārī pārceļšanās kārtībā tieku atkal pieņemta darbā Limbažu rajona TIN par revidenti. 1991. gada 9.jūlijā pēc Limbažu rajona TIN reorganizācijas pāreju darbā Katvaru internātpalīgskolā par galveno grāmatvedi, kur nostrādāju līdz savai aiziešanai pensijā.



Velta Zvīgule
Tautas izglītības nodaļas grāmatvede
1973.-1991.

Debitori – kreditori

Es, Velta Zvīgule, 1973.gadā sāku strādāt Limbažu rajona Tautas Izglītības nodaļa grāmatvedībā. Rīgas ielā 16 pirmajā stāvā 114. kabinetā strādājām četras darbinieces.

Manos darba pienākumos bija debitoru - kreditoru uzskaite. Katra ceturkšņa beigās uz iestādēm izsūtīju salīdzināšanas aktus.

Vēl manos darba pienākumos bija avansa norēķini. Tajā skaitā algas, ceļa izdevumi, komandējumi, saimnieciskie izdevumi.

No 1978.gada līdz 2011.gadam strādāju Izglītības darbinieku arodbiedrībā par grāmatvedi: amatu savienošanas kārtībā.

No darba Limbažu rajona Tautas Izglītības nodaļa aizgāju 1991.gadā sakarā ar štābu samazināšanu.

Velta Zvīgule

Es raugos debesīs,
Bet rudens dubļus brienu,
Ar neredzamu pavedienu
Pie koku galiem mākoņus
Un viņu ēnas sienu...
Kā neaizbēg pa visu garo dienu...
(Iveta Korne)

SATURS

Atmiņu takas- otrās mājas.....	1
Māra Ābola	3
Žanis Andže	5
Ausma Andropa- Skrīvele	8
Taisa Aruma	11
Edvīns Aspers	12
Asja Bērziņa	14
Māra Bērziņa	16
Ēriks Birkmanis	18
Jānis Brīniņš	22
Vita Brikša	23
Pēteris Daugins	24
Zigurds Dūcis	31
Mirdza Dzenīte	38
Anita Emse	39
Lauma Freija	46
Rita Galiņa	48
Vija Jirgensone	49
Vineta Kļise	56
Edīte Kaimiņa	58
Edīte Melne	61
Harijs Miķelsons	63
Dzidra Mintika	68
Alevīna Ņikiforova	85
Valija Ozola	87
Valentīna Ozola	88
Aija Ozoliņa	90
Helēna Pīle	95
Anita Reklaitē	98
Gaida Rone- Laka	101
Māra Runce	103
Ausma Segliņa	106
Uldis Sisenis	107
Ausma Spandega	110
Jānis Studers	112
Imants Šteinbergs	116
Jānis Viļomsons	120
Jāzeps Višķers	121
Jānis Zelčs	128
Lauma Zvaigzne	130
Velta Zvīgule	131
Saturs	132
Ēriks Birkmanis	133



Ēriks Birkmanis

Limbažu vidusskolas 17. izlaiduma 1937. gada absolvents

Tautas izglītības nodaļas metodīķis

1949.- 1989.

